

אתווקים

סאונים ותוכן של הילדים אוהבים

ואתחנן תטפ"ה

מצוקה לגליון כספך 604

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם

שפיד

מעל
15,000 קוראים

מבצע תשעת הימים:
"עם חלבי יקום"

לכל האנשים
עם הפרצוף תשעה
באב
זה השבוע שלכם

"גם כי אֵלך בצל
עדיין חם מוות"
מזגנים פרק 1, פסוק
י"א

אם ביצה נשברת על ידי כוח חיצוני,
החיים מסתיימים. אם היא נשברת
על ידי כוח פנימי, החיים מתחילים.
דברים גדולים מתחילים תמיד מבפנים.

סיום מסכת
כל השנה

בתשעת הימים

לא מבין.
שנים אנחנו מקבלים
חורפים חמים, אין
מצב לקיץ קר מידי
פעם?

שמתם לב שהשבוע כולם שותים
בדיוק את אותו כוסות קפה
כמו בכל השנה.
ועדיין כל השנה נתלבט חצי שעה
אם להתבשר או לא...

והתחזית להיום:
בכל כמה דקות
תשמעו מישהו
לידכם שממלמל,
אוף איזה חום.

מעשה שהיה

והי' עמך... בעיר ורשה התגורר יהודי בשם רבי ברוך מרדכי צ'רני ז"ל, שהיה מחסידי הדברי שמואל' מסלונים זיע"א. הוא היה איש אמיד, בעל חסד ומכנים אורחים גדול, והעניים התנהגו בביתו כבבתם שלהם. העיד עליו הגאון רבי שבתי יגל זצ"ל: 'כאשר ר' ברוך מרדכי נח בביתו על הספה, אין זאת אומרת ששכב על מיטתו, אלא שבמקרה הצליח לתפוס מקום לפני שאורח אחר הקדימו'...
באחת הפעמים התארח אצלו יהודי במשך חודש שלם, ללא שידע אפילו מיהו בעל הבית. יום אחד התיישב האורח ליד ר' ברוך מרדכי, וכיוון שלא הכירו ביקש להתייעץ עמו בדבר מה: 'שמותי לב' אמר לו 'שגם אתה נמצא כאן בבית כבר תקופה לא קצרה, ומן הסתם אתה בקי בהליכות הבית... ובכן, לא נעים לי מבעל הבית. אני נמצא כאן כבר חודש ימים, האם לא נראה לך שזה זמן רב מדי? האם הוא יביט על כך בעין יפה? האם יש טעם להישאר כאן עוד תקופה?' 'למה לא?' ענה ר' ברוך מרדכי 'הנה תראה, גם אני נמצא כאן כבר הרבה מאוד זמן, ואף אחד לא אומר לי דבר'...
ולכן נאמר 'והי' עמך' ללמדנו שגם לאחר שקיימת את מצוות 'והחזקת בו' תעשה זאת באופן שהוא ימשיך 'לחיות עמך' ללא בושה. ולכן מביא המדרש את הפסוק 'אשרי משיכיל אל דל'. אחים יקרים! כמה אנחנו צריכים לנהוג בשכל עם ילדינו ובני ביתנו היקרים ולתת להם את ההרגשה שתמיד אבל תמיד נהיה כאן בשבילם...
והי' אחיך עמך - וכל שכן בן ביתך

תאי המוח מתים
כל הזמן.
תאי העור מתים
כל הזמן. ורק
תאי שומן יש חיי נצח...

דג של תימונים בתשעת הימים

איך מתקבלים דברי מוסר

מכתב מרגיז מאד בשקית
ומה בסוף את הכעס משקיט?

פרשת
השבוע
א' 20 יהושע

ואתחנן

לא למד ברוך כפי שצפה, ונסה להתחנך
בדברי המוסר שכתב לעצמו.

מ'ענין', חשב יוסי עכשיו. 'הוא גדול ממני,
והוא מבין מהם ספוק ומתיקות בלמוד. אם
הוא מצטער על ההפסד - אולי הוא צודק...'
למחרת נכנס יוסי מקדם לישיבת בין
הזמנים. המקום היה ריק עדיו, רק סבא היה
שם, בלמוד שאחרי התפלה.

"יוסי, ברוך בוא! לראשונה אתה מגיע
לכאן, הלא כן?" אמר סבא בפנים מאירות.
יוסי חיוך. "כן, מישוה נתן לי מוסר על שאני
מבטל את זמני".

סבא הביט בו בעינים בוחנות. "אתה מקבל
דברי מוסר? מפתיע בהחלט, דברים כאלה
פרגיל אינם נקלטים כלל".

יוני ספר לו את הספור כולו, וסבא נהנה
מאד. "יש כאן תובנה עמקה. אנו יכולים
לקבל מוסר, רק כשיגיע ממנו שאינו נוגע
בדבר כלל!

ושים לב, התורה בעצמה בפרשת השבוע
אומרת זאת!"

"אנכי מת... איני עבר את הירדן,
ואתם עברים וירשתם את הארץ...
השמרו לכם פן תשכחו את ברית ה'
(דברים ד' כב-כג)

מה הקשר בין הדברים שאומר משה
רבנו?

מסביר ה'מלאכת מחשבת': משה
אומר, הביטו, לי אישית אין אינטרסים
שתקנימו את התורה. אני מכון
לתועלת - שהרי אני מת עכשיו,
ואני עובר אתכם את הירדן! על כן,
תשמרו בארץ את ברית ה' - אף
ורק לטובתכם.

כי אכן, ההליכה בדרך ה'
היא הטובה הגדולה
שעושה האדם
לעצמו!

הבקר. בצהריים, כשיזכאים מבית הכנסת
הבחורים שעשו 'שטיגן', מלאי ספוק -
איו אתה נראה לעמיתם?!

לו היית לומד, כמה מתיקות היית סופג.
האם לא חבל להפסיד הכל בשביל
פספוסים סרק?

יוני הנרגז קפל ודחף את הדף לשקית.
מדוע, מפל הילדים בעולם, החליט ברוך
שתפקידו בחיים הוא לחנך דוקא אותי?

ורגע רגע... יוני האדים מפעס. מה לגבי
ברוך עצמו? הוא גדול ממני. והאם הוא
יושב ולומד כל הזמן? מממש לא... בחור
שיושב ולומד אינו חולף ברחוב הלוח
ושוב, ואינו אמור לראות מה קורה אתי
מחוץ לבית הכנסת.

"אהה!" אמר יוני לעצמו בכעס. "אכתב
לו בחזרה אגרת מוסר נוקבת על שאינו
לומד אלא מחנך אחרים! הוא עדיו לא
הגיע לגיל 'משגיח', עם כל הכבוד..."

יוני לא נדרש לחפות הרבה כדי לפגש את
ברוך ולהמסיר עליו את דברי המוסר, כי
באותו רגע דפק ברוך בדלת.

"כבר הבאת את הספרים", פלט יוסי.
"הייתי בטוח שאתה כבר בתוככי בית
המדרש, ספוג בשטיגן..."

"קרתה לי טעות אימה", אמר ברוך.
"התבלבלתי בשקיות, והבאתי לך את
השקית שלי. האם פתחת את הספרים?
ראית שהם לא שלך?"

יוני הפתע. הוא אכן לא הספיק לפתח את
הספרים, רק את המכתב ראה.

"הנה השקית שלך", הושיט לו ברוך
שקית אחרת, "ותחזיר לי את שלי. אני
מקווה שלא פתחת אותה, היו שם דפים
אישיים שרשמתי לעצמי".

ובלי לחכות לתשובה, לקח את השקית
וגבר.

בבת אחת הבין יוסי הכל. ברוך אינו עוקב
אחריי. גם נערים מבגרים עלולים להסחף
ליצר הבטלה. בימים האחרונים כנראה

בדרכו עמד בתחנת האוטובוסים, בדרך
לקנות ספרים לשנה הבאה. בתחנה
עמד גם ברוך, השכן הגדול ממנו בשנים
אחדות.

יוסי נסה לחמק מפני ברוך, בגלל מה
שארגע אתמול.

אתמול בבקר שוחח יוסי עם חבריו, וברוך
חלף מולם ברחוב פעם ופעמים, נכנס
לבית הכנסת ויצא - כמעט כאלו עוקב
אחרי יוסי.

לקראת צהריים, עצר ברוך ושאל את יוסי
אם ראה את חברו משה שעבר כאן לפני
שעתיים. יוסי אשר שכן, הוא ראה אותו.

רגע אחר כך, הבין את פשר השאלה. ברוך
כנראה הבחין שיוסי עומד כאן ומפספס
במשך שעות, ועל כך רצה לרמז... אהה,
נראה שברוך קבל על עצמו משימת
שליחות: לחנכו ולדאג שיינצל זמנו בבין
הזמנים!

עתה, כשראה את ברוך בתחנה - נסה יוסי
להתרחק.

אבל ברוך פתח בשיחה. "לאן אתה נוסע?"
יוסי מהר להגן על עצמו, שברוך לא יחשב
שהוא מתבטל. "עלי לקנות ספרים לשנה
הבאה".

"גם אני נוסע לחנות הספרים", אמר ברוך.
"רוצה לתת את הרשימה, שאקנה גם
בשבילך?"

יוני שמח להפטר מהעל, והעביר לברוך
את הרשימה ואת הכסף. 'הוא דוקא
נחמד', חשב לעצמו, 'סתם חשדתי שהוא
מנסה לחנך אותי...'.

אבל כשברוך שב מהקניות ומסר לו את
שקית הספרים, התהפכה דעתו של יוני
לחלוטין. ברוך לא עזב את 'התפקיד
החשוב' שנטל על עצמו. בתוך שקית
הספרים, מצא יוסי, לא פחות ולא יותר
אלא - אגרת מוסר!

'הזמן קצר והמלאכה מרבה', כך נכתב שם.
'הבט איו אתה נראה, מסתובב ברחוב כל'

ואלה תולדות

הגאון הגדול רבי אברהם
גניחובסקי זצ"ל

ראש ישיבת כוכב מיעקב - טשיבין

מספריו - חדר הורתי, בני ראם, בר אלמגים,
באור על ה'שב שמעתתא'
נולד בא' תשרי תרצ"ז, נפטר בכ"ה בתשרי
תשע"ג

מעשה אבות לבנים // ר' בר חיים

סלם וחבלי קסם

ומצד שני - להרגיע את הילדים המבהלים צריך.
מה עושים?

כמה אפני לגאונות העצומה של רבי אברהם שהדריכה
אותו בכל שטחי החיים - כמה אפני למצא פתרון מדהים
גם לבעיה הזו.

פנה רבי אברהם אל ביתו ויצא
ממנו נושא את הסלם הביתי;
הציב אותו בסמוך לחלון שבקומה
הראשונה, החלון ממנו בקעו
הבכיות, התישב ברומו וקרא
לילדים המתפחים אל החלון.

בפנים מסבירות ובקול מלא
חן ורגע הוא הרגיע את רוחם
והשקיט את פחדם. וכך,
כשהילדים ליד החלון והרב מעבר
לו, התחיל הגאון לספר להם
ספורים.

הרי יש לו בודאי זמן פנוי לך.

אין לו מה להספיק לעצמו.

הוא עבד, ועבד עושה מה
שהאדון שלו אומר. מה שהקדוש
ברוך הוא רוצה ממנו עכשו.

ולא חשוב בכלל מה הוא תכנן

מראש להספיק!

וכך הוא יושב ברום הסלם ומספר ספור: "היה ה' גדול
בתורה ש..." ועוד ספור: "פעם היה צדיק ש..." כך רודף
ספור אחר ספור עד אשר הילדים היו שומחים וננוחים.

וכך מצאו אותם ההורים בשופם, ערים ורגועים.

וספור מפעים בפיהם - על איש אחד צדיק שעמד בחלון
על סלם ומשך את לבם בחבלי קסם...

האם פעם עברתם ברחוב ושמעתם קול ילדים בוכים
מאחד הבתים?

סביר להניח שכן.

ומה עשיתם אז?

מה פרוש? אתם תמהים. איננו
אמורים לעשות דבר.

אתם צודקים בהחלט. אבל רבי
אברהם גניחובסקי עשה גם
עשה.

היה זה באחד מהערבים, רבי
אברהם שב מתלמודו, יום עמוס
מאחריו, לילה מלא לפניו -
והנה הוא שומע קול בכי מאחת
הדירות בבנין הסמוך. ולא סתם
קול בכי, אלא יללה של קולות
בוכים וצוודים...

רבי אברהם במוחו החריף הבין
מיד מה כאן נהיה. השכנים
השכיבו את הילדים לישון,
וכשראו שכלם נשתתקו ונרגעו
- יצאו לטייל מעט, לשוחח
בבארי.

עתה, כשהם הולכים אי שם
ברחובות בני ברק, הם אינם
מתארים לעצמם מה קורה
בבית.

אחד הילדים התעורר, הוא קרא 'אמא' ולא נענה, קרא שוב
וכל תגובה לא נשמעה. הבית שקט יותר מדי, ריק יותר מדי,
איזו בעיה! הילד התחיל לבכות בכי היסטרי שהעיר את
האחים כלם, וכך עלה אל הרחוב קול יבבה...

רבי אברהם לא נכנס אל הבית, אדם זר אל לו להכנס לבית
לא שלו.

סיפורים נפלאים לילדים

פִּרְשֵׁת וְאַתְחַנֵּן

"וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בַּעַת הַהוּא" (ג, כג)

זֶה אֶחָד מֵעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שְׁנִקְרָאת תַּפְלָה כְּדַאיִתָּא בְּסַפְרֵי (רש"י)

הִרְה"ק מִסְטֵרִיקוֹב זצ"ל הִיָּה רָגִיל לְסַפֵּר מֵעֲשָׂה נִפְלָא, שֶׁשָּׁמַע מֵהִרְה"ח הַמִּפְרָסֵם רַבִּי נַחוּם יוֹאֵל הַלְפָּרֵן ז"ל.

מֵעֲשָׂה בְּסוֹחֵר, חֲסִיד קַרְלִין, שֶׁנָּסַע לְרַגֵּל מִסְחָרוֹ לְיוֹנָה, וְהִצָּרָה לְשָׁבוֹת שָׁם.

הַחֲלִיט שֶׁיִּתְפַּלֵּל בַּשַּׁבָּת בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל הָרַבִּי מִטְשׁוֹרֶטְקוֹב.

בְּיוֹם רַבִּיעִי נִכְנַס אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה לִקְבֹּל בְּרַפְת שְׁלוֹם, וּבִקֵּשׁ, הוֹאִיל וּמִנְהַג קַרְלִין לְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹל וּבִצְעָקָה, שֶׁהָרַבִּי לֹא יִקְפִּיד אִם כֶּן יִנְהַג.

שָׁמַע הָרַבִּי וְהִגִּיב בַּקְפִּידָה: אִיזוֹ דֶּרֶךְ זֶה לְצַעֵק בַּתַּפְלָה? וְהִרִי עוֹמֵד אֶתָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וַיֵּשׁ לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׁקֵּט וּבִמְוָרָא, כֶּן מִנְהַגָּנוּ, וְאֵין לְשִׁנוֹת!

חָשַׁב הַחֲסִיד בְּלִבּוֹ: לֹא אוּכַל לְבֹא שָׁם לְהִתְפַּלֵּל, אֲבָל בְּשִׁהְיָעָה שַׁבָּת, וְלֹא הָיָה לוֹ מְקוֹם אַחֵר, הֵלֶךְ לְהִתְפַּלֵּל שָׁם, וְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּוֹחוֹ לְכַלֵּא הַתִּלְהָבוֹת וּלְרַסֵּן רַגְשׁוֹתָיו. בְּהִגִּיעוֹ ל"נִשְׁמַת כָּל חַי" נִפְרְצוּ הַסִּכְרִים, שָׁכַח עוֹלָם וּמִלּוֹאוֹ וְצַעֵק בְּכָל כּוֹחוֹ.

לְאַחֵר הַתַּפְלָה חָלְשָׁה דַּעְתּוֹ, שֶׁהִפָּר אֶת צוּוֹיוֹ שֶׁל הָרַבִּי, וְחָשַׁשׁ מֵהַקְפָּדָתוֹ, נִכְנַס שׁוֹב

אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה, וּבִקֵּשׁ מִחִילָה. הַשְׁתוֹמֵם הָרַבִּי: עַל מָה וְלָמָּה? אֲדַרְבָּה! הִצְעָקָה - אַחַת מִלְשׁוֹנוֹת הַתַּפְלָה הִיא! וְטוֹבָה הַתַּפְלָה בִּצְעָקָה מִתַּפְלָה קָרָה וּקְפוּאָה...

לֹא יָדַע הַחֲסִיד אֶת נַפְשׁוֹ מִרַב תַּדְהָמָה: וְהִלָּא הָרַבִּי אָמַר...

חִיָּךְ הָרַבִּי, וְעָנָה: הִלָּא תְּבִין, כְּשֶׁבֶא יְהוּדֵי בְּיוֹם רַבִּיעִי וּמוֹדִיעַ מִרֹאשׁ שְׁבָכּוֹנָתוֹ לְצַעֵק בַּשַּׁבָּת, חוֹבְתִי לְהוֹדִיעוֹ שְׂאִין זֶה מֵעַקֵּר הַתַּפְלָה וְצָבִיוֹנָה, אֲבָל כְּשֶׁעוֹמֵד הוּא בַּתַּפְלָה, וְלִבּוֹ עוֹבֵר עַל גְּדוּתָיו וְנִגְדָּשׁ בִּצְעָקָה, אֵין נָאָה וּמִשְׁבַּח הַיָּמֵנוּ!!...

"אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים" (ה, ו)

מִפְרָסֵמַת קִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַלּוֹי: בְּדַבּוֹר הָרִאשׁוֹן הַמְצִינָה עַל הָאֱמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, מִן הָרִאשׁוֹנִים הָיָה לְהַזְכִּיר שֶׁהוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וְעָשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁזֶּהוּ יְסוֹד הָאֱמוּנָה, וּמִדּוּעַ הַזְכִּירָה הַתּוֹרָה רַק שֶׁהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם, הִרִי זֶה לְכַאוֹרָה מֵעֲשָׂה חֵד פְּעָמִי וְאֵינוּ יְסוּדֵי כְּמוֹ בְּרִיאַת הָעוֹלָם?

וּמִתְרַץ רַבִּי יְהוּדָה הַלּוֹי, בְּסִפְר הַכוֹזָרִי, שְׂאֵכֵן הָאֱמוּנָה בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם הִיא שְׂרָשִׁית וְיְסוּדִית יוֹתֵר, אֶךְ הַהִפְרָה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם תִּגְרַם יוֹתֵר לְחִזּוֹק הָאֱמוּנָה וְלִקְבִיעָתָה בְּלִבְ הָאָדָם, כִּינֵן שֶׁהֵם רָאוּ זֹאת בְּעֵינֵיהֶם.

מִסְפָּר עַל גּוֹי שֶׁהָיָה גֵר בְּשִׁכְנוֹת עִם רַבִּי יְהוּדָה הַלּוֹי, שְׂאֵף הוּא - לְהַבְדִּיל אֶלָּף

לְעִי"נ הִרְה"צ

ר' פִּנְחָס בֶּן ר' בְּנִימִין בִּינוֹשׁ רוֹזֵנְבוֹיִם זְצוּק"ל

כ"ו בְּנִיסָן תשע"ז

"כָּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צֻוְּהָ" אֶלְקִיךָ לְמַעַן יֵאָרִיכֶן יְמֶיךָ וְלִמְעַן יֵטֵב לָךְ" (ה, טז)

הגה"צ רבי שלמה זלמן אוונסדרפער זצ"ל היה מגיד מישורים בפרשבורג, כל ימיו השתוקק מאוד לעלות לארץ ישראל, דרך שארכה בימים ההם הלך ושוב בחמשה חדשים, אך מכיון שלא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו, נשאר הדבר רק בגדר חלום ותקוה טובה.

פעם אחת בעצם יום הפורים נגש אליו אחד מעשרי העיר ונתן לו מתנה פרטיס נסיעה לארץ ישראל.

כמוכן רש"ז שמח מאד ומיד החל בהכנות לקראת הנסיעה הגדולה שרבות צפה לה. בהתקרב מועד הנסיעה, הגיע רש"ז לבית הוריו, שדרו בעיר אחרת, כדי לקבל מהם ברכת הדרך קדם צאתו.

בעודו מדבר עם אמו אמרה לו האם: טובה אחת קטנה אני מבקשת ממך, מיד בהגיעך לארץ הקדש, בתם שני חדשים ומחצה, אנא שלח נא אלי מברק המודיע לי על בואך בשלום לארץ הקדש, וכך אוכל לישן ביתר רגע...

מיד כששמע בקשה זו מפי אמו הבין רש"ז כי זה אומר שבמשך כל ימי הנסיעה לא תישן אמו ברגע, נענה ואמר לה: אם כן, אבטל את הנסיעה.

אמרה לו אמו: ח"ו! וודאי שעליך לנסע אלא שתודיעני בהגיעך.

אך רש"ז שהבין לעמקן של דברים, והרגיש ללב אמו, בטל מיד את כל הנסיעה שכל כך חלם עליה וכה השתוקק לה, ובלבד שלא לפגוע בכבוד אם.

(באר החיים)

הבדלות - היה משורר. אך גוי זה לא האמין שיש בורא לעולם, ולשיטתו העולם נברא מאליו.

וכוחים רבים נהל רבי יהודה הלוי עם שכנו הגוי, אך כל ראיותיו של רבי יהודה הלוי לא גרמו לגוי הכופר לשנות את דעתו, הוא נשאר איתן בדעתו שהעולם נברא מאליו.

יום אחד חבר המשורר הגוי שיר, וכשהגיע לסוף החבור לא ידע כיצד לסימו.

יצא המשורר אל גנת ביתו, ובעזרת האויר הצח והאוויר הקסומה, קנה למצא שורה נאה לסיום השיר. באותה שעה, עבר רבי יהודה הלוי ליד ביתו של הגוי, וראה מבעד לחלון דף שיר מנח על שלחנו של המשורר, ואף הבחין בשורת הסיום החסרה.

נכנס רבי יהודה הלוי אל בית המשורר, והוסיף שורת סיום נאה ומתאימה לשיר.

בסיום הכתיבה יצא רבי יהודה הלוי מבית הגוי ושב אל ביתו. כאשר חזר הגוי, מצא את השיר משלם, והתפלא: הכיצד זה קרה? מי כתב את השורה היפה כל כך?

מפתע ומרגש משורת הסיום הנפלאה, נכנס הגוי אל שכנו רבי יהודה הלוי, וספר לו על הפלא הגדול בהשלמת השורה.

מדוע הנך מתפלא מי כתב את השורה? שאל אותו רבי יהודה הלוי בקרירות, אולי השורה נכתבה מאליה?

לא יתכן! קבע הגוי בנחרצות. שורה נפלאה ומתאימה כל כך לשיר, לא יתכן שתכתב מאליה!

ישמעו אזניה את מה שפיר מדבר - אמר לו רבי יהודה הלוי - אם שורה אחת לא יכולה להכתב מאליה, עולם מלא מפלא ומסדר כל כך, יתכן שיברא מאליו?

וכשהשאלה מהדהדת בחדר, נאלם הגוי, והבין שטעה בתפיסתו השגויה, ובודאי שיש בורא ומנהיג לעולם.

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

מָשַׁל וְתַבּוּנָה

עַלֵּה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְשֵׂא עֵינֶיךָ יָפוּה וְצִפְנָה וְתִימְנָה וּמִזְרָחָה וְרֹאה בְּעֵינֶיךָ"
(דברים ג, כז)

פְּקִיחַת עֵינֵינִים וְרֹאִית הָעוֹלָם הָאֱמִיתִי וְהַגָּדוֹל

תַּבּוּנָה

מִסְבִּיר רַבֵּנוּ תָם בְּסֵפֶר הַיֵּשֶׁר: הָאָדָם
חַי בְּעוֹלָם הַזֶּה וְסָבוּר שְׂאִין עוֹלָם
אַחֵר. כָּאֵן הוּא רוֹאֶה אֶת חֲזוֹת הַכֹּל.
אֵין גַּם כְּמַעַט אֶפְשָׁרוֹת לְהִמְחִישׁ
בְּפָנָיו שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ הוּא נִמְצָא
אֵינוֹ אֶלָּא מָקוֹם קָטָן, זְמַנִּי, מְצוּמָצֵם
וְחוֹלָף. אֵילוֹ יֵצֵא הָאָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה
הוּא הֵיךְ מַגְלֶה אֶת הָעוֹבְדָה שְׁלֵעוֹמַת
הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְלִעוֹמַת עוֹלָם
הַנֶּצַח, עוֹלָמָנוּ אֵינוֹ אֶלָּא כְּגִרְגִיר חוֹל
כְּמַעַט חֶסֶר מְשֻׁמָּעוֹת. כָּל תַּעֲנוּגָיו
הֵם הֶבֶל בִּיחַס לְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַבֹּא,
וְכָל אוֹרוֹ הֵינוּ עָמוּם וְחֲשׂוֹךְ לְעוֹמַת
צַחֲצָחוֹת הָאוֹר הָעֲלִיוֹן וְהַהֲשֹׁגוֹת
הָרוֹחַנִיּוֹת הַנִּשְׁגָּבוֹת שֶׁנִּיתָן לְהַשִּׁיג בּוֹ.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

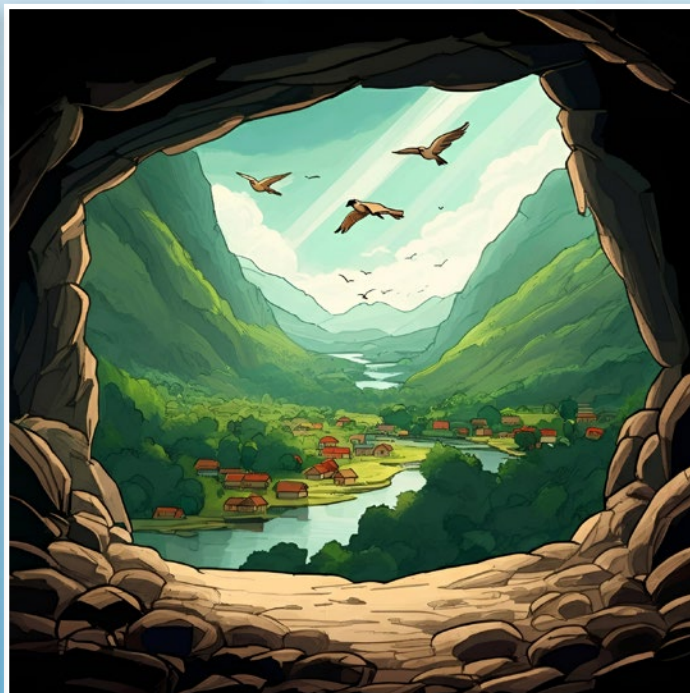
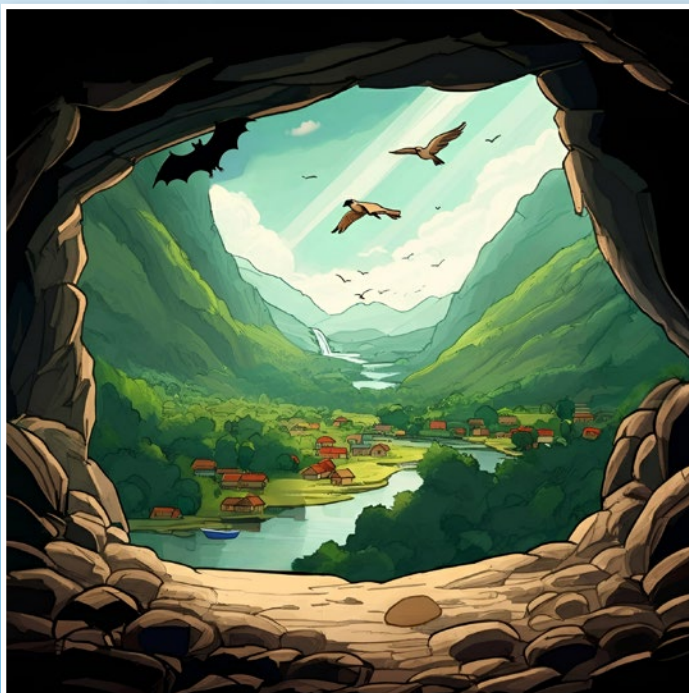

מָשַׁל

אָדָם נוֹלֵד בְּמַעֲרָה וְלֹא יֵצֵא מִמֶּנָּה
בְּמִשְׁךְ כָּל יָמָיו, עֲבוּרוֹ הֵיחָה מַעֲרָה
זוֹ עוֹלָם וּמְלוּאוֹ. הוּא לֹא יָדַע כָּלֵל עַל
קִיּוֹם הָעוֹלָם הַגָּדוֹל שֶׁבְּחוּץ, וְלִעוֹמַת
זֹאת הַמַּעֲרָה הַחֲשׂוּכָה וְהַצָּרָה נִרְאָתָה
לוֹ כְּעוֹלָם מְלֹא. לְדַעְתּוֹ הָיוּ בָּהּ כָּל
תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם וְצָרָכֵי בְּנֵי הָאָדָם.
בְּאַחַד הַיָּמִים אִירַע מַקְרָה, וְהוּא יֵצֵא
מִהַמַּעֲרָה וְלִעֵינָיו נִגְלָה הָעוֹלָם הַגָּדוֹל.
הוּא רָאָה אֶת הַשָּׁמַיִם. הוּא רָאָה אֲרָצוֹת
נִרְחָבוֹת, יָמִים וּנְהָרוֹת. הוּא רָאָה אֶת
הַשֶּׁמֶשׁ, הַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים. לְתַדְהֶמְתּוֹ
הַתְּבַרֵּר לוֹ שְׂאוֹתָהּ מַעֲרָה שֶׁהוּא חָשַׁב
עָלֶיהָ שֶׁהִיא מִהוּוֹה עוֹלָם וּמְלוּאוֹ, אֵינָה
אֶלָּא מָקוֹם קָטָן, אֶפֶל וְחֶסֶר חֲשִׁיבוֹת.

מִצְאוֹ אֶת 10 הַהֲבִדָּלִים

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

בצר לך (ד, ל) - בצ"ר נוסריקון רננו צדיקים בזה, ללמדך שכל אימת שאתה שרוי בצרה חלילה, העצה לך היא לרנן לה' (אמרי חיים)

ויצאך בפניו בכוה הגדל ממצרים (ד, לו) - בפני מי הוציאם? בפני יעקב אבינו, שהוא ירד למצרים והקב"ה הביאו שיראה בעיניו את גאלת ישראל, ונרמז בראשי התבות עד-יעבר עס-זו קניית, והם בגימטריה יעקוב. (דברי עמוס)

וידעת היום והשבת אל-לכבך (ד, לו) - היום בגימטריה ס"א, לרמז לס"א ימי תשובה שבהם על האדם להגיע אל והשבת אל-לכבך. והם מ' ימים מט"ו באב ועד כ"ה באולול יום גריאת העולם, ועוד כ"א יום מראש השנה ועד אחר הושענא רבה, ובהם המשת הימים שמיום כ"ה באולול ועד ראש השנה. (לחם עני)

את-בצר במדבר (ד, מג) - בשלש ערי המקלט נקזת התשובה שעל האדם לשוב, ברצח הבורח לערי מקלט, ואף החוטא דומה לרצח שהשחית נשמתו בחטא. **בצר במדבר** - יעט ויבצר מדבור, בצ"ר נוסריקון בינונים צדיקים רשעים, שכלם זקוקים לזה, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. **בארץ המישור** - מרמז לעניות, מיש"ר נוסריקון יהא שמה רבא מברך, שדבורו יהיה רק בדברי תורה ותפלה. **ראמת** - אותיות ראה מנת, שיזכיר לו יום המיתה וישוב יום אחד לפני מיתתו, ונמצא עושה תשובה פלימי. **גולן** - לשון גלות שהוא אחד מתנאי התשובה, וכן גול"ן נוסריקון ושא גם לקבץ גלויינינו שפזכות התשובה נזכה לגאלה. (תפוחי חיים)

כבד את-אביו (ה, יז) - כב"ד נוסריקון ברא פרעה דאביו, כי כפי שהאדם מכבד את-אביו שלו, כך יכבדו אותו בניו שלו. (ויקח משה)

שמע ישראל (ו, ד) - שמ"ע נוסריקון שאו מרזם עיניכם, שדי מלך עולם. ואימתי קוראים אותה? שחרית מנחה ערבית. וכל העושה פן מקבל עליו על מלכות שמ"ע. (אוצר חיים)

ושננתם לבניך ודברתם בם (ו, ז) - התבות הן בגימטריה תלמוד בבלי וירושלמי והלכה ואגדות, עקר התורה שבעל-פה. (איל וצבי)

ספורים בפרשה

ונשמרתם מאד לנפשתיכם (ד, טו)

רבי ישראל סלנטר חלה פעם ואשפז בבית-רפואה להחלמה, תחת פקוחו של פרופסור נודע. חלה התרשם מאצילותו, וביחוד מהקפדתו על כללי הפריאות מדין 'ונשמרתם', ואמר בהשתאוות: "כאלף חולים נמצאים תחת השגחתך, ואף אחד מהם אינו נשמע להוראותי בעניני הרפואה, אלא מתרשלים ומתחמקים מהם. אך אחד נמצא כאן ושמר ליפקין, שממלא אתר כל אזהרותי בדיק נמרץ בלי להחסיר מאומה". וכך מספר על ה'חפץ חיים', שבצעירותו חלה מרב התמדה, עד שנאלץ להפסיק את למודו כליל במשך שנה תמימה, לפי פקדת הרופאים. מאז היה מזכיר תמיד את השנה הזו, שהתבטל במהלכה מלמוד התורה, והביאה פגמה על חשיבות שמירת הבריאות. "מיהו מתמיד"? הסיק מן ה'חפץ חיים', "מי שאוכל בזמן אכילה, ישן בזמן שנה, לומד בלמוד, ופונה למנוחה בעת הצורך".

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (ו, ד)

נוהג היה החת"ם סופר, שפאשר היה לומד עם תלמידיו את פרשת בא ופרשת ואתחנן, בהן מזכרת פרשת שמע, היה מתעטר בתפלין, כדי שלא יהיה פקורא קריאת שמע בלא תפלין, שהוא כמעיד עדות שקר בעצמו.

יהודי חפשי שהתרחק מתורה ומצוות, תמה פעם בפני החדושי הרי"מ: "הרי בקריאת שמע נאמר, 'השמרו לכם פרופתה לבבכם, ועצר את-השמע', ואם-כן, מדוע צדיקים יושבים בצער, ואני שחפשי אני, נהנה מכל-טוב שבעולם"? אמר לו הרבי: "מכך שאתה שואל מקריאת שמע, למד אני שבדאי קראת קריאת שמע לפחות פעם אחת בחיך", וכשהלה השיב בחיוב, אמר לו הרבי: "אם כך, בעד אמירה אחת של קריאת שמע, כל מה שיש לך הוא מעט מדי, ומגיע לך שר כפול ומכפל על-כך..."

והיו לטטפת בין עיניך (ו, ח)

אל רבי אברהם יהושע השיל מסקווירא, הגיע פעם איש אביון, ובקב לפניו את ענייתו הגדולה, עד שאין ידו משגת אפלו לרכש תפלין בשרות עבדו בנו שהגיע למצוות. עודם מדברים, ועל-פניהם עבר יהודי חשוך בנים, והרבי הציע לו לרכש את התפלין, ובשכר המצוה יזכה לבן זכר. חלה מלא כמובן מיד את הבקשה, ולתקופת השנה נושע. היה הדבר לפלא וכאשר הגיע המארע לאזניו של אביו רבי יצחק מסקווירא, שאל את-בנו לפשר הענין, ונענה: "והרי מקרא מלא דבר הכתוב, שנאמר 'והיו לטטפת בין עיניך', אל תקרי בין, אלא פן, אם תזכה יהודים בטטפות אז והיו לבן..."

לא-תכרת להם ברית ולא תחנם (ו, ב)

בשכנות ה'שר שלום' מבלי התגורר סנדלר נכרי, ואליה היה שולח את מנעליו לתקון. עברו ימים, ובמקום השתקע סנדלר יהודי. שמח הרבי והחל לשגר אליו את המנעלים. לפליאת מקרבו "ולשמחה מזה-ה עשה"? הסביר: "מאז ומתמיד, כאשר מסרתי מנעלים לאמן הנכרי, נקפני לבי, שהרי נצטוינו על אסור 'לא תחנם', ואם תובע הוא מחיר גבוה מדי, הריני עובר על לאו זה בהוסיפי על-שכרו. ועכשו שאנה הקב"ה סנדלר יהודי לעירי, ולנביו לא יהיה כל חשש של תשלום גבוה משכרו, לא אשמח!"

היה היה

אז יבדיל משה שלש ערים

בן חמשים ושתים שנה היה החת"ם סופר, בשעה שנולד לו בן הראשון רבי שמואל בנימין, ה"כתב סופר". היה זה לאחר שאשתו הראשונה, עמה חי עשרות בשנים, נפטרה עליו בלי בנים, והקים את ביתו בשניה עם בתו של גאון ישראל רבי עקיבא איגר, וממנה נולדו ילדיו, ארבעה בנים ושבע בנות. מילדותו התבטל הבן בכשרונותיו המיוחדים, ואביו הרבה עליו תפלות ותחנונים להצלחתו בתורה. לימים, כאשר רבי מאיר איזנשטטר התארח בביתו של החת"ם סופר, והשתאה על בקיאותו של הבן שהיה אז פחות מבן עשרים, אמר לו האב: "אמין לי כבודו, כמה מדות של דמעות שפכתי במים למען תורת בני. ותהלה לה', שפכה פעמים קראתיו בשם מפיבשת, כפי שאמרו חז"ל בברכות שהיה מביש את דוד המלך בהלכה, וכך ארע לי עם בני שנצחני בדבריו..."

הבן הקטן הלך וגדל לשמחת הוריו, אולם בהגיעו לגיל שש ארע אסון כבד. בעיר שררה אז מגפה קשה, שהפילה למשכב את כל בני המשפחה של החת"ם סופר, אולם בעקב פגיעה המוקלה בילד הקטן. הוא הלך ונחלש, והרופאים שהזעקו למטתו אמרו נואש. לשמו של הילד שמואל בנימין, נוסף גם השם אברהם כסגלה, ובני העיר שאהבו את רבם הנערץ אהבה בלי מצרים, קרעו שערי שמים להחלמת בנו האהוב. אלא שהיה נראה כי השערים נעולים והתפלות שבות ריקם. המצב הלך והחמיר, עד שהרופאים נבאו שחרות והסיקו כי אלו שעוותיו האחרונות של הילד הקטן. אל המקום הזעקו אנשי החברה קדישא של העיר פרשבורג, והללו התגברו על צערם הכבד, והחלו בהקנותיהם הרגילות. למראשותיו של הילד הדלקו נרות אחדים, והחברים החלו באמירת תפלות ותחנונות כנהוג בעת עליית הנשמה, כשקולם נבלע באנחותיהם ובכיותיהם של בני הבית.

כל אותו זמן, עמד החת"ם סופר מן הצד, כשהוא שקוע בשרעפיו, ועל פניו נסוכה עננה של תוגה ודאגה. והנה פונים הרופאים אליו ואומרים: "ראבין קדוש, הרי דועך לכל בי אלקים קדוש אתה וקרוב אתה לאלקינו. אך אם בתפלותיך ובקשותיך אין אתה יכול להחיש ישועה ומזור לבנה אהובה, הרי שאפס מאתנו כלי-תקנה ואין לו בלי-מוצא ותועלת". הדברים הנחרצים כמו הרעידו את החת"ם סופר, וללא אחר דברים פנה אל ירבתי החדר, שם עמד ארון ספרים עתיק, ובו נצברו כתביו המרבים המלאים חדושים מזן אליון בכל מקצועות התורה. חרש-חרש, עמד האב הגדול בתפלה ותחנונים, ויחל משה את-פניו אל אלקיו, ושפך צקון לחש לרפואת בנו אהובו. הבן מצדו עקב בעיניו אחר דמותו הפבירה של אביו, ואף הוא התאזר בכוחותיו האחרונים כדי להתדבק בתפלתו ולבקש רקיעים, ובקול לא-לו. החל לזעק את הפסוק "שמע ישראל", עד שהמקום היה לחרדת אלקים. והנה ארע הנס המיוחד. אט-אט החל הצבע לחזר אל פניו החזרות של הילד, נשימותיו החלו נעשות סדירות יותר, והוא שקע בשנה עמקה ובריאה. הרופאים עמדו המומים אל מול הנס הכביר שהתרחש מול עיניהם, והמארג הותיר עליהם רשם עז שלא נשכח מהם כלי-חייהם. במהירות פנו לטפל בילד שגלה סמני חיים, אנשי החברה קדישא כבו פמוכן את נרותיהם ויצאו פלעמט שבא, ובני העיר שמעו בהקלה את הבשורה הטובה. חדי-אן ספרו, כי הצליחו לשמח ביצי החת"ם סופר לוחש בדבקות לאחר סיום תפלתו היוקדת: "פעלתי בעבורו לעוד יוכל שנים", ואמנם לאחר חמשים שנה, ב"ט בטבת תרל"ב, נפטר ה"כתב סופר" לבית עולמו.

עברו ימים ושנים, וכאשר הגיע הנער לגיל מצות, נעמד במקהלות עם לברך אלקים, ונשא דרשה בנויה לתלפיות, שהפליאה את המסבים ומצאה חן בעיניהם. כנהוג, העניקו לו הנאספים תשורות ומתנות, אולם מפלן בלטה קפסת-כסף צרה וארקה, ששבתה את עיניו של הנער. בסקנות פתח את הקפסה, ונדהם לראות בפנים כמה נרות שנוה, שנפר היה כי כבר נעשה בהם שמוש מה לפני שנים. פליאתו של הנער גברה, והוא נחפו לברר אצל האיש שהעניק לו את התשורה לפשר הדבר. "נרות אלו דלקו למראשותיך בשעה ששכבת על ערש-דיוי", ספר לו האיש, שהיה אחד מחברי החברה קדישא בפרשבורג. "בזכות התפלות הנלהבות של אביך הגדול, נהפך ה'צר' ל'ר', בן-יחד פוכבי בקר, נר אלקים טרם יכבה, ואתה עתיד להאיר את העולם כפוכבי בקר".

לימים, עמדו רבים ותמהו, מדוע המתין החת"ם סופר בעת חלי בנו, עד שאפסה כלי-תקנה, ורק אז נעמד להתפלל מעמק לבו, ומדוע לא עשה כן מיד עם נפילתו למשכב? אולם תשובה עלי-פך נמצאת בחדושותיו של הילד עצמו, בספרו "כתב סופר". הוא מזכיר שם מדרש פליאה עלי-הפסוק "אז יבדיל משה שלש ערים" - "בין שאמר לו הקב"ה הפרש ערי מקלט, תמה משה עלי-פך, והקב"ה אמר לו שאם יהא אדם הורג בשוגג יהא בורח לשם. אמר משה, שירה אני חיב לומר שהרגתי את-המצרי. ויבדל משה אינו אומר, אלא אז יבדיל משה, ואין אז אלא לשון שירה שנאמר אז ישיר". ובאר ה"כתב סופר", כי אף שהאדם צריך לבטח בקונו, אסור לו לסמוך עלי-הנס. והא ראה, שיש להבין ערי מקלט כדי לנס שמה כלי-רצח, ואין הרצח סומך עלי-הנס שהקב"ה יצילו מיד גואל הדם. ומכאן שמחתו של משה, שהבין כי טוב עשה בך שברח מהמצרי ולא סמך עלי-הנס. ומכאן אפוא הנקמת החת"ם סופר, שהמתין עד יאוש הרופאים מרפוי בנו בדרך הטבע, ורק אז פנה לבקש לו רפואה בדרך נס. כי כל עוד יש מקום לטבע, אין מקום להתפלל על הנס.

מאורות

רבי מרדכי בנט מניקלשבורג זצ"ל
ליום ההוללה י"ג במנחם-אב תקפ"ט

מגדולי דורו, אב"ד ניקלשבורג ורבה הכולל של מורביה. צאצא למשפחת אשכנזי נכדי ה'הכס צבי', ומצד אמו מגזע ה'סמיכת חקמים', ונקרא בשם המשפחה בנט ביון שגדל אצל סבתו מילדותו. למד מפי גדולי דורו, ובבחרותו נסע לפרג והיה תלמידו של ה'נודע ביהודה'. לאחר נישואיו למד מפי רבי שמלקא מניקלשבורג, והתמנה שם לר"ן. בהן ברבנות קהלות בישראל, ובפטריות רבו התמנה על מקומו למשך ארבעים שנה, והרביץ תורה בישיבתו בה למדו כארבע מאות תלמידים. נפטר בקרלסבד ונקבר על תנאי, ולאחר מכן העבר לניקלשבורג בהוצאת החת"ם סופר. לאחר פטירתו נמצאו שקים אותם היה רגיל ללבש תחת מלבושיו לסגור, והם נמכרו במחיר גבוה לאלו שרכשו אותם כסגולה ובקשו להקבר בהם בהגיע זמנם. ממכירת השקים נאסף הון רב שהספיק לפרנסת נכדיו היתומים ולנשואיהם. פעם נכנס לעשיר אחד, ובקש להתירמו לצרכי צדקה. אותו עשיר היה קמחן מפקל, ורגנו אחריו בפסתר הוא עובר בשאט-נפש על מצות התורה והולך אחר תאות לבו. התחמק העשיר מבקשתו של הרב, ולא נתן לידו אפלו פרוטה אחת. "נוהג אני לתת צדקה בצניעה, משום מתן פסתר, בלי שידעו הבריות שאני נותן ולא יחלקו לי כבוד בחנם", אמר בהצטרקות מעשה. ונענה: "מוזר הדבר מאד, העברות שאתה עובר בפסתר, גליות וידועות לכל בני העיר. ואלו הצדקה שאתה נותן בפסתר, נסתרת היא מעין הבריות ואין איש יודעה..."

יוסיף דעת

ה'הגיונים היהודים' - הכישרון וכוח היוצר של העם היהודי, היא עובדה ידועה. מבין 804 זוכי 'פרס נובל', 176 מתוכם הם יהודים, דהיינו כ-22%, שהם פי 100 מיחס באוכלוסייה, 14.5 מיליון כ"י מתוך כ-7.5 מיליארד באנושות כולה. רובם זכו בפרסים על תגליות ריאליות ומדעיות, ולא על שלום מדומה. 30% מזוכי הפרסים על מחקרים ותגליות בעולם הרפואה הם יהודים, וכן 51% מזוכי פרס פוליצר לספרות, ו-55% מאלו שהשגתם בעולם כיום הם יהודים. התופעה בלטה גם בעבר, לדוגמה במחקר שנערך על התפתחות המדע עד לפני כ-600 שנה עולה, כי קרוב ל-20% מחכמי המדע בעולם היו יהודים, למרות שחלקם באוכלוסייה היה אחוז אחד. בספרד היו למעלה מ-40% מדענים יהודים, וחלקם היחסי במדינה היה פחות מ-3%. ממחקרים שנערכו עולה, כי ממוצע האריקו אצל יהודים גבוה מאוכלוסיות אחרות, ובעלי כשרון מצויים אצלם פי 6 מאחרים. החוקרים תולים את הסיבה בכך שעם ישראל הצטיין תמיד בשקידה על לימודי התורה מילדות, העברת המסורת מדור לדור, היותו העם היחיד שבכל התקופות ידעו כל בניו קרוא וכתוב, לעומת עמים אחרים שרובם היו אנאלפביתים, ודווקא הרדיפות שעבר עמנו וההסתגרות בקהילות, תרמו לחיזוק הידע והחכמה, אך לצד זאת גם להגברת שגת עשו ליעקב. אנו לא זקוקים למחקרים אלו ולמסקנותיהם, וכבר התנבא עלינו משה רבנו: "ושמרתם ועשיתם, כי הוא חכםכם וינתכם לעיני העמים, אשר ישמעון את כלי-החקים האלה, ואמרו רק עמ-חקם ונבון הוא הגדול הזה". מן העניין להזכיר את התבטאותו של המלומד היהודי הנודע אלברט איינשטיין, שהיה יהודי מאמין, במכתבו למערכת ה'טיימס': "כעת, לאחר שהוכחה אמיתות תורת היחסות שלי, נתען גרמניה שאני מלומד גרמני, וצרפת שהניג אדור העולם. אילו נתבדתה תורתך, היתה צרפת טוענת שאני גרמני, וגרמניה היתה אומרת שאני יהודי שיציר..."

כַּבֵּד אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ

איש תורה וחנּוּךְ מִבְּהֶקֶת הָיָה רַבִּי אֱלִיהוּ פִּינְחָס פְּרֶדֶס, רַבֵּה הָרָאשִׁי שֶׁל רִמְתַּנְגָן וְלֵאחֶר מִבְּנֵי בִירוּשָׁלַיִם, עוֹשֶׂה חֶסֶד וּמִרְבִּיצַי תּוֹרָה. בְּרֵאשִׁית יָמָיו לִפְנֵי בְּשָׁמוּנִים שָׁנָה, נָסַע לְמַצְרַיִם וּלְבָנוֹן, שָׁם הִרְבִּיצַי תּוֹרָה וְנָשָׂא אֶת מִשְׁאֵל חֲנוּךְ בְּנֵי הַמָּקוֹם עַל־כִּתְּפָיו, וְרַבִּים מֵהֶם חָבּוּ לוֹ אֶת חַיֵּיהֶם הַרוּחָנִיִּים. לְיָמֵים חֲזָר לְאַרְצ־הַקֹּדֶשׁ, וּבְמִשְׁךְ לְמַעַלָּה מֵעֶשְׂרֵי שָׁנִים, בֵּין הַשָּׁנִים תר"צ - תשי"ב, עָמַד בְּרֹאשׁ בֵּית־הַחֲנוּךְ שֶׁבִּשְׂכונַת 'אֶהָל מֹשֶׁה' בִּירוּשָׁלַיִם, וְעָמַד בְּמִסִּירוֹת עַל מִשְׁמֵר הַחֲנוּךְ הַטְּהוֹר וְהַמְּסֻרָתִי.

מִסִּירוֹתָיו שֶׁל הָרֵב פְּרֶדֶס לְעִבּוּדַת הַחֲנוּךְ, הָיְתָה לְסֶמֶל וְדִגְמָה. בְּלִם רָאוּ כִּיצַד הוּא מְשַׁלֵּיךְ הַצִּדָּה אֶת כָּל טְרֻדוֹתָיו וְעוֹסְקוֹי לְמַעַן חֲנוּךְ יִלְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לוֹ לִנְגַד עֵינָיו אֶלָּא הַצִּלְחָתָם שֶׁל הַתַּלְמִידִים וְעַל־יָתֶם בַּתּוֹרָה מִתּוֹךְ יִרְאַת שָׁמַיִם צְרוּפָה. מִדִּי בָקָר הָיָה מוֹתִיצֵב בַּתְּפִקִּידוֹ כְּחֵיל הַדְּרוֹךְ עַל מִשְׁמֵרָתוֹ, יוֹם וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבַּחוּ, וְדִיקְנוֹתָיו הִפְכָּה לְשֵׁם־דָּבָר. אוֹלָם לְמִרוֹת דְּבָקוּתוֹ הַנִּפְלְאוֹה בְּעִבּוּדַת הַחֲנוּךְ, הָיְתָה לוֹ מִסִּירוֹת נִעְלִית מִזֶּה לְמַצוֹת כְּבוֹד אֵב, אֲבִיו, רַבִּי בְּרִיצִיּוֹן נָסִים פֶּאֲרִידִים, הָיָה אִישׁ נִעְלָה וְחָשׁוּב. מְקַבֵּל וְדֹרֵשׁ, וּבְכוּלּוֹ הָעֵרֵב הָיָה מְנַעִים בְּפִיטִים שֶׁחֲלָקָם חָבֵר בְּעַצְמוֹ, וּמִרְנָן לְכְבוֹד ה'. מִמִּשְׁפָּחָה וְתִיקָה וּמִיַּחֲסָתָה הָיָה, וְשִׁרְשִׁיהָ הִגִּיעוּ מִיִּשׁוּב בְּשֵׁם 'פְּרֶדֶס דֵּה נֶאֱכָה' שֶׁבְּצִפּוֹר־מַעְרָב סָפֵר, וְלֵאחֶר גְּרוּשָׁם עַל־וֹ אֶרֶץ, וְתַקְעוּ בָּהּ יַתֵּד עַד הַיּוֹם. רַבִּי בְּרִיצִיּוֹן נָסִים הִפְלִיג בְּזִקְנָה לְמַעַלָּה מִצְבּוּרוֹת שָׁנִים, וְהָבֵן רַבִּי אֱלִיהוּ הָיָה מְכַבֵּד בְּיִתְרָתָהּ הַכְּבוֹד בְּאִפְן שְׁעוֹרֵר הַשְׁתָּאוֹת בְּקֶרֶב סוֹבְבֵיו. וּמִנְהָה שֶׁל קִבּוּעַ עֲשֶׂה לוֹ הֵבֵן, שֶׁהָיָה יָחִיד לְהוֹרִיו לְבַד מִשְׁלַשׁ אֲחִיוָתָיו, בְּאִשְׁרֵי מִדִּי בָקָר בְּשִׁיעָה קְבוּעָה, הָיָה פּוֹנֶה מִבֵּית־הַחֲנוּךְ שֶׁבִּשְׂכונַת 'אֶהָל מֹשֶׁה', וּפּוֹנֶה לְבֵית אֲבִיו שֶׁבְּקֶרֶבֶת מְקוֹם כְּדִי לְדַרֵּשׁ בְּשׁוֹלֹם הָאֵב הַזֶּקֶן. בְּזִירוֹת וְכִיד אֲמוּנָה הָיָה הֵבֵן שׁוֹפֵט אֶת־הַקּוֹמָקוֹם עַל־יָהֳאֵשׁ, מְכִין לְאֲבִיו בּוֹס חֲמִין בְּלוּי מִיַּי תַּרְגִּימָא, וְלֵאחֶר שִׁיבֵב לִידוֹ מַעֵט וְדוֹרֵשׁ בְּשׁוֹלוֹ, הָיָה אֵץ לְסִבְלוֹתָיו בְּבֵית־הַחֲנוּךְ.

וְהִנֵּה לְבַשׁ בֵּית־הַחֲנוּךְ חָג. הַמָּקוֹם כָּלוּ הָיָה אַחֲזוֹ קִדְחָתוֹת וּפְעִילוֹת נִמְרָצָה, וְהַבְּנִין כָּלוּ הָמָה בְּכֹחַ דְּבוּרִים. בְּלִם הָיוּ דְּרוֹכִים וְאַחֲזוּ צִפְיָה, שֶׁכֵּן בָּקוֹר חָשׁוּב עֲתִיד לְהַתְקִים הַיּוֹם בְּמָקוֹם. 'הַנְּצִיב הַעֲלִיּוֹן לִיהוּדָה', סִיר הַרְבֵּט סְמוּאֵל, הַמְּדִינָאִי הַיְּהוּדִי, נִצִּיגָה שֶׁל מִמְשָׁלֶת בְּרִיטָנִיָּה, מִתְעַדֵּל לְבָקָר בְּבֵית־הַחֲנוּךְ וְלַעֲמֵד מִקְרֹב עַל סִדְרֵי הַלְמוּד וְהַנְהוּל בְּמָקוֹם. וְכָאן אֶרֶץ לְרַבִּי אֱלִיהוּ פְּרֶדֶס דָּבָר שֶׁלֹּא אִרְעֵי לוֹ מִיָּמָיו. הוּא שָׁכַח לְבָקָר בְּשַׁעַת בָּקָר כְּהַרְגֵלוֹ אֶת אֲבִיו הַזֶּקֶן, בֵּינָן שֶׁהָיָה נִתּוֹן כָּלוּ בְּקִדְחַת הַהִכְנָנוֹת לְקִרְאָת הַבָּקוֹר הַחָשׁוּב. בֵּית־הַפְּנִסָּה שֶׁשָּׁכַן בְּבִנְיָן, הוֹכִיחַ כְּרִיאָת הָאוֹרֶחַ הַנִּכְבָּד, הַבְּנִין כָּלוּ נֶקֶד וְצִחָצִחַ לְמַשְׁעִי, וְהַתַּלְמִידִים הַתְּבוֹנִנִּים אֵף הֵם בְּהַתְּרָשׁוֹת לְקִרְאָת הַמַּעֲמֵד הַגָּדוֹל, וְתִדְרָכוּ לְקֹדֶשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּחִלּוּכֵיהֶם וּבְהַתְּנָהוּתָם. וְהִנֵּה מִתְקַרְבֶּת הַשְּׁעָה הַיְּעוּדָה בָּהּ עֲתִידָה הַפְּמִלְיָה הַמְּכַבֶּדֶת לְהִכְנֵס בְּשַׁעֲרֵי בֵּית־הַחֲנוּךְ, וּלְפָתַח נִרְאָתָה בְּשַׁעֲרֵי דְמוּת שְׁחֻזָּה מֵרֵב יָמִים, הַפּוֹסְטֶת בְּכַבְדּוֹת פְּנִימָה. הָיָה זֶה הָאֵב הַיָּשִׁישׁ רַבִּי בְּרִיצִיּוֹן נָסִים, שֶׁהִתְנַהֵּל לֵאשׁוֹ מֵרֵב זְקֻנּוֹתוֹ, אֵף פְּנִיּוֹ הָיוּ מְלֵאִים דְּאָגָה. "הֵיכָן הֵייתִי?" פָּנָה אֶל־בְּנֵי הַחֲדָרָה, "מַדּוּעַ לֹא בָאתָ לְבִקְרָנִי כְּדֶרֶךְ יוֹסִי'וֹם?" תָּמָה, "שָׁמָּה אֵינֶךָ חָשׁ בְּטוֹב?" הֵבֵן חָרַד אֶל־אֲבִיו, וּמָהֵר לִפְסוֹ. "חָלִילָה וְחַס! שְׂרִי אֲנִי בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת תְּהִלָּה לְקַל, אֶלָּא שֶׁמִּתְקַלָּה אֶרֶץ־לִי הַיּוֹם וְשֶׁכֻּחְתִּי לְבוֹא אֵלֶיךָ כְּהַרְגֵלִי וּלְכַבֶּדְךָ בְּרֹאשִׁי". מִדִּי לֵאחֶר מִכֵּן, פָּנָה אֶל סִגְנוֹ ר' מִרְדְּכִי כַּהֵן, וְאָמַר לוֹ בְּמַהֲרִית: "אֲנִי פּוֹנֶה עִם אֲבִי אֶל בֵּיתוֹ כְּדִי לְכַבֵּדוֹ וְלִשְׁהוֹת מַעֵט בְּמִחְצָתוֹ, וּבְטוֹחָנִי כִּי תַעֲדֵ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הָאוֹרְחִים הַנִּכְבָּדִים בְּכְבוֹד הָרָאוּי לָהֶם". הִסְגֵּן נִדְהָם כָּלוּ. "הֲרִי מְדַבֵּר עַל בָּקוֹר חָשׁוּב וְרַס־דָּרָג, וְהָאוֹרְחִים אֲמוּרִים לְהוֹפִיעַ כְּלִי־רִנָּה. שָׁמָּה תִּבְקֶשׁ מֵאֲבִיךָ לְהִתְחַיֵּן לָךְ, וְאִתָּה תִּקְבַּל בְּעַצְמָךְ אֶת פְּנֵי הָאוֹרְחִים?" אוֹלָם רַבִּי אֱלִיהוּ לֹא שֵׁת לְבוֹ לְדַבְּרֵיו, הַמִּשְׁיֵד לְעַלֵּד עִם אֲבִיו הַזֶּקֶן, כִּשְׁהוּא תוֹמָךְ בּוֹ בְּמִסִּירוֹת וְנֶאֱמָנוֹת, וּבְהַנְיָדָה הַבְּהִיר לְסִגְנָה, כִּי מִצִּדּוֹ כָּל הַבָּקוֹר הַמְּמֻלְכָתִי אֵינוֹ שׁוֹהֵ אֶפְסוֹ בְּקִלְפַת הַשּׁוֹם, לְעַמֵּת מִצְוֹת כְּבוֹד אֵב שֶׁהוּא זֹכֶה עֲתָה לְקִיָּם.

אֵף יִצְאוּ הַשָּׁנִים מִהַשְׁעֵר, וְהִנֵּה הִגִּיעָה הַפְּמִלְיָה הַכְּבוֹדָה. מִנְהַל בֵּית־הַחֲנוּךְ שְׂרִי עֲתָה בְּבֵית אֲבִיו, יוֹשֵׁב לְצִדּוֹ בְּנִיחּוּתָא בְּאֶחָד שְׁעוֹתָיו בְּיָדוֹ, וְהוּא מְשׁוֹחָח עִם אֲבִיו עַל־דָּא וְעַל־יָהּ כְּדִי לְהַשִּׁיב אֶת־רוּחוֹ וְלִשְׁמָחוֹ. הִסְגֵּן הָיָה זֶה שֶׁקַּבֵּל אֶת פְּנֵי הַנְּצִיב הַעֲלִיּוֹן וְכִנֵּי לִוְיָתָן, וְלֵאחֶר שֶׁהִצִּיג אֶת הַצִּנּוֹת הַחֲנוּכִי וְאֶת תַּלְמִידֵי הַמָּקוֹם, סִפֵּר בְּמִבְּחָה כִּי הַמְּנַהֵל נֶאֱלָץ לְהַעֲדֵר מִהֶמְמַנְשׁ הַמִּיחָל, וְהוּא זֶה שֶׁמִּמְלָא אֶת־מְקוֹמוֹ. הַדָּבָר הַפְּלִיא מֵאֵד אֶת הַנְּצִיב, וְהוּא תָּמָה לְפָשֵׁר הַעֲדִירוֹתָיו שֶׁל הַמְּנַהֵל, וְהָפָה נֶאֱלָץ לְסַפֵּר אֶת־הָאֱמָת. "אֵב זֶקֶן יֵשׁ לוֹ לְמַנְהֵל שְׁלֵנוֹ, וּמִדִּי בָקָר הוּא יוֹשֵׁב בְּמִחְצָתוֹ, מְכִין לוֹ בּוֹס חֲמִין וְיוֹשֵׁב עִמוֹ זְמַן־מָה כְּדִי לְשַׁמְחוֹ. הַיּוֹם, נִשְׁכַּח הַדָּבָר מְלִכּוֹ מֵרֵב הַכְּנָנוֹת לְקִרְאָת בָּקוֹרָה, וְאֵף זֶה מְקֻרֹב יִצָּא לְבֵית אֲבִיו לֵאחֶר שָׁוָה בָּא אֵלָיו לְרֹשׁ בְּשׁוֹלוֹ". עוֹדֵם מְדַבְּרִים, וְרַבִּי אֱלִיהוּ נִכְנָס בְּשַׁעֲרֵי וּמִתְקַרֵּב אֶל הַנְּצִיב, שֶׁקּוֹמָתוֹ הַתְּמִידָה הַתְּבַלְטָה גְּבוּהָ מֵעַל רֹאשֵׁי הָעוֹמְדִים. "סָלַח נָא לִי עַל אַחֲזוֹרִי", אָמַר, וּבְשִׁבְקָשׁ לְהוֹסִיף מְלוֹת הַתְּנַצְלוֹת נוֹסְפוֹת, אַחֲזוֹ הַנְּצִיב בְּכַתְּפִי, חֲקָקוּ בָּחֶם וְאָמַר: "אֲשֶׁרִינוּ שִׁישׁ לָנוּ יְהוּדִים יְקָרִים כְּמוֹךָ, אֲשֶׁר מְכַבְּדִים אֶת־הוֹרֵיהֶם בְּרֹאשֵׁי וְזוֹכִים לְקִיָּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. אֵל לָךְ לְהַתְּנַצֵּל". הַבָּקוֹר הָיָה מְצִלָּה וּפְדוּתָהּ, וְהַנְּצִיב יִצָּא מִהַמָּקוֹם מְקַסֵּם מִפְּרָאָה עֵינָיו. "דְּבָרִים רַבִּים לְמִדְּנוֹ מֵאֲבִינוֹ", מְסַפֵּרס אֶצְעָאִיו שֶׁל רַבִּי אֱלִיהוּ פְּרֶדֶס, "וְאֶחָד הַחֲשׁוּבִים בָּהֶם - כְּבוֹד הוֹרִים מֵהוּ!"

יֵשׁ לְהַעֲרִי, כִּי הַרְבֵּט סְמוּאֵל כַּהֵן בַּתְּפִקִּידוֹ בְּנְצִיב הַעֲלִיּוֹן מִשְׁנַת תר"פ עַד שְׁנַת תרפ"ה בְּבִלְבַד, דִּיתְכֵן שֶׁהַמַּעֲשֶׂה אֶרֶץ עִם נְצִיב אַחֵר, אוֹ בַּעַת בָּקוֹר פְּרָטִי שְׁלוֹ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל לֵאחֶר סִינֵם תְּפִקִּידוֹ. ♦

פְּנִינֵי אוֹר הַחַיִּים

מְדַבְּרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקּוֹדֶשׁ עַל הַפְּרָשָׁה

אֶעֱבְרָנָא וְאַרְאָהּ (ג, כה) - עוֹד יִתְבָּאָר עַל־דֶּרֶךְ אוֹמְרָם ז"ל, כִּי הַגּוֹאֵל הַמְּקוֹנֵה לְעַם הַמְּקוֹנִים הוּא מִשְׁהָ עַצְמוֹ, וּבְסִפְרֵי הַחֵזֶק גַּמְרֵן רְמוּזָה בְּפִסְקוֹ מִה־שְׁהִיָּה הוּא שִׁתְּהִיָּה, וְהֵן הַנְּבִיא מֹשֶׁה יָדַע הַדְּבָרִים כִּי גִלָּה ה' סוֹדוֹ אֶל עַבְדּוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ שִׁיבּוֹא זְמַן אַחֵר שִׁיעֲבֵר אֶת־הַחֲדָדוֹן אֶל הָאָרֶץ וְגוֹמֵר, לָזֶה דִּקְדָק בַּתְּפִלָּתוֹ כִּי מַה שֶּׁשּׁוֹאֵל הוּא שִׁיעֲבֵר עֲתָה, וְהוּא אוֹמְרוֹ אֶעֱבְרָנָא בְּזִמְנָן זֶה:

וְיִדְעָתָהּ הַיּוֹם (ד, לו) - יִתְבָּאָר עַל־דֶּרֶךְ אוֹמְרָם ז"ל שֶׁקוֹל שֶׁבֶת כְּנַגֵּד כְּלִי־הַתּוֹרָה בְּלָהּ, וְהִנֵּה לִפִּי שִׁיבּוֹא הַיָּצֵר וְיֵאמַר לְאָדָם מַה כָּפָר כִּי תִיחַל לְקִיָּם כְּלִי־הַתּוֹרָה בְּלָה שְׁהִיא שְׁלֵמוֹת הָאָדָם, וְזֶה גַם אָדָם שֶׁעֲבָרָהוּ רְעוּת רַבּוֹת וְחִיָּיקָהוּ הַיָּצֵר, מַה תִּיחַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּעַל וְיִדְעָתָהּ הַיּוֹם, לָזֶה אָמַר מֹשֶׁה וְיִדְעָתָהּ הַיּוֹם, וְזֶה שֶׁכְּתוּב בּוֹ הַיּוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁבֶת דְּחִיָּה כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם, תֵּן דַּעְתָּךְ עָלָיו וְזֶה וְזֶה לְסִתֵּר שְׁתֵּי טַעְנוֹת בֵּין לְתַקֵּן מַה כְּלִי־הַתּוֹרָה, וְזֶה וְזֶה לְשַׁלְמַת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁעַל יְדֵי שְׁמִירוֹתָהּ הֲרִי הוּא כְּאֵלּוֹ קִיָּם תַּרְגִּימָא מְצוּת:

וְזִכְרָתָּ וְגו' (ה, טו) - הֵם דְּבָרֵי מֹשֶׁה, וְהַכְּנָנָה כִּי יוֹם הַשְּׁבֶת יֵשׁ בּוֹ גַּמְרֵן הַעֲרָה לְאָדָם לְזַכֵּר יִצְיָאָת מִצְרַיִם, כִּשְׁהוּא שׁוֹבֵת בְּלֹא שְׁעִבּוֹד יְרִישָׁה כִּי ה' הוּא הַמִּינִח לְעַמּוֹ מִקְלִיצֵיהֶם וְיָתֵן לָבוֹ לְקַבֵּל גְּזֵרוֹת הַמּוֹצִיא מִעַבְדּוֹת, וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל אָמְרוּ מִכָּאן שֶׁצִּירִיךָ לְחַזְקֵיךָ בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם יִצְיָאָת מִצְרַיִם. וְאֵם תֵּאמַר לָמָּה הַשְּׁמִיט טַעַם הַשְּׁבֶת שְׁמָמָה ה' בְּדִרְבּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת כִּי שִׁשַּׁת יָמִים וְגו', טַעַם זֶה הוּא טַעַם הַמּוֹצֵא מִעַקְרָא לֹא טַעַם הַחַיּוּב, וּמִשְׁהָ אָמַר טַעַם חַיּוּב אֲמוּנָתוֹ טַעַם הַמּוֹצֵא וְכו', וְהוּא מַה שֶּׁרָשָׁם וְזִכְרָתָּ וְגו' וְיִצְיָאָה וְגו' כִּי־זֶה הַזֶּקֶן וּבְזִיעַ נְטוּיָהּ, וְשֵׁם רֵאָתָה כִּי הוּא אֲדוֹן הַכֵּל, וְזֶה יִתְאֲמַר לָךְ טַעַם הָאֲמוּר בְּדִרְבּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת כִּי שִׁשַּׁת יָמִים וְגו':

דְּבָרֵי הַיָּמִים

בִּשְׁבַת וְאִתְחַנְּנוּ נַחֲמוֹ תר"פ, אִירֵעַ בִּירוּשָׁלַיִם מֵאוֹרַע הַיִּסְטוֹרִי וְנִדְרִי. הִיָּה זֶה כְּשֶׁנִּתְּיִים לֵאחֶר תּוֹם מַלְחַמַת הָעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה, כֹּאשֶׁר הַמְּמַשֵּׁל הַבְּרִיטִי הוֹדִיעַ עַל מִינוּיוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי הַרְבֵּט סְמוּאֵל כְּנַצִּיב הַעֲלִיּוֹן. הַשְּׁמִחָה הִיָּתָה גְּדוּלָה וְרַבִּים רָאוּ כִּכָּךְ אֶת פְּעָמֵי הַגּוֹאֹלָה, וְאֵף מִצָּא רַמּוּזִים שׁוֹנִים לְשׁוֹם וּמַעֲמָדוֹ. בִּשְׁבַת הַתֵּאֲרַח הַנְּצִיב בְּמִלּוֹן אֲמִדוֹרִסְקִי שְׁבַעֲרֵי הַעֲתִיקָה, וּבְדִרְכּוֹ לְבֵית הַכְּנַסַּת שְׁחֻרְבַת רַבִּי יְהוּדָה חֲסִיד בְּלוּיֵי מִשְׁמַח כָּבֵד, הַתִּירוֹ עֵלָיו מִיִּרְדִּים וְהַמוֹנִים נִהְרּוּ אֶל הַמָּקוֹם. בְּבֵית־הַכְּנַסַּת הַתְּכַבֵּד בְּמַפְטִיר, "וְכַשְׁעֵלָה לְתוֹרָה, עֲמַד כָּל הַקָּהָל עַל רַגְלָיו, וְאַחֲרֵי קִרְיַת הַתּוֹרָה קִרְא אֶת הַפִּטְרָא 'נַחֲמוֹ נַחֲמוֹ עַמִּי, וְכַשְׁהִיגֵעַ לְבִרְכָּה' עַל־כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זר', עֵבֶר רַעַד בְּקָהָל", כַּהֲתַרְשָׁמוֹתָיו שֶׁל סוֹפֵר בִּימִיּוֹם הַהֵם, לֹא אֲרָכוּ שְׁלוּשָׁה חוֹדָשִׁים, וְרַבִּים מֵאוֹל שְׂרָאוּ בְּנַצִּיב גִּיבּוֹר יִשְׂרָאֵל, הַתְּבַדּוֹ וְנַחֲלוֹ אֲכֻזָּה. הַשְּׁלִטוֹן הַבְּרִיטִי הִקְשָׁה אֶת עוֹלוֹ עַל הַיִּישׁוּב הַיְּהוּדִי, הַגְּבִיל אֶת מְכַסַּת הָעוֹלָם אֶרֶץ וְתַמְךְ בְּעִרְבֵי הָאָרֶץ, אֲנִקְדוּסָה מַעֲנִייתָ מְבִיקוֹר זֶה, מִסְפֵּר שִׁשׁ הַחוּרְבָּה ר' שְׁלֵמָה פִּרְיִימִן וְזִכְרֻנוֹתָיו: "כִּידוּעַ יֵשׁ מִנְהַג בְּבֵית הַכְּנַסַּת, שִׁבְעַת שֶׁהַכְּנַסִּים עוֹלִים לְדוֹכֵן לְבִרְכַת כְּהִנִּים, הַשְּׁמֵשׁ קוֹרֵא 'כְּהִנִּים' לְפָנֵי הַבִּרְכָּה. בֹּא אַחַד הַגְּבָאִים וְאֹמַר לִי, שְׁהוּא כְּבֵר הָעַמִּיד אַחַד שִׁיכְרִיו כְּהִנִּים, וְכַמּוֹבֵן שֶׁאֵין לֹא נִתְּנוֹ לוֹ רְשׁוֹת לִזֶּה. בְּיוֹם שְׁבֹא הַנְּצִיב בִּיקְשָׁתִי מִעֲשֻׁרוֹת אֲנָשִׁים שִׁיִּצְעֻקוּ 'כְּהִנִּים' לְפָנֵי בִרְכַת כְּהִנִּים, וּבִאֲמַת לְפָנֵי בִרְכַת כְּהִנִּים צִעְקוּ כַּמָּה עֲשׂוֹת אֲנָשִׁים 'כְּהִנִּים כְּהִנִּים...' אוֹ אֲמֹרֵת לְגַבִּיא הַזֶּה, עוֹד הַפַּעַם לֹא תִשְׁנֶה מִנְהַג מִה שִׁיִּיךְ לְשִׁמּוֹשׁ... צִצְאִי הַרִ"מ טוֹכֶצְבִּינסְקִי מִסְפָּרִים עֲלָיו שֶׁחָלַל לַעֲרוֹךְ אֶת לוח אֲרֵץ יִשְׂרָאֵל הַנוֹדֵעַ, לְבַקֵּשׁ אֶשֶׁת הַנְּצִיב שִׁבְקִישָׁה לְדַעַת אֶת מוֹעִיד הַדְּלֶקֶת נִרּוֹת הַשְּׁבַת בִּירוּשָׁלַיִם, אֵךְ הַלּוֹחַ חָחַל כְּבֵר בְּשַׁנַּת תרס"ה.

משפח

מטעים

והפיץ ה' אתכם בעמים (ד, כז)

בטעמי דרנא תביר, לרמוז שכל מטרת ההפצה והפזור בין האמות, כדי לשבר גאונות ולהורידם מדרגתם. וכן מטעמות התבות שבהמשך אשר יתנה' ה' אתכם שמה בדרגא תביר, (דרוש הרמב"ד)

להוריש גוים וגו' ממה מפניך (ד, לח)

מפרש רש"י, סרסוהו ודרשוהו. להוריש מפניך גוים גדולים ועצומים ממך. ואף טעמי המקרא מוכיחים כן, שהרי תבת ממה מטעמות בטפחה שהוא טעם מפסיק, ומכאן שהיא מוסבת על תבת להוריש שבתחלת הפסוק, ולא על ממה, (דיוקנים)

לנש שמה רוצח (ד, כב)

בדקרא ואזלא, שעל הרוצח להקדים וללכת לעיר מקלט, טרם ישינו גואל הדם והרגנו, (זה השגנו)

חקותיו ומצותיו אשר אנכי מצוה (ו, ב)

תבת מצוה בטעם סגול, שעל ידי קיום המצוות הופך עם ישראל להיות לו לעם סגולה, (דברי יחזקאל)

ובתמים מלאים כל-טוב (ו, יא)

שכחי הבתים שהם מלאים כל-טוב, לעומת הבורות שלא חצבת ברמים וזיתים שלא נטעו, לרמוז שהבתים עומדים להריסה כדי שימוצאו את האוצרות שהחבאו בהם, ולכן תבת ובתים בדקרא ואזלא, שמה שהקדימו לבנות יתרוס, (צמח הצבי)

מדגש

רבים מתחבטים בשם 'עשרת הדברות', שמה הוא בלשון נקבה ואם-כן צריך לומר עשר הדברות, ואם הוא בלשון זכר ביצד מחלקים אותו לדבורים אחדים, בתורה נאמר עשרת הדברים, ובלשון זכר עשרת הדברות, והאמת שהוא בלשון זכר, והיחיד שלו הוא 'דבר' ולא 'דברים' כפי השגור בטענת כפי הבריות, ומכאן שצריך לומר הדבר הראשון, הדבר השני, וכן עליוה הדרך. מקור הדבר בירמיה 'והנביאים יהיו לרוח והדבר אין בהם', ומפרש רש"י 'והדבר של קדשה שהם אומרים לנו בשם הקב"ה - אינו בהם', ומכאן שדבור השם כפי הנביא נקרא 'דבר', דומה לכה בשם כפי שהוא בלשון זכר, וברבים כסאות, ולא כסאות כפי השגור, ופסוק מפרש הוא 'כי שמה יושבו כסאות למשפט, כסאות לבית דוד', ומכאן נסח התפלה במוסף ראש השנה 'ודברות קדשה מלהבות-אש'.

ממלה

"יודעים אתם משה נאמר שליחותם", אמר פעם עני מרנפש, "מדוע העשירים עושים מה שלכם הפץ ואין איש גוער בהם, ואילו העני אף מהין בנפשו לעשות דבריהם, וכבר גוערים בו בחמדה? משום שבאשר השליח משה את הלוחות מידו, נעשו הקלו שברים ורסיסים גדולים וקטנים. אלו שחטפו חתיכה גדולה מהאבן הקרה נעשו עשירים מפלגים, ואלו שחטפו רסים קטן נותרו בעניותם. וראה זה פלא, בריסים הגדולים מה נאמר בהם? 'תרחצו', 'תגבשו' 'תנאפו'. ומה כתוב בריסים הקטנים 'לא', 'לא', 'לא', ומאן מותר לעשירים הכל, ולעניים - לא, לא, לא!"

מנהגו של רבי חיים מבריסק היה, לשבת בפניסה לביתו, ושם קבע את מקום למודו בכל שעות היום. הסבה לדבר היתה, שכל המבקש לחלות את-פניו ולבקש עצה ותושיה, יוכל לעשות זאת על-נקלה, ולא יצטרך לטרח להכנס אל פנים הבית. אולם בכל-פעם שהיה בנו רבי יצחק זאב נכנס לבית, היה אביו קם לכבודו מלוא קומתו, שפן סבר כי לבנו יש דין של תלמיד-חכם ועליו לכבדו כמו בפני ספר-תורה. הדבר צער מאד את-הבן, ולשוא היו כל הפצרותיו בפני אביו שלא יקום לכבודו. לבסוף נפל רעיון במחו של הגר"ז, ומאז החל להכנס לבית אביו דרך החלון...

ה'דברי חיים' מצנו היה מספר על רבו הרבי ר' אלימלך מליז'נסק, שהיה אומר כי באשר האדם שב בתשובה, חזיב הוא לשוב לאחוריו אל העברה הראשונה שגררה אחריה את העברות הבאות. משום עברה גוררת עברה, ועליו לתקן את הראשונה ואת הבאות אחריה. פעם השכים רבי אלימלך בחצות הלילה, והרהר בלבו מהו החטא הראשון שחטא בימי חייו, שבקבוצתו הפך להיות 'פעל-עברה' כה גדול. לאחר שהרהר רבות הגיע למסקנה, כי חטאו הראשון היה בקך שהיה מכה את אמו בקטנותו, וכתשובת המשקל על-כך שרף את כפי-ידו בפר שדלק על-שכחו.

מעשה ביהודי שומר תורה ומצוות, שנפל כססוף בינו ובין הוריו בעניינים משפחתיים, וכתוצאה מהמריבה חזל הבן לדבר עמו. הגיעו הדברים לידי כך, שאף שהיה מתגורר בסמוך לביתם, לא היה מברכם לשלום כאשר נתקל בהם בדרך, ואפלו בשבתות וימים-טובים לא היה פורס בשלומם. הדבר נודע לרבי סלמן מוצפי, והוא הוכיח את-האיש פעמים רבות על-הדבר, אך לשוא היתה תוכחתו, ודבריו נפלו על אזנים ערלות. לאחר שעברו ימים רבים והבן נותר במקומו, פקעה סבלנותם של הוריו, והם שלחו אל רבי סלמן בבקשה שיזדר על-לבו של בנם, כי הדבר הוא למעלה מנחם. כאשר הבן אינו משיב אפלו על ברכת 'שבת שלום' שהם מברכים אותו. היה זה ביום חמישי בשבת, ורבי סלמן התישב והעתיק קטעי מוסר ותוכחה מהספרים 'ראשית חקמה' ו'שבת מוסר', הנוגעים למצוות כבוד אב ואם, ולאחר מכן הלך לביתו של האיש. "אם אינך שומע לדברי", פנה אליו בקול נוקב, "לפחות שמע לדבריהם של גדולי ישראל", והראה לו את הרשום בפתק שקידו, אך הלה נותר בלבו הערל ולא שת לבו גם לדבר הזה. עקשנותו צערה מאד את רבי סלמן, עד שחרה אפו וקרא אליו בתוכחה מגלה: "דע לך, כי מי שמבזה את-אביו ואת-אמו, ועובר על הדבר של 'כבוד את-אביו ואת-אמו', אינו שונה ממי שעובר על הדבר 'אנכי ה' אלכיד', או 'יכור את-יטיו' השבת לקדשו'. כי אלו ואלו נתנו למשה רבנו בסיני, ואלו ואלו פתורים על לוחות הברית. ואל תחשב בלבך, כי אם תקים את תשעת הדברות, אזי תצצל מדינה של-גיהנם על חסרון הדבר של 'כבוד את-אביו'. אולם גם דבריו אלו היו לריק, והבן הסורר המשיך לעמוד על-שלו וסרב להכנע. אז-אז פנה אליו רבי סלמן ואמר בקול תקיף: "הריני להודיעך, כי בית-דין של-מעלה אינם מענישים אלא אס-כן מזהירים תחלה. ובכן, הנני שלוח של בית-דין זה, והריני מזהירך שאם לא תתקן תוך שלשה ימים את המעוה, חוששני ממה שעתידי לבוא עליך". עברו שלשה ימים מעת לעת, וכשהגיע היום שלישי בדיוק באותו זמן בו נבא רבי סלמן את עתידו המר, נסה שוב לפנות אליו במוצא אחרון, אלא שהלה היה עסוק בענייני מסחרו וכמה אנשים עמדו לפניו. יצא רבי סלמן מהבית, ובאשר שב לאחר פרבע שעה, ראה לחדתו כי אמבולנס יוצא מחצר הבית בקול צופר מרעיש, ובפנים שוכב האיש ללא רוח חיים. תמו ימי השבעה, ואחד מקרובי המנוח ראהו בחלומו אובד מבלי לבוש ואין כסות לאביו, והנה הוא דורך בשאט-נפש על שני לוחות הברית אותם השליך מידו. האיש התעורר בבהלה משנתו, אך זכר את החלום במלואו. עליאתר פנה לביתו של רבי סלמן וספר לו על חלומו הנורא, והוא הזמין את ידידו רבי נסים בדורי אל חדרו שבבית-הכנסת, וספר לו את המאורע פלו. "מהיכן שאבת אמץ ועז כדי לומר דברים כה נוקבים? תמה הידיד רבי נסים, ורבי סלמן אמר: "לא הרהרתי בדבר, כי אם מרה-שמים שמו את הדברים כפי. וכיון שחשתי כי קצו קרב, בנשתי להציגו מדרת שחת, אך הוא התעקש על-שלו". וכדי לערף תקון לנפשו, בנסו שני הצדיקים עשרה תלמידים-חכמים שלמדו כ"ד שעות לעלוי נשמת המנוח, ובקשו בעדו מחילה וסליחה. לאחר מכן, בקש רבי נסים מידידו לספר את הדבר בצנעה, ולצוות שלאחר מלאות ימיו ושנותיו יספרו את-הדבר ברבים, למען ידעו פלם את ענש הדור הנורא במי שמזלזל בכבוד אביו ואמו.

החזון אי"ש בפר פעם בתלמוד-תורה, והעמיד את התלמידים בכור המבחן על תלמודם. באמצע הבחינה הצביע אחד התלמידים במבקש לשאל שאלה, אך המלמד שלו סמן לו להוריד את אצבעו, כדי שלא להטריד את גדול הדור. הדבר לא נעלם מעיני החזון אי"ש, ולאחר שפסים את הבחינה פנה אל אותו תלמיד, ואמר: "מה רצית לשאל בשעה שהרמתי ידך? והתלמיד אמר בתמיה: "רציתי לשאל את-הרב, בזכות מה זכה לגדל ולתפארה להיות החזון אי"ש"? במקום השתררה דממה, והמלמד לא ידע את-נפשו. אולם החזון אי"ש הקשיב בסבלנות לשאלת התלמיד, חשב מעט, ולאחר מכן אמר: "חושבני שזה בזכות מצות כבוד אב ואם שקיימתי". ובהזדמנות אחרת אמר החזון אי"ש, כי אפשר לבדק ולהבחין את מדת יראת השמים הספוגה באדם, כפי מדת התמסרותו וכבודו את הוריו הזקנים, וכפי שמתמסר למענם - כך גדולה יראתו.

"ועשיתם לכם פסל תמונת כל" - פסוק זה מרמז על אותם אנשים צבועים, שהם מציגים עצמם בתמונת כל, ובכל-מקום משוים עצמם באחד

מרה-חבורה. כאן הוא חסיד, כאן הוא גאון, כאן הוא רב, וכאן הוא סוחר, הכל לפי המקום והזמן, והריהו דומה לפסל בעל תמונת כל... (ילקוט הגרשוני)

לומדים. משננים. נשמרים.

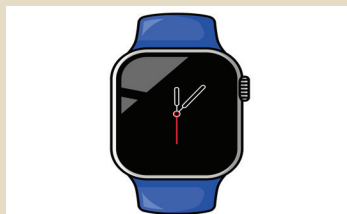
גיליון 158 | ט"ו באב

2 הלכות

"למה אתה לועג לו?" שאל דוד את צחי בשקט. "הוא?" שאל צחי בזלזול: "יש לו חסרונות יותר מחורים במסננת, הוא לא שווה כלום. ככה זה, יש שווים פחות ויש שווים יותר - כמוני למשל..."

צחי חטא, מלבד בלשון הרע, גם ב"השמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך" שזו אזהרה לגסי הרוח ולגאוותנים. (ח"ח, פתיחה, לאוין, ה')

"ראיתי את שלמה, הוא הלך להתפלל תפילת שחרית בשעה 12 בצהריים" סיפר יהודה לידידו: "כמובן, אני לא צריך להזהיר אותך שלא תגלה שאני סיפרתי, יש לנו קשרים טובים" יהודה עבר בכך על לאו ד"לא תשנא את אחיך בלבבך" כאשר בפיו מדבר שלום וכליבו שנאה, וק"ו כאשר מבקש שלא יספרו לחברו. (ח"ח, פתיחה, לאוין, ז')

צידה לדרך

ככל שאדם גדול יותר, הוא מתמודד בכבוד יותר.

טעימה שבועית בשמירת הלשון

קח אחריות!

לא מחל להם ה'. וכעין זה מצינו ביומא כ"ב: "אמר רב הונא, כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סייעה. שאול באחת ועלתה לו, דוד בשתיים ולא עלתה לו" - בארו המפרשים: שאול, שלא הודה בחטאו, אלא הצדיק את טעותו, אף שהייתה זו טעות אחת ויחידה - עלתה לו שהפסיד מלכותו, ואילו דוד המלך שטעה פעמיים, אך הודה בטעותיו וביקש מחילה, לא עלתה לו ומלכותו קיימת עד עולם.

כאשר אדם יודע להרכין את ראשו ולהודות בטעותיו, החשש שמא יחפה על עצמו בדיבורי גנאי על סביבתו, קטן יותר. הוא לא ינסה להציל את כבודו בכל מחיר, בודאי שלא במחיר של השפלת זולתו.

כאשר חטא האדם ואכל מעץ הדעת, שאלו הקב"ה: "המן העץ... אכלת?" ואדם הראשון מפיל מיד את האשמה הלאה: "האשה אשר נתת עמדי... נתנה לי מן העץ ואוכל" וכשפנה הקב"ה אל האשה בשאלה, התגוננה אף היא: "הנחש השיאני". אל הנחש לא פנה הקב"ה מפני שאין מהפכין בזכותו של מסית, אלא קללו מיד, ולאחר מכן קילל גם את אדם וחוה.

ופלא הדבר: מדוע נענשו אדם וחוה? הרי הם ענו תרוץ נפלא! אלא שעל תירוצים אין תשובה! כאשר אדם הראשון לא הודה בחטאו, אלא האשים את חווה, וגם היא 'גלגלה' את האחריות על הנחש, במעשה זה הם ברחו מאחריות ולא הודו באשמה, ולכן

שאל את הרב

מפי הרב מרדכי לוי שליט"א, מח"ס "מי האיש החפץ חיים"

שאלה: יש לנו בבית הכנסת מחשב עם "אוצר החכמה" וצריך לשלם סכום סימלי בחודש ואז ע"י קוד אישי אפשר להיכנס למערכת, והגבאי מאוד מקפיד על כך. ישנו אדם שאני יודע שהוא משתמש בקוד של משהו אחר ונכנס למערכת. האם אפשר לספר למשהו שמכיר אותו יותר טוב ממני כדי שיעיר לו, כי לי אין שום קשר אתו?

תשובה: ראשית יש לשואל עצמו להוכיחו, שאע"פ שאין לו שום קשר אתו, מ"מ אפשר

לסיכום: אם אתה יודע שחברך עושה דבר שאינו הגון העדיפות היא שאתה תוכיחנו, אלא אם כן אתה משער שהוא לא יקבל ממך, או שע"י אחר הדברים יהיו יותר נשמעים.

גם לכם יש שאלה בשמירת הלשון? השאירו הודעה בקו - הכח: 8572 *שלוחה 7,4

שי בן נאווה לכל הישועות והצלחה בכל

להפצת העלון חייגו:
058-3237681
העלון מופץ בכל חודש
בכ-125,000 עותקים.

דרכי התקשרות:
משרד: 02-6315255 | דוא"ל: office5@hacoah.co.il
לתרומות: בנק פאגי | סניף 182 | מס' חשבון 770043
על שם "הכח של שמירת הלשון"

המערכת: ארגון "הכח של שמירת הלשון" הוקם למען הטמעת המודעות בנושא שמירת הלשון ואהבת ישראל. הארגון הוקם ללא מטרת רווח, וחורט על דגלו להביא לשינוי ושמירה על כלל ישראל מחטאי הלשון ומהשלכותיהן.

"אתה באמת מסכים לנו להשקות את הכבשים?"
 "מה פתאום?" קימט אביו את גבותיו בזעזוע.
 "יש להם מספיק מים בשוקת."
 "אמרת 'נשקה את הצאן'!" ציטט הנ"ל בעקשנות.
 "התכוונתי אליך," דגדג אותו אביו בחיבה ודחף
 לידו את הבקבוק. הוא שתה בחוסר נחת מופגן,
 גלגל עיניים כדי להדגיש את מורת רוחו, וברח
 לכלוב של התוכים לפני שידחפו לפיו בקבוק
 נוסף.

אחייניו הקטנים התרגשו עד מאוד למראה
 התרנגולים זקופי הראש שהתרוצצו ממקום
 למקום על רגליהם הדקות. לאושרם לא היה
 גבול כשהללו קראו בקול, והם ניסו לחקות
 אותם יחד עם ילדים נוספים אדומי לחיים.
 פתאום צפצף הביפר בכיסו. הוא התרומם
 ממקומו והופתע לשמוע כי ילד כבן חמש איבד
 הכרה בפינת החי 'כבשת הרש'. הוא כיבה את
 הביפר בלחיצה. יותר מזה לא היה צריך לשמוע.
 הוא תפס את רגליו ורץ לכיוון הכניסה, שם כבר
 ראה התגודדות מבוהלת שהבהירה לו שהילד
 המבוקש שם.

הוא פילס דרך בתוך ההמון, הילד היה עדיין
 חסר הכרה.
 "תעשו משהו!!!" בכתה אימו בהיסטריה, "הילד
 שלי מת! מת!" קריאות בהלה נוספת הגבירו את
 מצוקתה של האם ושלומי הבין כי עליו לקחת
 פיקוד גם בזירה הזו.

"הילד שלך לאמת, גברת," הבהיר בענייניות,
 "ש'לו דופק, כוחות ההצלה בדרך." הוא
 מיהר לבדוק סימנים חיוניים נוספים,
 "איפה אבא של הילד?" שאל אותה.
 היא בכתה וצעקה צעקות לא
 מובנות ברוסית, ועד מהרה
 הענק מהכניסה הופיע פתאום
 לצידו. "אני אבא," אמר ודמעות
 ניכרו בקולו, "מה מצב שלו?"
 שאל במבטא כבד, "תגיד לי מה
 מצב של ילד שלי!" התחנן, עיניו
 היו קרועות, מוכות אימה.

לא היה לשלומי די זמן להגיב על
 ההתרחסות המפתיע, שכן היה עסוק בפעילות
 החייאה אינטנסיבית לילד הדומם.

"הוא אכל משהו?" שאל את האמא בבהילות
 רבה תוך כדי מתן עיסויים אינטנסיביים, "נחנק
 ממשהו? נפל? קיבל מכה?"

האישה ההיסטרית לא הבינה מה הוא שואל,
 השומר מהכניסה תרגם לה הכל לרוסית מהירה.
 שבע דקות לאחר מכן, זמן רב במונחים של חיים
 ומוות, הגיעה ניידת אמבולנס לזירה ופינתה את
 הילד והוריו.

הסיפור יכול היה להסתיים כאן, אלא שהוא לא.
 יום לאחר מכן התקשר משהו לשלומי. הקול
 שלו היה מוכר, אך שלומי לא הצליח לזהות
 מהיכן.

"אני שומר של כבשת הרש," הזכיר האיש
 במבטאו ושלומי נזכר באחת בתרחיש האתמול.
 "רציתי לומר סליחה," אמר האיש ושוב נשמעה
 הח' שלו כמו ק', "רופאים אמרו אתה הצלת חיים
 של ילד שלי." הוא בלע את רוקו. "תודה לך."
 שלומי רק אמר: "אנחנו אחים, לא?"

'כבשת הרש', אמרו אותיות גדולות לצד כבשה
 צמרירית מתקלפת על שלט גדול בכניסה.
 תחתיו עמדה בקתת עץ בתוכה ישב שומר
 קשוח שנראה היה לקוח מספר קומיקס עתיק
 יומין כמפקד ק.ג.ב. נוקשה.

שלומי חיך לעצמו ותר בעיניו אחר מקום פנוי.
 החנייה הייתה עמוסה עד להתפקע. לא נותר
 מקום לכף רגל. בנס הוא הבחין בפיסת כביש
 זעירה המתאימה לאופנוע ונכנס אליה. הוא
 הוציא מהארגז את החליפה והמגבעת והחל
 להתקדם לכיוון פנימה כששאגתו של השומר
 כמעט קרעה את עור התוף שלו: "סליחה!!!"
 הח' שלו נשמעה כמו ק'.

"צריך עזרה, חבר?" שאל בחביבות.
 "מה זה צריך להיות?" שאג השומר והצביע על
 האופנוע שלו.

"מה הבעיה?" שאל שלומי בחוסר הבנה.
 השומר לא הסכים לו להחנות את האופנוע
 מול הכניסה של פינת החי, "סע למקום אחר!"
 הורה בתקיפות. שלומי ניסה להסביר שאין
 לו כל מניעה חוקית לחנות במקום בו דמם
 האופנוע וכמעט ולא תפס מקום, אולם השומר,
 גבר מוצק ושרירי, לא חזר בו. "זוז!" צעק ונראה
 דרוך לקרב.

שלומי הבין שהשומר עצבני ומסיבה כלשהי
 החליט לפרוק את זעמו עליו ולא ידע מה
 לעשות. "אני מאיחוד הצלה," הסביר,
 "וכדאי שהאופנוע יהיה קרוב, כדי שאם
 יצטרכו אותי, חלילה, אהיה נגיש."

"אף אחד לא יצטרך אותך!" קבע
 השומר באטימות לב מוחלטת.
 שלומי התלבט לרגע מה נכון
 לעשות בסיטואציה נוכחית
 ולאחר מכן החליט שלמרות
 שהדבר יגבה ממנו טרחה
 מרובה - הוא יחנה במקום
 מרוחק יותר.

בלי לומר מילה התניע שוב
 ונעלם מעיניו של השומר השרירי
 שהמהם בשביעות רצון.

הסיפור יכול היה להסתיים כאן, אלא שהוא לא.

רק לאחר זמן רב הגיע שלומי שוב לפינת החי.
 הוא כבר נטף זעה והיה מותש מהצעדה הרגלית
 שנכפתה עליו. היה זה יום מהביל נוסף בבין
 הזמנים. המפגש המשפחתי שנדחה מיום ליום
 יצא לפועל סוף סוף בפינת חי מרוחקת יחסית,
 כך שלכל הדעות המפגש ייקרא "טיול" בפי כולם.
 פנת החי הייתה עמוסה בהחלט. בכל מקום נראו
 משפחות מתגודדות, עגלות ופעוטות קטנטנים.
 "תשתו," הזכיר לכולם מדי מספר רגעים. "שלא
 תתייבשו לנו, חלילה."

בני המשפחה הניפו ידיים בסלחנות והפטירו:
 "שיגעונות של מתנדבים..."

"שיגעונות שיגעונות," אמר שלומי, "אבל תשתו.
 בסדר? בשבילי."

"אם זה בשבילך," נאנחו אחיו בקריצה, "נשתה
 ונשקה את הצאן."

"הצאן?" שאל אחיין אחד קטן בעניים בורקות,

אחד מחמישים הניסים שהיו במעמד
 הר סיני, מעמד הבסיס של כל העם
 היהודי, היום בו נהיינו לעם, היה:
 "וכל העם רואים את הקולות". מה
 הפשט? הרי ניתן לראות את האש,
 את הלפידים, מה פירוש 'רואים את
 הקולות'? קול שומעים!

באו במעמד מתן תורה ללמד את
 העם היהודי מושג בסיס בהנהגת
 הבורא את עולמו: דע לך, דיבורים הם
 מציאות פיזית! אי אפשר להתעלם
 מהם, ובמעמד הר סיני, מעמד
 שבו חפץ הקב"ה להראות לנו מהי
 החשיבות הניתנת לכל פרט בעולם,
 מה חשוב יותר ומה פחות, הועלו
 בני ישראל לדרגה גבוהה כל כך עד
 שראו את הקולות! ראו דבר שעד כה
 נחשב לרוחני, הנעלם והנכחד מרגע
 שיצא לאוויר העולם! איזה משקל
 ניתן לדיבור? במעמד הר סיני ניתנה
 התשובה: לדיבור יש מציאות פיזית,
 ממשית ומשקלו רב, אל תקלו בו
 ראש!

על ההר ראו בני ישראל ראייה
 המוסתרת מבני אנוש! קול ה' הושמע
 לאוזני כל אחד ואחד מעם ישראל
 ונחשב בלוחות, הדיבור שלנו הוא
 חלק אלוך ממעל, הוא החלק האלוכי
 שבנו.

אם תאמר: 'לא הרבצתי, לא הכיתי,
 זו סתם פליטת פה...' אדוני, זה כמו
 פליטת כדור! זה כמו הפעלת מטען
 צד, כמו שחרור נצרת רימון. במעמד
 הר סיני באו להרים אותנו, כדי
 שנלמד: כל דיבור בונה, במציאות,
 עולמי עולמים! אל תזלזלו במילה
 היוצאת מפיכם! אל תחשבו שהיא
 תתפוגג באוויר! אל תאמרו 'רק
 אמרתי'. תדע: יש לה משקל, יש לה
 מקום בעולם והיא לא נעלמת, ממש
 כמו כל חפץ פיזי אחר!

חשיבות המילים היא אדירה, נהגו
 בהן בתבונה!

כח הלשון

תאומים בריאים ושלמים.

**גם לכם יש סיפור ישועה,
בזכות שמירת הלשון?**

שתפו אותנו, קו הכח 8572*
שלוחה 7,3

היה לאחותי סיבוך רפואי מורכב וחששנו לה מאד ההשתדלות היחידה שיכולנו להשתדל בעבורה הייתה רוחנית, ככאלה שמחפשים את עלון "הכח של שמירת הלשון" בכל שבוע מחדש, ידענו שאנו רוצים להתחזק בהלכות שמירת הלשון, ולכן בכל ערב התאספנו ולמדנו, כל המשפחה את ההלכות היומיות, וברוך ה', התבשרנו בבשורות טובות. ונולדו

עצה מעשית: זכרו:

את דברי קודשו של ה"חפץ חיים": "כשמדבר (אח"כ) דברי קדושה לא יזכה בהם, כי הלשון הרע והרכילות מטמאים את דברי הקדושה שדיבר."

הישועה שלי

יש לכם סיפור ישועה אישי ומחזק?
שלחו לנו במספר 8572* שלוחה 7,2
ואולי הוא יתפרסם

היו נוראים, קיבלתי על עצמי לשנות לפחות פעמיים במשך השבוע הזה ולא לדבר לשון הרע, וברוך ה', הפאב נהיה קל יותר במהירות עד שנעלם כליל!

שלום. מאז שההורים שלי התחילו להפיץ את עלון "הכח של שמירת הלשון", נהיייתה לנו בבית מודעות גדולה לאיסור לשון הרע, ולכן כשנפלתי בגינה ממיתקן גבוה על הגב, והיה לי קשה לזוז, כי הפאבים

ר' עקיבא.

לאחר מכן שאל העשיר את ר' עקיבא: "כאשר אמרתי לה שאין לי מעות, במה חשבת אותי?"
אוי ואבוי מלמל אלחנן.

"חשבת" אמר ר' עקיבא: 'שהזדמן לייד עסק רוחי והשקעת בו את כל מעותי'. וכאשר אמרתי לה שאין לי פרות וירקות המשיך העשיר לשאל: 'במה חשבת אותי?' 'חשבת' אמר ר' עקיבא: 'שהחפרת והשפרת את שדותיך לאדם אחר, והפרות אינם שייכים לה כעת' העשיר נשם עמקות והמשיך לשאל: 'וכשאמרתי לה שאין לי בהמות, במה חשבת אותי?' 'חשבת' אמר ר' עקיבא: 'שגם את הבהמות החפרת לאדם אחר תמונת תשלום'. 'וכשאמרתי לה שאין לי פרים וקסות, במה חשבת אותי?' הוסיף העשיר לשאל: 'חשבת' אמר ר' עקיבא: 'שאולי הקדשת

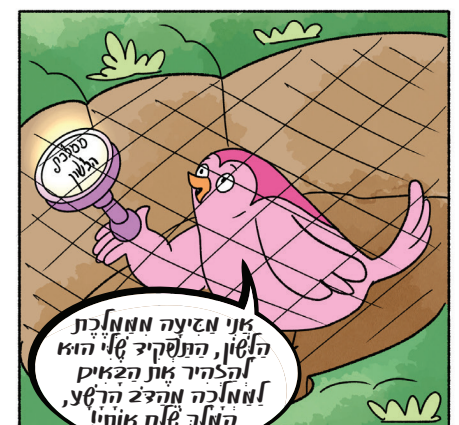
"מה אתם אומרים?" שאל ראש הישיבה את התלמידים: "האם הצליח ר' עקיבא לדון את העשיר לכף זכות?"
כלם שתקו.

"זה קשה", הודה יוני בשפל קולי: "אין שום צד של זכות על העשיר"

"כן", הצטרף מושי: "מילא, אין לו כסף, בהמות או פרות, אף האם אין לו את הכל ביחד? מוזר!"

"אני רוצה להמשיך" אמר ראש הישיבה: "לאחר החג הגיעו אל ביתו של ר' עקיבא שלושה גמלים טעונים בכל טוב, פרות וירקות, צנצנות דבש ושמן חטים, פרים וכסות, ומו הגמל ירד בשמחה העשיר, בידיו שקיק של מטבעות והוא נותן אותו בחגיגות לעובד המסור, ר' עקיבא.

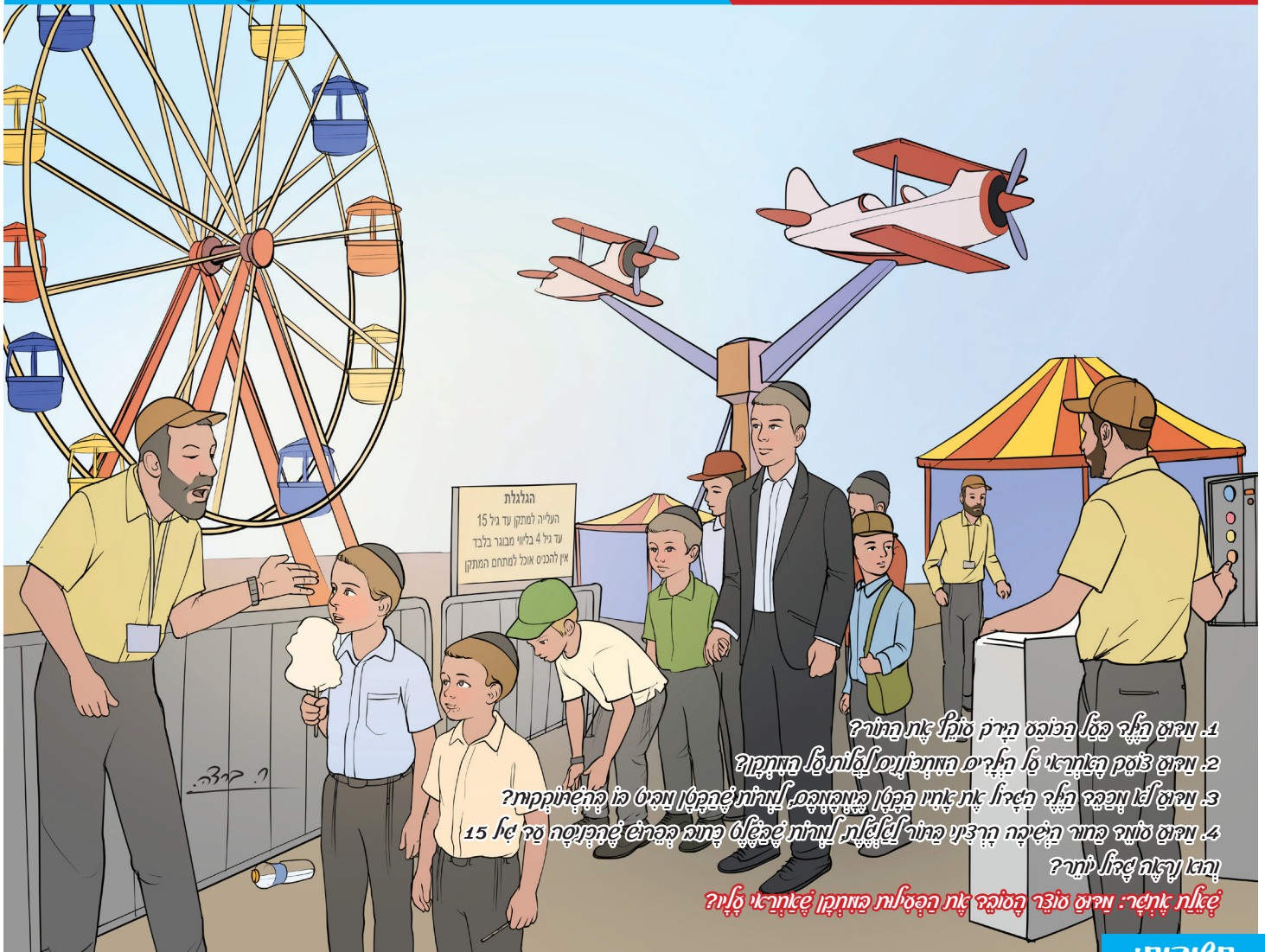
שעם העצם...

אק נחשט היט, וואזאי נמזא,
לדון לכר זכות! זו המשימה.

מאת: ר. ברדה

לדון לכר זכות צדקים מורים קורים פה!

- 1- מרדע הארץ בעל הכובע הירק סוקר את המורה?
 - 2- מרדע צטק הארצי כל הארץ המוכנות/לילות כל המוקד?
 - 3- מרדע לא מוכר הארץ הארץ את אחיו הקטן המוכר, למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות?
 - 4- מרדע סומך המורה הארצי המורה הארצי למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות עד גיל 15 והוא נראה שזאל עומד?
- שאלות אחרות: מרדע סומך המורה את המוכנות המוכנות הארצי כליו?

תשובות:

1- מרדע הארצי בעל הכובע הירק סוקר את המורה? **אין, מרדע הארצי בעל הכובע הירק סוקר את המורה?**
 2- מרדע צטק הארצי כל הארץ המוכנות/לילות כל המוקד? **אין, מרדע צטק הארצי כל הארץ המוכנות/לילות כל המוקד?**
 3- מרדע לא מוכר הארץ הארץ את אחיו הקטן המוכר, למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות? **אין, מרדע לא מוכר הארץ הארץ את אחיו הקטן המוכר, למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות?**
 4- מרדע סומך המורה הארצי המורה הארצי למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות עד גיל 15 והוא נראה שזאל עומד? **אין, מרדע סומך המורה הארצי המורה הארצי למרות שהקטן מביט בו בהשתוקקות עד גיל 15 והוא נראה שזאל עומד?**

בואו לשנות את תפיסת המבט על החיים
ב-2 הלכות יומיות

להשביח את איכות החיים שלך ושל הסובבים
אותך. ולזכות בישועות.
כי אין משפחה בעולם שלמדה הלכות לפי הסדר
ולא ראתה ישועה!

הכנסת שמירת הלשון
שלוחה 1.1
***8572**

אן גילאנו מאווי!

סליחה?
יש לך 2 דקות
פנויות?

לא, לא בשבילי, בשבילך!

הצטרפו למאות הלומדים מידי יום
הזוכים בקנייני נצח.

הוֹלֵךְ בֵּיתָם

עֲבוּדָה מְאֵהָבָה

ועל זה משה רבנו מתפלל: הוא מתפלל אל ה' "בעת ההוא", כלומר על זמן רחוק, שיהיה עוד הרבה זמן. על מה הוא מתפלל? "לאמור". אמירה יכולה להתפרש גם מלשון חשיבות.

פרשת השבוע מתחילה בפסוק: "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר". ה'חזרה מלובלין' לומד מהפסוק הזה **הוראה מיוחדת בעבודת ה' לדור שלנו**, דור הגאולה.

וכך ה'חזרה' מסביר את הפסוק: משה רבנו מתפלל שבדור שלנו עבודת ה' תהיה בגלל שנים ישראל אוהבים ומחשיבים את ה'. וכשנאהב את ה' באמת – תבוא הגאולה.

על הדור שלנו, דור הגאולה, חז"ל אומרים: "יראי חטא ומאסו" – בדור שלנו אנשים לא אוהבים לשמור תורה ומצוות מתוך יראה ופחד מה', אלא רוצים לעבד את ה' בעקרון בגלל שהם אוהבים אותו.

על פי 'תורת החזרה' לפרשת ואתחנן

שַׁבַּת פְּרִשְׁת וְאַתְחַנֵּן!

חֶכֶם וְחֶלֶק רַע

ישנם אנשים שמצליחים ללמד מאד מהר ואף על פי כן לא לשכח את המודם, אלו אנשים חכמים.

אך ישנם אנשים שלא מצליחים ללמד מהר וגם מה שהם כן מצליחים ללמד הם שוכחים מהר, אלו אנשים שחלקם הוא חלק רע.

על פי פרקי אבות פרק ה' משנה י"ב

קָצָר
פְּלִמְנָתִי

ספור חסידי

הסר רבי משה חיים מונטיפיורי | ט"ז מנחם אב התרמ"ה

ו
הוא קבל
תאר
אצלה
מתחבת
אנשיה

רבי משה חיים
מונטיפיורי היה נדבן
ושדלן גדול בבריסטניה. הגוים
כבדו אותו מאוד, עד כדי
כך שהוא קבל תאר אצלה
ממלכת אנגליה.
פעם אחת, אציל אנגלי אחד
הציע לרבי משה לבוא אליו
לערב שבת כדי לעזור לו בענין
כספי חשוב מאוד. האציל
הזהיר את רבי משה, שאם הוא
יסרב לבקשתו, אִזי הוא ינתק

את כל קשריו המסחריים אתו.
רבי משה שלח שליח אל
האציל כדי למסר לו, כי הוא
מעריך מאוד את האמון של
האציל, אבל הוא לא מוכן
למרד באדון האמתי שלו -
הקב"ה - ולחלל את השבת,
גם אם על ידי זה יפסיד את
ידידותו של האציל.

על פי נפלאות הצדיקים
לתאריך ט"ז מנחם אב

שאלות השבוע

1. מה הקשר בין יום כפור לחמשה עשר באב?
2. כיצד צריכה להיות עבודת ה' בדורנו?

את התשובות, בנוסף לכתבת בה אתם גרים, יש לשלוח בהודעה למספר **053-735-6069**, או לדוא"ל של העלון. בעזרת ה', פעם בחדש תתקיים הגרלה (בכל שבוע צוברים כרטיס נוסף) על **משחק קפסא**, בין הפותרים נכונה.
הסוכר והחלב הם: מנוחה ברכה מימון

בדיחת קרש
החמר נגד יתושים שקניתי לא עובד.
נראה לי שעקצו אותי!

סְפּוֹר חֲדָשׁ!

שְׁעוֹמֵד בְּשׁוּלֵי הַדֶּרֶךְ.

הַיְּהוּדִי שֶׁהָיָה סָחוּט

מִרְגָּל וְעַד רֹאשׁ, בִּקֵּשׁ מִרְ

יַעֲנִקֵל שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ טוֹבָה וַיִּקַּח אוֹתוֹ אֶל

הָעִיר.

ר' יַעֲנִקֵל רָצָה מְאֹד לִקְחַת אֶת הָאִישׁ אֶל

הָעִיר, אֲךָ מָה לַעֲשׂוֹת שְׁפוֹסִיּוֹ הָיוּ חֲלָשִׁים

עַד מְאֹד וּבִקְשֵׁי אֶת מִסְעָם הַנוֹכְחִי וְכָלוּ

לְשֹׂאת?

ר' יַעֲנִקֵל הִשִּׁיב לַיהוּדִי שְׂאִי אֶפְשָׁר מִשׁוּם

שְׁפוֹסִיּוֹ לֹא יוֹכְלוּ לְשֹׂאתוֹ...

בְּעִיר בְּרוֹד שְׁבְרוּסִיָּה הַלְבָּנָה חִי לוֹ יְהוּדִי

וְשָׁמוֹ ר' יַעֲנִקֵל.

ר' יַעֲנִקֵל הָיָה יְהוּדִי פְּשׁוּט וְטוֹב לֵב,

וְהִתְפָּרַנֵּס מְהוֹבֵלֵת טִיט – הוּא הָיָה נוֹהֵג

לְלַכֵּת אֶל מְחוּץ לָעִיר, לְחַפֵּר לְהוֹצִיא

טִיט וְאֵז לְחַזֵּר לָעִירָה וּלְמַכֵּר אֶת הַטִּיט.

אֲמָנָם ר' יַעֲנִקֵל הָיָה עוֹבֵד קֶשֶׁה מִן בֶּקֶר

וְעַד לַיִל, אֲךָ עֲדִין לֹא הָיָה זֶה מִסְפִּיק כְּדִי

לְפָרֵנֵס אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ.

בְּאַחַד הַיָּמִים, יוֹם סוּעַר וְגִשּׁוּם, נָסַע ר'

יַעֲנִקֵל בְּעִגְלָתוֹ כְּאִשֶּׁר הוּא מוֹבִיל טִיט

אֶל הָעִיר. לְפָתַע הַבְּחִין ר' יַעֲנִקֵל בִּיהוּדִי

הַמִּשְׁרָה
יָבֹא
אִי"ה

מִסְפָּרִים מְאִירִים

928

בְּדִיוִק **חֲמֵשֶׁה עָשָׂר בָּאָב (928)!**

הַמִּשְׁנָה מְשֹׁה בֵּין **חֲמֵשֶׁה עָשָׂר בָּאָב**

לְיוֹם כְּפוֹר. גִּמְרַת הַחֲתִימָה הוּא בְּיוֹם

כְּפוֹר, וְהִתְחַלָּה – בְּחֲמֵשֶׁה עָשָׂר

בָּאָב.

עַל פִּי שִׁיעוּר יו"ד מִנְחָם־אָב הַתַּשַּׁס"ז

הַשַּׁבָּת יְחוּל **חֲמֵשֶׁה עָשָׂר בָּאָב.**

הַחֵל מִחֲמֵשֶׁה עָשָׂר בָּאָב נוֹהֲגִים

לְאַחֵל אֶחָד לִשְׁנֵי 'כְּתִיבָה וְחֲתִימָה

טוֹבָה.

רְאוּ אֵיזָה פֶּלֶא: הַמְּלִים **כְּתִיבָה**

וְחֲתִימָה טוֹבָה שְׁווֹת בְּגִימָטְרִיא

פרק שירה שדות

שדות אומרים:
ה' בחכמה יסד ארץ כונון שמים
בתבונה:

משלי ג יט

השירה

הוא שטח פתוח ורחב,
שבו צומחים צמחים
שונים. לפעמים זהו שדה טבעי עם
עשבים ופרחים, ולפעמים שדה חקלאי
שמגדלים בו ירקות, פירות או תבואה
כמו חטה ותרס. האדמה בשדות היא
בדרך כלל עשירה וטובה לגדול.

השדה משתנה לפי עונות השנה:
באביב הכל ירק ופורח, בקיץ הצמחים
גדלים, ובסתו ובחורף לפעמים השדה
נח. שדות רבים נמצאים מחוץ לערים,
והם מושכים אליהם גם חיות בר
וצפורים שמחפשות אכל או מסתור.
בשדות אפשר לפעמים לראות
טרקטורים וכלים חקלאיים שעוזרים
לאנשים לעבד את האדמה. כשקוצרים
את התבואה, היא מעברת למחסנים
או לשוקים, ומשם מגיעה אלינו הביתה.

בחדש אלול 'המלך בשדה'.

המלך הוא ה', והשדה הוא "חקל תפוחין
קדישין" – שדה תפוחים קדושים, עם
ריח טוב מאד – ריח גן עדן.

התפוחים הללו המפיצים ריח כה
נעים בשדה הם **בעצם הנשמות
שלנו**. בחדש אלול מתגלה הנשמה
של כל אחד ומפיצה ריח נעים, **וה' גם
מגיע ומצטרף לשדה הזה**, משתעשע
ושמח אתנו!

על פי שיעור ה' אלול תשע"ח.

הידעתם?

ישנם שדות פרחים מיוחדים שבהם
מגדלים רק 'צבעונים'!

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

מחשבה של יאוש אברה את התפלה

תקט"ו תפלות התפלל משה רבנו לפני ה', כמנין "ואתחנן", כדי שניחא להכנס לארץ ישראל. אמרו רבותינו כי אלו היה מתפלל עוד תפלה אחת - היה נכנס לארץ ישראל, אלא שהקב"ה לא הניח לו לעשות זאת - "ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" - ולא הרשה לו להתפלל תפלה נוספת. הקשה רבי אלימלך בידרמן שליט"א: אמנם על משה רבנו נאסר להתפלל עוד תפלה, אבל מדוע כלל ישראל לא התפללו עליו, ואז התפלה היתה מתקבלת, ומשה רבנו היה נכנס לארץ ישראל? התשובה היא, שכל אחד מעם ישראל חשב בלבו מחשבה של יאוש: 'אם התפלות של משה רבנו, אדון הנביאים, לא התקבלו - היעלה על הדעת שהתפלה שלי תתקבל?!'...

זו היתה מחשבה מסעית, כמובן, שכן היה כח בתפלותיהם של כלל ישראל, אך הם החמיצו את ההזדמנות כמו ידיהם. יוצא אפוא, שבגלל מחשבה של יאוש וחוסר אמונה בכחה של תפלה, אבדו ישראל את האפשרות להכניס את משה לארץ ישראל! נורא נוראות!

על האדם להאמין באמונה שלמה, שהקב"ה מחכה לתפלת כל פה, לתפלתו של כל אחד ואחד מישראל, ושיש בכחה לחולל מהפכות ולהחיש ישועות.

בתהלים (סו, יח-כ) כתוב: "און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה'; אכן שמע אלקים הקשיב בקול תפילתי". אם נדמה לי בלבי שהקב"ה לא שמע אותי - זהו "און", חטא. בן אדם חוב להאמין, ש"אכן שמע אלקים הקשיב בקול תפילתי", שהקב"ה שמע אותו היטב.

זו צריכה להיות, אם כן, הגישה לתפלה - מתוך ידיעה שהקב"ה שומע אותנו ומתיחס לתחנונינו.

(אוחילה לא-ל)

להיום - יש לכם!

ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום (ד, ה)

המשגיח רבי יחזקאל לונשטיין זצ"ל היה אומר וארש נפלא על פסוק זה: "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום" - להיום יש לכם. גם לעני וגם לעשיר, יש להיום אכל במקרה או בארון המטבח. לעוד מספר ימים - לשניהם, בינתיים, עדיו אין, ואף אחד לא יודע מה ילד יום. כל ההבדל אפוא בין עני לעשיר הוא בסך הכל מה יהיה מחר. אם העני הוא בעל אמונה, הוא לא דואג למחר. להיום יש - ושתבח שמו הגדול!

רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל כותב בספרו "יערות דבש", שאם אדם יתבונן אחורה, על המאורעות שעברו עליו במשך שנות חייו, הוא יגלה שתשעים וחמשה אחוז מהבעיות נפתרו עם הזמן. הילדים מעכבי השדוד - בסוף התחננו, כשלא נולדו ילדים - בסוף נולדו. מחלות שלא ידעו איך יסתדרו אתן - חלפו. ממה אפוא, אדם מדאג? מאותם חמשה אחוז של בעיות שלא נפתרו. בעיניו הוא מדאג, שבור, מיאש ומתקשה לתפקד. עליו להתחזק באמונה, שמי שפטר את תשעים וחמשה אחוזים של הבעיות - הוא יפטר גם את חמשת האחוזים הנותרים...

*

רבי יצחק אייזיק מקאליב זצ"ל היה מסבל ביסורים קשים.

הביאו אליו פרופסור גוי, ממחה בעל שם עולמי, שטיפל בו. כשהפרופסור ראה אותו, שאל: "איך אתה מצליח לשרד עם כאלו יסורים מבלי להתמוטט ולפלו?"

השיב לו רבי אייזיק בוארש מרגש, יסודי וחשוב: "מה שכבר עברתי - עברתי. אינני חושב על יסורים שכבר עברו. על מה שיהיה אחר כך - אני מתפלל לקב"ה ומאמין באמונה שלמה שהוא יעזר לי ויהיה טוב. כל מה שעלי להתמודד זה רק עם היסורים של הרגע הזה בלבד - יסורים של רגע אדם מסגל לסבל. עם המבט הזה אני עובר רגע ועוד רגע".

לפנינו סוד אדיר, איך יהודי צריך לחיות. מחד גיסא, לא לבזבז אנרגיה על מה שהיה. מאידך גיסא, להאמין באמונה שלמה שהקב"ה מביא את הישועה בחפזו, וברגע אחד "קץ שם לחשך". עם הקשי העכשווי - להתמודד, להחזיק מעמד ולא לפל ממנו.

זוהי כחה של אמונה. היא משילה מהאדם את הדאגה מפני העתיד. רבי אברהם גניחווסקי זצ"ל היה אומר: "בדאגה - רק בצפרנים". את צפרני האצבעות גוזזים לפי סדר 'בדאגה' (כמבאר בדברי הרמ"א אורח חיים סי' רס סעי' א), אבל יהודי לא צריך להיות בדאגה. עליו להאמין ולבטח בה' שישועתו בוא תבוא בקרף עין.

(רבי גואל אלקריי שליט"א - נאה דורש)

כדאי להשקיע בכבוד אב ואם!

כבוד את אביך ואת אמך פאשר צוה ה' אלקיך למען יאריך ימיך ולמען ייטב לך (ה, טז)

מספר על יהודי שהגיע לרבי חיים מברסק זצ"ל ובפיו שאלה: אביו גר רחוק ממנו ומבקש ממנו שיבוא לבקר, אך אין לו כסף עבור הוצאות הנסיעה. הרי הדין הוא שכבוד אב ואם הוא מכספו של האב ולא מכספו של הבן, כמבאר בשלחן ערוך (יורה דעה סי' רמ, ה), מה עליו לעשות?

השיב לו רבי חיים: "אתה צודק, אינך חוב להוציא כסף עבור הנסיעה לבקר את אביך, אתה יכול ללכת ברגל..."

*

ספר האדמו"ר מטאלנא שליט"א מעשה ששמע מפי יהודי ישיש: בצעירותו - כף ספר - קפצה עליו מחלה. הרופאים אמרו לו שמחלה זו עלולה לקצר משמעותית את שנות חייו.

חשב אותו יהודי ללכת אל ה"חזון איש" זצ"ל לקבל את ברכתו, אך הוא התגורר בעיר מרוחקת מבני ברק. ארף לו זמן רב לגייס את סכום הכסף הדרוש עבור הנסיעה.

סוף סוף הגיע היהודי אל החזון איש, ספר לו על מחלתו ובקש את ברכתו.

שאל אותו החזון איש: "כמה עלה לך להגיע הנה?" והיהודי גלה לו מהו הסכום שהוציא עבור הנסיעה.

המשגיח החזון איש לשאל: כמה פעמים יצא לך בחיים להוציא סכום כזה על כבוד אב ואם שלך? במקום לבוא אלי, תוציא את הכסף עבור כבוד אב ואם, שנאמר בו "למען יארכו ימיו", ואז תזכה בעזרת ה' לאריכות ימים ושנים...

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש)

חֲכָמָתוֹ הַעֲמָקָה שֶׁל הַבַּיִת הַלְוִי

רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה (ד, ו)

מספר על ה"בית הלווי", שפעם אחת הגיע אליו אברך לקבל סמיכה. המנהג היה שבוחנים את האברך כמה ימים. אכן, האברך נבחן כמה ימים, ומצאו ה"בית הלווי" מלא וגדוש בתורה. תוך כדי המתנה לכתיבת הסמיכה, נכנסה אשה אחת ושאלה את ה"בית הלווי" שאלה. חלק מהסמיכה היה שפדקו את הנבחן איך הוא עונה על שאלות.

שאלת האשה היתה כך: היא שחטה חמשה עופות, ואחד מהם היה טרפה. היא הניחה את העוף הטרף יחד עם הכבד, הקרקב והרגל בתוך גיר אחד, כדי לתת אותם למשרתת הגויה. קדם שבאה למלח את הרגלים, מצאה שם תשע רגלים בפשרים. הרי היו רק ארבעה עופות בשרים, וכנודע שארבעה עופות יש להם שמונה רגלים. הרי שנפלה רגל אחת מהטרפה לתוך הפשרות, וזה היה קדם מליחת הרגלים.

פתחה האשה את שקית הניר והניחה לפני ה"בית הלווי", שיאמר לה איזו רגל היא הטרפה, ומה דינה.

פנה ה"בית הלווי" אל האברך ושאלו: "נו, מה תענה על שאלה כזאת?" ענה האברך: אין עצה ואין תבונה. לפי מה שנפסק בשלחן ערוך יש כאן פערבית, ואין כאן בטול בששים. כל תשע הרגלים אסורות, כי ספק דאורייתא לחמרא.

ה"בית הלווי" הרים רגל אחת והסתפל עליה. האברך הביט בו בתמהון, האם הוא בודק ברוח הקדש?

כך "שחק" ה"בית הלווי" עם הרגלים ועשה שתי ערמות: אחת של ארבע רגלים ואחת של חמש, ואמר לאשה: "אלו הארבע בשרות, והחמש טרפות".

הוא הסביר לאותו אברך: "הרי יש חלוק בין רגל ימין לרגל שמאל, שזה נכר באצבעות כרעי התרגלות, אם כן פשוט שיש כאן או חמש ימניים או חמש שמאליים. אלו מהן שתהיינה ארבע הרי פשוט שהן בשרות".

הוא הוסיף ואמר לו: "הגם שאתה יודע את כל השלחן ערוך, אך צריך גם חכמת חיים, להתבונן בשכלך, ממילא אלו הארבע הן הפשרות, ושאר החמש אסורות מספק".

זהו ענין של שמוש תלמידי חכמים. הדברים אינם כתובים בשלחן ערוך, אלא לומדים זאת על ידי שמוש חכמים.

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש)

תן את הסיגריה לקב"ה...

שמואל את יום השבת לקדשו (ה, יא)

ספר רבי עזריאל טאובר זצ"ל: פעם השתתפתי בסמינר של אחד מארגוני הקרוב שנגרף בשבת. בליל שבת אחרי הסעודה שוחחתי עם אחד המשתתפים, יהודי שבצעירותו גדל בבית של שומרי תורה ומצוות, אך תלאות החיים הרחיקוהו, וכעת, התקרב מחדש.

הפגננו בשיחה מרתקת אל תוך הלילה. באמצע הוא קטע את השיחה ובקש ממני רשות לצאת לכמה דקות. שאלתי אותו: "הכל בסדר?" והוא השיב בנימה של מבוכה והתנצלות: "כן, הכל בסדר. אני חייב סיגריה, ולא נעים לי לעשן בפניך..."

לא ידעתי כיצד להגיב. אם אמר לו: "אסור לך לעשן, זה חלול שבת" - אני עלול לאבד אותו. אך מצד שני, אם אתעלם מהמעשה, ועל אחת כמה וכמה אם אאפשר לו לעשות זאת - זהו חלול השם.

הקב"ה האיר את עיני, וכך השבתי לו: "אמר לי, ידידי היקר, אם הקב"ה היה מתראה אליך, והיה מבקש ממך: 'תן לי סיגריה', היית נותן לו?"

הוא הביט בי בתמיהה, כמי שאינו מבין את פשר השאלה, אך כשראה שאני ממתיין לתשובה, השיב לי: "בודאי, מה השאלה?"

הקשיתי עליו: "ואם זו היתה הסיגריה האחרונה שלך?" הוא השיב לי: "אני לא מבין למה אתה חותר... אם הקב"ה מבקש ממני, אני אתן לו כל מה שירצה, אפילו את הסיגריה האחרונה שלי..."

ואז אמרתי לו: "דע לך שהקב"ה 'חייב' את הסיגריה שלך, תן לו אותה! הוא לא מסגל לראות אותך מעשן אותה בשבת..." היהודי ותר על הסיגריה שלו בשביל הקב"ה. הוא פתח פתח כפתחו של מחט, והקב"ה פתח לו פתח רחב כפתחו של אולם. היהודי הזה חזר בתשובה שלמה, וכיום הוא עצמו עוסק בקרוב רחוקים.

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש)

הנחמה - מחמת שהענש מיד ה'

נחמו נחמו עמי יאמר אלמנכם. דברו על לב ירושלם וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה (מנחם המעטרה)

יש להבין, מהי ההדגשה כי לקחה "מיד ה' כפלים בכל חטאתיה?" עמד על כך בספר "ברכת יצחק".

נתן לבאר זאת על פי יסוד של רבי יהונתן איבשיץ בספרו "יערות דבש" (דרוש יא):

ישנם שני סוגי ענשים הבאים על האדם בעולם הזה: האחד - ענש שמביא הקב"ה לאדם על חטאיו, על מנת להטיב לו באחריתו. והסוג השני - איש שמולו רע, אלא שכל זמן שהוא נוהג כשורה - הקב"ה מגן בעדו ומשדד מערכות שמים עבורו, אך כאשר הוא חוטא - מסלק הקב"ה השגחתו ממנו ומניחו למנהגו של עולם, להתמודד לבדו עם מולו הרע.

מה ההבדל בין שני סוגי הענשים?

הענש מהסוג הראשון מנסה לו מענשו על עוונותיו, ואז טוב לו לעולם הבא. אך הענש מהסוג השני אינו נחשב "ענש" בעולם הזה, אלא הוא רק סלוק השגחת הא-ל, ואז הוא חי כפי מולו וטבעו, והענשים והיסורים הבאים עליו בעולם הזה בדרך "מקרה", מחמת מולו הרע, ולא בהשגחה פרטית - אינם מכפרים לו על ענשו לעולם הבא.

על פי זה באר רבי יהונתן איבשיץ ענין נוסף:

נאמר בתהלים (ג, א): "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו". שואלת הגמרא (ברכות ז ע"ב): וכי על מה שברח מפני בנו אבשלום שתפס לו את המלוכה ובקש להרוגו, מתאים לומר "מזמור לדוד"? הרי "קינה לדוד" היה צריך לומר!

מתרצת הגמרא: "משל למה הדבר דומה? - לאדם שיצא עליו שטר חוב, קדם שפרעו היה עצב [כיון שאין בידו לפרעו], לאחר שפרעו שמת. אף כן דוד, כיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שמואל ב יב, יא): 'הנני מקים עליך רעה מבידתך' - היה עצב, אמר: שמא עבד או ממזר הוא, דלא חייס עלי [שהוא לא יחוס וירחם עלי]. כיון דחזא [ראה] דאבשלום הוא - שמח, משום הכי אמר [דוד] 'מזמור'".

אך לכאורה נשאלת השאלה: הרי בנו של דוד רדף אותו עד נפש, ונהג בו מנהג אכזריות, עד כדי שהצריך לברח ממנו. האם מתאים לומר על כך "מזמור"?

באר רבי יהונתן: כאשר אמר הקב"ה לדוד "הנני מקים עליך רעה מבידתך", חשש דוד שהקב"ה יסיר ממנו את ההשגחה הפרטית, ויהיה תחת רע מולו בדרך הטבע והמקרה, לכן חשש שמא ירדף אחריו עבד או ממזר שאינו מרחם עליו, שהוא ענש בדרך הטבע, וענש זה לא יכפר לו על עוונותיו, שכן הוא מהסוג השני של הענש בעולם הזה שאינו מכפר על העוונות.

אך כשראה כי בנו רודף אחריו, אמר דוד: הרי בדרך הטבע בן מרחם על אביו, אם כן, אלו היה הקב"ה מענישני בדרך הטבע והמקרה, לא יתכן שבני ירדף אותי, כיון שטבע הבן לרחם על אביו. אם כן, מכך שבני אבשלום רודף אחרי, מוכח שהענש בא בהשגחה פרטית מבעל הגמול, ועל ידי ענש זה יכפר לי חטאי. לכן אמר דוד "מזמור" לפני הקב"ה

אנו כבר אלפים שנה בגלות, מסבילים ענשים וצרות רבות. האם זה מוריד משהו מהענש שלנו לעולם הבא, או שמא זה רק ענש הבא בדרך "מקרה" מחמת מזלנו הרע?

על כך באה הנחמה: "נחמו נחמו עמי", ואתה יודע למה זאת נחמה? "כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה" - הענשים הם יד ה' בהשגחה פרטית, ולא ענש בדרך "מקרה", לכן יכולים אנו להתנחם.

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש)

גליון 693
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

232222222222

סיפורי חז"ל

פירות שבאו בערמה

רב שימי בר אשי בא לפני אביי, אמר לו קבע לי זמן ללמוד אתך, אמר לו אביי כל היום אני עסוק עם התלמידים ולא אוכל לקבוע לך זמן, אמר לו רב שימי ובכן קבע לי זמן בלילה, אמר לו אביי בלילה אני משקה את שדותי, אמר לו רב שימי אני אשקה את שדותיך ביום ותלמדיני בלילה. הסכים אביי, היו שדות למעלה ושדות למטה, ושייכים ליהודים אחרים, ושדותי של אביי היו באמצע, רב שימי אמר לבעלי השדות העליונים עכשיו ישקו את השדות התחתונים, ולתחתונים אמר עכשיו ישקו את השדות העליונים. הערים על שניהם ובינתים השקה את שדות אביי שהיו באמצע, כששמע אביי, לא אכל באותה שנה מפירות שדותיו

(לפי גיטין ס')

פרשת השבוע

ליפול מאמונתו על ידי זה. ר' יוסף בשמעו כל זאת, אמר בליבו ודאי לא דבר ריק הוא, וכנראה שיבואו עלי כעת דינים וגזרות. ועל כן מיד בצאת השבת, הוזרו לחזור אל ביתו, לראות ולשמע מה שנתחדש שם. ואכן בבואו סמוך לביתו, שמע שהעצים שהיו לו על פני המים, נוזקו מאד ונגרסו לו מזה הפסד גדול. ונתן תודה להשי"ת, על שיצא ידי חובתו בהפסד ממון, על ידי ההמתקה שפעל עבורו הרבי.

והיו לטוטפות בין עיניך (ו' - ח') כמה מחנכים נכנסו אל הרה"ק ה"חזון איש" זיע"א, ושאלו על הפסוק "והיו לטוטפות בין עיניך" מפרש רש"י סט בכתפי שתים פת באפריקי שתים, והוא מגמרא (סנהדרין ד' ב'). וכיצד באה שפה זרה לתורתנו הקדושה? והשיב החזון"א, הקב"ה ברא את העולם בלשון הקודש, ובכל שפה מעורב איזה תיבות מלשון המקורי, וממילא סט ופת זה לשון הקודש, רק שאצלנו לא משתמשים, ובאמת מלשון המקורי הוא.

רב לך אל תוסף דבר אלי וגו' (ג' - ב') מסופר על החסיד המפורסם רבי יוסף קאפוצער ז"ל, ששבת פעם אצל הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, בשבת קודש פרשת ואתחנן. בשעת עריכת השולחן הטהור אמר הרבי תורה על הפסוק "רב לך וגו'" ופירשו בדרך רמז, "רב לך" אחר שיש לך רב ורבי, המגין עליך בזכותו, לבל יבא מכשול על ידך הן ברוחניות והן בגשמיות, שוב "אל תוסף דבר" אל לך לדבר ואפי' להרהר אחריו ולהקשות קושיות, כי גם מה שנראה בעיניך כרעה, אינו אלא טובה גנוזה. אחר שסיים הרבי לומר תורה, פנה אל רבי יוסף ואמר לו, הגה כשאדם בא אל הצדיק, והצדיק רואה ששורין עליו דינים ל"ע, רוצה הצדיק לבטל הדינים ולהעבירם מעליו, אבל הצדיק מתוך שהוא ברום קדושתו, יודע סיבת הדינים כי הינם לטובתו הנצחית של האדם, אין הוא יכול להתפלל להעביר ממנו הגזרות, כי אז יפסיד האדם הטובה הגדולה העתידה לצמוח לו מן הגזרות הללו, אכן יצר לו מאד על הצרות שיסבול האדם, ולפיכך מתפלל הוא להשי"ת, ומחליף הדינים הקשים בדינים קלים וקטנים מהם. והנה האדם הפשוט אשר אינו מבין כל זאת, יכול חס ושלו

זמני השבת

פרשת ואתחנן - נחמו

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:54 ת"א: 7:09

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:08 ת"א: 8:10 ר"ת: 8:43

ועתה סע נא לביתך לשלום ויהי ה' עמך

מסופר על יהודי עני אחד שבא אל הרה"ק רבי מ"מ מקוצק זיע"א, והשיח את דאגתו בפניו, שהנה בתו הבכירה בגרה והגיעה לפרקה, והיא יושבת וממתנת זה עידן ועידנים, ולרש אין כל. נכמרו רחמיו של הרבי על העני, וכתב עבורו כתב בקשה לאחד העשירים מאנשי שלומו הגר בעיר רחוקה, במכתב פירט הרבי בקיצור את תלאות האיש וגודל עניותו, וסיים בבקשה לקבל את העני המוסר כתב זה בסבר פנים יפות, ולסייע בעדו בגוף ובנפש ובהוצאות הנישואין הנצרכים לו בכבוד. הרבי חתם את המכתב בחתימת יד קדשו, מסרה ביד העני והורה לו לנסוע היישר לבית העשיר, ולבקש מלפניו שיעזור לו בצרתו לו צר.

בהעדר מעות לתשלום שכר הנסיעה בעגלה, שירך העני את רגליו יום אחר יום, עד שכעבור שבועיים ימים מלאים טורח ועמל הדרך, הגיע לאותה העיר וסר מיד לבית העשיר. הוא כבר ייחל וציפה מאוד לקבל את הסכום הנצרך לו, ובהיותו מצויד במכתב נדיר שנשלח מצדיק הדור במיוחד עבורו, התהלך בהרגשה כמי שהממון כבר מונח בכיסו, ורצה כבר לשוב אל ביתו ולהתחיל לעסוק בנישואי בתו כראוי לה. לשמחתו הוא מצא את העשיר בביתו, כאשר שמע שהוא מגיע אליו בשליחותו של הרבי, נענה מיד וקבלו בכבוד ובסבר פנים יפות, והזמינו לשבת עמו בטרקלינו.

העני נכנס ברוב חשיבות, ומיד הוציא מחיקו את המכתב המהולל והגישו בפני העשיר. כראות העשיר את כתב יד קדשו של רבו המופנות ישירות אליו, שמח מאוד והודה נרגשות לעני על שזיכהו באיגרת זו הנעלה וחשובה בעיניו עד מאוד. ישב העשיר וקרא את המכתב הקצר בעיון רב כמה וכמה פעמים, ודקדק בו בכל תיבותיו ואותיותיו, כחסידי קוצק נאמן, ידע היטב שאין שום אות ותג מיותר בדברי הרבי ויש לטרוח בהבנתו, הוא נראה כמעמיק רבות במחשבותיו גם במה שנטמן בין השיטין והתיבות. ובהיותו איש חכם ונבון חתר להבין דבר מתוך דבר, ולגלות גם את מה שלא נאמר במפורש והנה עם סיומו ללמוד את האיגרת הקדושה, הניחה בכבוד וביראה על גבי השולחן, ובפנותו אל העני אשר ישב כל העת דממה והמתין בדריכות רבה, הוציא רובל כסף אחד ויחיד ונתנו בידו של העני, ופטרו הימנו לשלום.

העני יצא מן הבית בתדהמה מלא אכזבה ומרירות קשה, הוא היה המום ולא ידע את נפשו, בשביל זה טרח את כל הטרחות הללו? בשביל רובל אחד בלבד? וכי בשביל כך טרח בנסיעה רחוקה לקוצק, ומקוצק אל בית העשיר ימים רבים ושבועות תמימים, בשביל רובל אחד? כיצד יתכן כזאת? שאל את עצמו

העני שוב ושוב, הרי נראה היה שהעשיר נהנה מאד מן המכתב שקיבל מהרבי, וייחס לכך חשיבות עליונה, ולבסוף כשהגיע הדבר למעשה, שלח אותו מעם פניו בבושת פנים עם רובל בודד וגלמוד. הוא היה סמוך ובטוח במכתב זה שממנו תבוא הישועה מצרתו הגדולה, והשליך את כל יהבו על המכתב הנדיר שהצליח לקבל מן הצדיק, ואשר נכתב במיוחד עבורו בכתב יד קדשו. והנה עתה התברר שאין כאן ולא כלום.

לבו נשבר בקרבו, ובקושי סחב את עצמו בדרכו חזרה, הוא יצא את העיר בעצלתיים בלב כואב ודואב, וכשדמעות רותחות זולגות מעיניו החל בוכה ומתחנן בפני אביו שבשמים, הוא דיבר ממעמקי לבבו לפניו יתברך, ושטח את כל מרי ליבו הקשה, מתברר אפוא, תינה האיש את צערו בבכי שלאחר ייאוש, שאין שום דבר בעולם שיוכל להושיעני מן העניות הקשה ומרה, אם גם מכתב נדיר ומיוחד שכוה לא הועיל כלום, הרי שאין שום דבר בעולם שיוכל להושיע, רק נס מן השמים, רק אתה יושב מרומים הון ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים, אתה היחיד בעולם שיוכל לעזורני, אנא ראה בצרתי ובשברון לבי ושלח נא את ברכתך הנאמנה. כך היה העני הולך בדרכו כמה שעות טובות, בוכה ומתפלל ומבקש, ולבו קשה ומר עליו מאוד.

לפתע באחת ננער בפתאומיות ממחשבותיו הנוגות, הוא ראה נכחו כרכרה הדורה רתומה לסוסים אבירים המגיחה מולו ושועטת ממש אליו, נראה היה שמישהו רודף אחריו ומחפש אותו. כשהתקרבה הכרכרה והשיגה את האיש, נעצרה על ידו בבת אחת, שליח מיוחד מאת הגביר העשיר קפץ מתוכה וניגש היישר אל העני בשמחה רבה ואמר: ברוך השם שמצאתיך פה, הנה אדוני העשיר שלחני לחפש אחריך בכל דרך, והוא שלח עבורך מעטפה זו. ובאומרו תחב בידו מעטפה תפוחה מלאה ומרשרשת של כמה אלפים טבין ותקילין, שהיו בה הרבה יותר מן הנצרך להוצאות הנישואין בלבד. הוא קיבל פתאום גם את פרנסתו מן המוכן לכמה שנים טובות.

העני שמח כמובן מאוד על התשורה הפתאומית והבלתי צפויה הזו, אך מאידך היה מבולבל ונבוך, מה הולך כאן? התפלא האיש על התנהגותו המוזרה של העשיר הגדול, הלא הוא אדם פיקח וחכם. ומדוע מתחילה כשהגיע עם המכתב בידו הוא פטרו בקרירות מופגנת וברובל אחד ויחיד. ופתאום לאחר כמה שעות שינה את דעתו מקצה לקצה והוא רודף אחריו לשלוח לו הון עתק שכוה. המבוכה הגדולה, הסקרנות והתימהון הציקו לו מאוד, עד שהחליט שהוא מוכרח לעמוד על פשר הדבר, הוא הסתובב אפוא בחזרה והחיש פעמיו שוב אל אותה העיר, ושוב התדפק על דלתי העשיר אשר שמח מאוד לקראתו, והכניסו באהבה ובכבוד גדול אל ביתו.

משל ונמשל

תרופה בדוקה ושמה תשובה

יש בני אדם שלאמתו של דבר לא נתרחקו עדיין הרבה מדרך התורה, עמוק בלבם עדיין מהבהב הויק היהודי וכשהם לעצמם אפשר שהיו נוהגים מנהג של יהודים כשרים, אלא מה הם רואים מעשיהם של אחרים מופקרים ופורקי עול ומתאווים לעשות כמוהם וכל הם שוקעים לגמרי בתהום החטא.

משל למה הדבר דומה לעיירה שפרצה בה לא עלינו מגיפה, וכמעט כל יושבי העיירה חלו באותה מחלה אנושה, וכל רופאי העיירה לא ידעו לה כל תרופה. אחד מתושבי העיירה שנפל אף הוא למשכב באותה מחלה אנושה, שמע כי באחת העיירות הסמוכות יש רופא גדול ומפורסם שהוא מומחה במיוחד לאותה מחלה, וכבר ריפא ממנה אלפי אנשים והציל ממש את חייהם. שלח החולה לקרוא לאחד מידיו הטובים ואמר לו, מבקש אני ממך: סע מהר לאותה עיירה והבא הנה את הרופא ההוא בכל מחיר, כי אין אני רוצה למות. אמר לו ידידו מה לך כי תיחפז יותר מכל שאר יושבי העיירה, וכי אתה בלבד חלית במחלה זו, הרי כמעט כל התושבים חלו במחלה, מדוע לא תחכה עד אשר תבוא בדברים עם חולים אחרים, וביחד תזמינו אותו רופא שיבוא לכאן כדי שירפא את כולכם, מלבד זאת מניין אתה בטוח כי אמנם ידע הרופא ההוא להעלות ארוכה למחלה אנושה זו? ואם כן כלום כדאי לך הדבר? נתכעס החולה כעס גדול וגער בידידו בנויפה: איך אתה עומד כאן ומרבה להג בדברים שאין להם שחר, כל חיי תלויים בשערה, אף רופא אחד מאלה המצויים כאן אינו יודע תרופה למחלתו, עכשיו רצונך שאעמוד ואחכה עד שאחרים יימלכו בדעתם להזמין אותו רופא מפורסם, וכי מה איכפת לי מה יעשו הם? בעת שחיי בסכנה אני חייב לעשות הכל כדי להציל את חיי, ומה שאמרת שאיני יכול להיות בטוח כי אמנם יעלה אותו רופא ארוכה למחלתו, אף זה דבר של שטות הוא, כי במקום שיש סכנת נפשות, חייב אדם לעשות כל מה שבידו כדי להציל את חייו, ואפילו אין תקווה רבה לדבר.

הנמשל: כן הדבר עם אותם בני אדם שהוכרנו, אילו יודעים היו מה אנושה מחלתם ודאי שלא היו שמים לבם כלל למה שעושים אחרים, אלא היו מועיקים מיד אותו רופא מומחה, היו מקבלים אותה תרופה בדוקה ששמה תשובה, והיו מעלים ארוכה למחלתם בלי להיגרר אחרי אותם חולים מסוכנים שאינם מרגישים ואינם שמים על לב. ועכשיו בואו והגיעו בעצמכם, שאם בחולי הגוף שאינו אלא דבר שבארעי עושה אדם נכון כל מה שבידו כדי להציל את עצמו, אפילו אינו בטוח שיש ממש ברפואה זו, בעניינים שבנפש שהוא דבר הקיים בזה ובבא, על אחת כמה וכמה שחייב אדם לעשות הכל כדי להינצל מהבלי החטא, בלי לשים לב כלל למה שעושים אחרים.

(הרה"ק ד"חפץ חיים" זיע"א)

"הלא זהו האיש שהביא לנו פריסת שלום ואיגרת מיוחדת מבית הרבי", אמר העשיר לבני ביתו ולא הסתיר את שמחתו הגדולה בו. השתוממותו של העני גברה והתחזקה והוא שטח את פליאתו הגדולה בפני החסיד העשיר, מה קרה כאן? מדוע זה שינית פתאום את דעתך מקצה לקצה בתוך מספר שעות? ואם מתחילה לא רצית לתת לי כי אם רובל אחד בלבד, איך פתאום נתת סכום עצום שכזה?

ענה לו העשיר בטוב טעם ודעת, טעות היא בידך, אני לא שיניתי את דעתי כלל וכלל, ברם, מתחילה כשבאת לפני עם מכתבו הנפלא והנאמן של רבינו הקדוש, ולמדתי בו בעיון, הבנתי מתוכו את אשר נרמז לי בין השיטין, שיש לדאוג גם לנפשך נשמתך ולא רק לכסף בלבד, כדרכם של הצדיקים הקדושים, בכל בקשה גשמית שבאה לפניהם, לרדת גם לשורשה הרוחני מהיכן משתלשלת צרת הגוף הזו בשורש שבנשמה. והרבי רומז במכתבו על כך שצרתך במזון נובעת מחוסר אמונה וביטחון בהשם יתברך, שמידת הפרנסה כמידת האמונה, ומי שאמונתו רופפת, גם פרנסתו כן, ושיש לחזק בך את האמונה והתקווה והביטחון במי שהיכולת בידו. לפיכך נאלצתי מתחילה לשלחך מעמי בבוסת פנים, על אף שהיה קשה לי מאד להעמיד פנים כמי שלא נענה למכתב בקשה מיוחד מן הרבי, ובכך נשבר לבך בקרבך, כאשר נוכחת שאף מכתב מיוחד שהצלחת לקבל מגדול הדור אינו מועיל מאומה, ומתוך כך זכית להכיר האמת שאין לבטוח ולהאמין בשום גורם אחר, כי אם בשם יתברך בכבודו ובעצמו, אשר הוא משפיע ברצונו ומברך למאמין ולבוטח בו, דרך ברכת עבדיו הצדיקים. ורק אחר ששפכת שיח בתחנונים כנים מעומקא דליבא לפני קונך, ונתחזק איתן בלבך הביטחון בצור עולמים ברוך הוא, ונמצאת ששורש צרתך שבנפש ובנשמה נתרפאה, אז יכולתי גם להמשיך בתוצאת ישועת הגוף ועזרת המזון שנצרך לך.

ועתה סע נא לביתך לשלום ויהי ה' עמך, ומכאן והלאה בעזרת השם תרום קרנך בכבוד כברכתו הנאמנה של הרבי הקדוש הנרמזות מתוך מכתבו, כפי שהבנתי בו. רק זאת תדע ולא תשכח לעולם לשטוח תפילתך ויהבך רק בו יתברך, ולבקש תמיד מלפניו על הצלחתך בכל דבר, כי הוא לבדו הון ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים. נסע האיש לביתו והשיא את בתו בכבוד גדול ומאותו היום התגלגל מזלו לטובה והיתה הברכה מצויה תמיד בביתו, ונהפך לאיש חסיד נאמן, כשאינו שוכח לעולם מה הביאו לכלל זו הגדולה ונעשה איש מאמין ובוטח בהשם תמיד בביטחון איתן.

צ'ין אדם לחברו

אוי לי על מה שאמרתי

מסופר על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זע"א (יומא דהילולא כ"א מנ"א) שביום אחד לעת ערב נשמעו צעקות ברחובה של בעלזא על ילד קטן שנפל לבאר. משהגיעו הצעקות על הילד שנפל לביתו של רבינו, ושעדיין לא ידעו מי הוא, נאנח הרבי מאד ואמר: אוי שמא ילדי הוא שנפל לשם? ותוך כדי דיבור התיישב בדעתו ואמר: אוי לי מיוצרי, מה אמרתי, מדוע נאנחתי? וכי נפש אחרת מישראל שאינה מזרעי אינה מברואיו של הקב"ה? ומיד החל להתחרט על דבריו, וחזר בתשובה שלימה, ובמשך חצי שעה הסתובב בחדרו והטיח בעצמו, אוי לי על מה שאמרתי. אחד המקורבים ששמע את דבריו הוסיף ואמר: הלואי שנשוב כך כליל כל נדרי כמו שרבינו חזר בתשובה על הרגע שבו העמיד בני ביתו מעל לילדי אחרים.

ברכת יישר כח

פעם, כאשר אמר הרה"ק הגרי"ז מבריסק זיע"א, ברכת יישר כח להרה"ק רבי יחזקאל סרנא זיע"א על איזה דבר טובה שעשה למענו, השיב לו הגרי"י סרנא, שאיננו צריך לומר לו יישר כח מכיון שהוא היה מחוייב לעשות לו את זה, אמר לו מרן הנה בברכת כהנים, אף

שהכהנים מחוייבים במצותם זו, אעפ"כ אומרים להם יישר כח, וכמו שכתב הרש"ש במשניות (שבועית ד' ב')

להודות גם בזמן ששרוי בצער

בעת שישב הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א שבעה על הרבנית ע"ה, הבחין שנכנסה לדירה האחות הרחמניה שטיפלה ברבנית, רבי יחזקאל ביקש את סליחת המנחמים ואמר הנני מוכרח להודות לזה. ובאומרו זאת קם ממקומו, יצא אל החדר השני ואמר לאותה אחות בהתרגשות רבה: אני מודה לך על כל מה שטיפלת ברבנית, מה יכול ילוד אשה כמוני לגמול לך? אבל השי"ת הוא בעל הגמולים ויתקיים בך מה שאמר דוד המלך "היטיבה ד' לטובים" שתמיד יהיה לך טוב. וכאן פנה רבנו אל הבנים ואמר אנחנו אסירי תודה לה שטיפלה באמא.

ליישוב יהודי מוקשה

עבודה שלימה היתה אצל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א (יומא דהילולא כ"א מנ"א) ללמד זכות על כל יהודי יהיה מי שיהיה, הוא היה אומר, כשם שיש צורך להתייגע ולעמול, בכדי ליישב רמב"ם מוקשה, הוא הדין ליהודי מוקשה שצריכים לחפש וללמד עליו זכות וליישוב.

הילולא דעדקא

שבת קודש ט"ז מנ"א

הרה"ק רבי מאיר נתן ב"ר חיים האלברשטאם מצאנו (תרס"ו)
הרה"ק רבי אשר (השני) מקארלין ב"ר אהרן מסטאלין (תרל"ג)
הרה"ק רבי יעקב מראדזין ב"ר מרדכי יוסף (תרל"ח)
יום ראשון ט"ז מנ"א
הרה"ק רבי מנחם מענדל מטארנא אב"ד סטריוב (תלמיד ה"חווה" - תקצ"א)
יום שני י"ז מנ"א
הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב ב"ר בנימין זאב יעקב (תקפ"ד)
הרה"ק רבי שמואל מאפטא (תלמיד ה"חווה") ב"ר נפתלי הירש (ת"ר)
יום שלישי י"ח מנ"א
הרה"ק רבי שלמה חנוך מראדומסק ב"ר יחזקאל (תש"ב)
יום רביעי י"ט מנ"א
הרה"ק מנחם נחום מביאן טשערנוביץ ב"ר יצחק (תרצ"ו)
יום חמישי כ' מנ"א
הרה"ק רבי אליעזר ב"ר יהודה צבי מסטרעטין (תרכ"ה)
יום שישי כ"א מנ"א
הרה"ק רבי אלכסנדר מוידטשוב ב"ר יצחק אייזיק (תקע"ח)
הרה"ק רבי צבי ב"ר יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין (תקצ"א)
הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ב"ר ישכר דוב (תשי"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטליאל הכהן רביטבין שליט"א
מדרש "ב"מ א"י אור"י" רפרש יוסף הדרש"ר על המערים.

לימוד מקרא בלילה (ב')

(א) יש מתירין ללמוד מקרא בליל חול המועד. (שו"ת לבושי מרדכי תנינא או"ח סימן ק"ז)
(ב) בליל שישי מותר ללמוד מקרא. (יסוד ושורש העבודה שער השישי פרק ב')
(ג) יש שהתירו גם במוצאי שבת עד אחרי מלוא מלכה. (זכור לאברהם, ח"ג מערכת ל')
(ד) בליל ר"ח יש להימנע. (שו"ת רב פעלים ח"ב סימן ב')
(ה) יש שהתירו אמירת תהילים בציבור בלילה אף לפני חצות. (אשל אברהם מבוטשאטש, או"ח סימן רל"ח)
(ו) לילדים קטנים מותר לומר פסוקי תנ"ך בלילה. (שו"ת לבושי מרדכי תנינא או"ח סימן קפ"ו)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ הרה"ק
רבי אהרן מבעלזא זיע"א
ב"ר ישכר דוב זיע"א
נלב"ע כ"א מנ"א תנצב"ה

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

עלון מס' 13, פרשת ואתחנן, תשפ"ה

עונג שבת

העלון שמחבר אותנו אל שולחן השבת

"שולחן שבת - העלון בשפה שילדים אוהבים! חידות, סיפורים, הלכות, דיונים, מסרים חשובים מעולמם של ילדים - בדיוק המסרים שרציתם ללמד אותם! הכל בלי שההורים צריכים להסביר, ובלי צורך בהכנה מראש! קריאה מהנה ושבת מלאה חוויה רוחנית!"

מילתא דחידודא

- (א) מקום מיוחד ורם, שם נאמר דבר מאד נכבד ומרומם. מי היה שם ומה הביא, לבני ישראל מתנה יקרה?
- (ב) אני מלה שחוזרת בפרשה, ומלמדת על צווי ואזהרה. בכל לבך ובכל נפשך תעשה, אם אותי תשמר, ברכה תמצא. (תשובות בסוף הגליון)

מן הפרשה

מסר לחיים

אוצר המצוות של משה רבנו

(מבוסס ע"פ "תורת אביגדור" להגה"צ ר' אביגדור מילר זצ"ל)

שבת שלום ילדים יקרים!

בפרשה שלנו, פרשת ואתחנן, אנחנו קוראים פסוק מיוחד מאוד: "אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש..."

ילדים יקרים, חשבתם פעם מה מיוחד כל כך במעשה הזה?

הרי הקדוש ברוך הוא כבר אמר למשה רבנו שהוא לא יזכה להיכנס לארץ ישראל. והערים האלה, שנקראות "ערי מקלט", לא יכלו לעזור לאף אחד עד שגם בארץ ישראל יפרישו עוד שלוש ערים (משנה מכות פ"ב מ"ד). זה קצת כמו להכין חצי משחק, כשאי אפשר עדיין לשחק בו... אז למה משה רבנו מיהר כל כך לעשות מצווה שעדיין לא הייתה שלמה?

כאן, ילדים יקרים, אנחנו מגלים סוד גדול ועצום על אהבת התורה והמצוות.

חכמינו זכרונם לברכה אומרים דבר מפתיע מאוד על משה רבנו. הם אומרים שעליו נאמר הפסוק "אהב כסף לא ישבע כסף". מה? משה רבנו, העניו מכל אדם, אהב כסף? ודאי שלא! אלא שהמילה "כסף" היא מלשון "כיסופים", שפירושה געגועים חזקים, רצון אדיר ותשוקה גדולה. למשה רבנו הייתה אהבה אין-סופית ותשוקה בוערת לאוצר האמיתי של העולם - המצוות! הוא היה "רעב" ו"צמא" לעוד ועוד מצוות, כמו שאספן נלהב רוצה לאסוף עוד ועוד פריטים יקרים לאוסף שלו.

כל מצווה הייתה בעיניו יהלום נדיר, מטבע זהב נוצץ. הוא לא היה מוכן לוותר על שום הזדמנות, אפילו הקטנה ביותר, להוסיף עוד אוצר לארגז המצוות שלו. ולכן, ברגע ששמע שלא יוכל להיכנס לארץ, הוא לא התייאש ולא אמר 'חבל, אני לא יכול לקיים את המצווה בשלמות'. אלא הוא אמר: "מה שאני כן יכול לעשות עכשיו - אעשה מיד!". הוא מיהר להכין את ערי המקלט, כדי לאסוף לפחות את החלק שלו באוצר הגדול הזה.

וזה, ילדים אהובים, מלמד אותנו יסוד עצום. בואו נמחיש זאת בסיפור קטן מעולמם של ילדים:

אוסף התמונות של חיימקה:

לחיימקה היה תחביב מיוחד. הוא אהב לאסוף תמונות של גדולי ישראל. סבא שלו קנה לו אלבום מהודר עם דפים עבים ושקופיות לשמירה, ובכל פעם שחיימקה היה עושה מעשה טוב ומיוחד, הוא היה מקבל מסבא תמונה יקרה של אחד מצדיקי הדורות, להוסיף לאוסף המפואר שלו.

"תראה, חיימקה", אמר לו סבא, "האלבום הזה הוא כמו ספר החיים המיוחד שלך. כל תמונה של צדיק שאתה מוסיף, מאירה לך את הדרך ומלמדת אותך איך להיות יהודי טוב יותר. האור של הצדיקים יאיר גם לך".

חיימקה התלהב מאוד. הוא הרגיש כמו חובב ספרים שאוסף ספרים חדשים ומרתקים לאוסף שלו.

* על לימוד משניות בעל פה עם אבא - קיבל תמונה של **הגאון מווילנא**, שכל התורה הייתה שגורה על פיו.

* על עזרה לאימא בעריכת השולחן במשך שבוע שלם - קיבל תמונה של **"חפץ חיים"** זצ"ל, שהיה ידוע בחסד העצום שלו ובהכנסת האורחים המופלאה שלו.

* על שהתפלל שמונה-עשרה בכוונה גדולה - קיבל תמונה של **"בן איש חי"**, שכל תפילותיו היו בכוונות עליונות.

האלבום הלך והתמלא בתמונות של צדיקים קדושים, וחיימקה היה כל כך גאה בו. הוא היה מעיין בו שוב ושוב, ומרגיש איך הוא מתחזק רק מלהסתכל על פניהם המאירות.

יום אחד, שיחק חיימקה עם אחותו הקטנה, שרה. פתאום, שרה הפילה בטעות את מגדל הקוביות הגבוה שחיימקה בנה. חיימקה כעס מאוד ועמד לצעוק עליה. אבל אז, הוא נזכר באלבום התמונות שלו. הוא חשב לעצמו: "אם אני אוותר לה עכשיו ולא אכעס, זו מידת ויתור. איזו תמונה מקבלים על מידה כזו? זו גבורה אמיתית, לכבוש את היצר!".

הוא נשם עמוק, חיך לשרה ואמר: "לא נורא, שרלה, בואי נבנה ביחד מגדל עוד יותר יפה!".

בערב, כשסיפר זאת לסבא, עיניו של סבא נצצו מגאווה. הוא ניגש לארון הספרים, הוציא קופסת עץ קטנה, ומתוכה שלף תמונה שחיימקה מעולם לא ראה. זו הייתה תמונה ישנה, בשחור-לבן, של **"ה'חזון איש' זצ"ל**, יושב בענווה גדולה. "זו תמונה נדירה מאוד, חיימקה", אמר סבא. "חכמינו מלמדים אותנו במסכת אבות: 'איזהו גיבור? הכובש את יצרו'. מה שעשית היום, כשהתגברת על הכעס שלך, זו גבורה אמיתית! זו מעלה גדולה שהצדיקים הגדולים ביותר עמלו עליה כל חייהם".

חיימקה הכניס את התמונה לאלבום, והרגיש איך כל הדף כולו נהיה פתאום יותר קדוש ומואר. הוא הבין משהו חשוב: כל מצווה, כל מעשה טוב, מוסיף לאוסף שלו עוד אור של צדיק, עוד כוח של קדושה.

מאותו יום, חיימקה הפך ל"צייד של הזדמנויות". הוא לא חיכה שיגידו לו מה לעשות, הוא חיפש איך 'להרוויח' עוד תמונה יקרה! הוא ראה חבר עצוב - ורץ לשמח אותו. הוא ראה שכן מבוגר מתקשה לסחוב את סליו, ורץ לעזור לו עד פתח ביתו. הוא הרגיש שהוא רוצה למלא את האלבום שלו באור של כל הצדיקים, כי כל אחד מהם הוא אוצר נצחי.

להיות אספני מצוות כמו משה רבנו

ילדים יקרים וצדיקים!

כל אחד ואחת מאיתנו הוא כמו חיימקה, והנשמה הטהורה שלנו היא כמו האלבום. הקדוש ברוך הוא, אבא שלנו שבשמיים, נתן לנו את התורה והמצוות, שהן התמונות הכי יפות והכי יקרות בעולם!

* כל דף גמרא שלומדים, כל פרק תהילים, כל תפילה בכוונה - זו הזדמנות להכניס לאלבום הנשמה את האור הגדול של **אהבת התורה**.

* כל פעם שאנחנו מוותרים לחבר, מכבדים הורים ומורים, ועוזרים בבית - זו הזדמנות להכניס לאלבום את האור הזוהר של **מידות טובות**.

* כל פעם שאנחנו נזכרים שה' רואה הכל ומתנהגים כמו שצריך גם כשאיש לא רואה - זו הזדמנות להוסיף את האור המיוחד של **יראת שמים**.

המסר ממשה רבנו הוא: אל תחכו! אל תוותרו על שום הזדמנות! גם אם המצווה נראית קטנה, גם אם היא רק "חצי מצווה" כרגע - רוצו ותעשו אותה בשמחה! כל מצווה היא אוצר נצחי, יהלום יקר שמצטרף לאוסף שלנו ומאיר לנו את העולם הזה ואת העולם הבא.

הבה נחליט כולנו להיות "אספני מצוות" גדולים, לחפש בכל יום איך להוסיף עוד ועוד אוצרות קדושים לאלבום הנשמה שלנו, וכך נגרום נחת רוח גדולה לקדוש ברוך הוא, ונמלא את ספר החיים שלנו באוצרות נצחיים של קדושה וטהרה.

סיפור ולקחו

הורים יקרים: לקרוא לאט, עם הפסקה בין הקטעים - לעכל את המסר. הפסקות קצרות מאפשרות לילדים לעבד את מה ששמעו.

הסוד של הגלים השקטים (זהירות מסכנה בים)

"יוסי, תראה! מהר, לפני שזה ייעלם!" לחש חיים בהתרגשות רבה כל כך, עד שגררי חול קטנים רעדו על זרועו השזופה. הוא הצביע באצבע רועדת אל קו המים.

יוסי, אחיו הגדול, הרים את ראשו מהמגדל המפואר שבנה בחול. הם היו בחוף הים, מקום שהיה כולו המולה קדושה של בין הזמנים. מסביבם, עשרות אבות ובנים מהקהילה ומה'חידר' שלהם נהנו מהשמש ומהים. רחש הגלים שימש להם מנגינת רקע נעימה. אבא שלהם ישב לא רחוק משם עם כמה חברים, מפלפלים בסוגיא הלכתית מעניינת.

אבל עבור יוסי וחיים, כל העולם נעלם ברגע הזה. כל מה שהם ראו היה הים. ובתוך הים, לא רחוק מהחוף, במקום בו המים נראו רדודים וצלולים כזכוכית, הבהב משהו באור השמש. זה לא היה סלע רגיל, מחוספס וחום. זה היה משטח אבן חלק, בצבע אפור-כחלחל, מבריק כאילו מישהו ליטש אותו במשך אלף שנים. הוא נראה עתיק, מסתורי, ושונה מכל דבר אחר סביבו.

"זה נראה כמו... כמו שבר של כלי חרס עתיק!" התפעל יוסי בקול חרישי, ועיניו נפערו לרווחה. "כמו הכדים האלה שהרב הראה לנו תמונות שלהם, שמצאו בהם את המגילות הגנוזות במדבר יהודה".

חיים, שכבר היה נחשב ל'בקי' של הכיתה בהיסטוריה יהודית ובסיפורי צדיקים, הפליג בדמיונו למחוזות מציאותיים ומרגשים הרבה יותר. "שטויות", אמר בביטחון של חוקר מנוסה. "כלי חרס לא מבריק ככה. זה משהו אחר. אתה יודע מה זה יכול להיות?" הוא התקרב ליוסי וקולו ירד ללחישה סודית, "אולי זה חלק מספינה של שלמה המלך, מאלה שהיו חוזרות מאופיר עמוסות זהב וכסף! אתה מבין מה זה אומר, יוסי? אם יש פה דבר כזה, זה אומר שיכול להיות שכל האזור הזה הוא אתר היסטורי שאיש עוד לא גילה! אולי ספינה שנשארה כלים למקדש עלתה פה על שרטון!".

הם הביטו זה בזה, ובעיניהם כבר לא היה חלום על זהב ויהלומים, אלא משהו גדול ומשמעותי הרבה יותר. הם דמיינו את עצמם מוציאים בזהירות את הממצא העתיק מהמים, ורצים ישר לאבא, מראים לו בשמחה את אשר מצאו. הם ציירו בדמיונם את פניו המופתעות והמתפעלות של אביהם, את החיוך הרחב שיתפשט על פניו כשיבין את חשיבות הגילוי. הם ראו בעיני רוחם כיצד הוא מיד מתקשר לחברו הטוב, הרב פנחס, אברך למדן ומוכשר, אשר ניהן גם בהבנה רחבה בדברים עתיקים מימי קדם. הם דמיינו את הרב פנחס מגיע במהירות, בוחן את האבן בעיניים בורקות, מלטף את פניה החלקות, ומכריז בהתרגשות כי אכן יש כאן משהו מיוחד ויוצא דופן. משם, הוא זה שמרים טלפון ומזעיק מומחים יראי שמיים, ואלו מכריזים בהתרגשות שמדובר בממצא נדיר בעל חשיבות היסטורית עצומה לעם ישראל. תמונתם תתנוסס בשבועון המקומי תחת הכותרת: "הנערים שגילו פרק נשכח בהיסטוריה", וכולם יצביעו עליהם ויאמרו: "אלו התלמידים החכמים, שבזכות סקרנותם הברוכה ויראת השמיים שלהם, זכינו לגלות עוד טפח מעברנו המפואר". הם לא רצו עושה, הם רצו 'זיכוי הרבים'.

בדיוק אז, אבא שלהם התקרב אליהם, חיוך רחב על פניו. "נו, מה התלמידי חכמים הצעירים שלי מתכננים כאן? כובשים את יריחו עם חול ומים?" שאל בחיבה.

"אבא, תראה! תראה שם!" קראו שניהם יחד והצביעו בהתלהבות אל האבן המבריקה. "זה ממצא היסטורי! אנחנו בטוחים! אנחנו יכולים ללכת להוציא אותו? זה ממש פה, במים הרדודים!"

החיוך נמחה מפניו של אבא. הוא התיישב לידם על החול והתקרב אליהם, ופניו רציניות ומעמיקות. הגלים היו קטנים ונמוכים, מלטפים את החוף בעדינות כמעט מנומנמת. השמש החמימה ורוח קלילה ונעימה נשבה מן הים, וכל אלו נתנו תחושה של שלווה וביטחון מושלמים. אבל אבא ידע שהמראה החיצוני יכול להטעות.

"ילדים יקרים שלי, יהלומים שלי", פתח אבא בקול רך אך תקיף. "הקדוש ברוך הוא ברא עולם נפלא, והים הוא אחד מפלאי הבריאה הגדולים ביותר. אבל בתוך היופי הזה, טמון גם כוח עצום שיכול להיות מסוכן מאוד. מאוד. גם כשהים נראה הכי שקט ורגוע, כמו עכשיו, מתחת לפני המים, במקום שהעין שלנו לא יכולה לראות, יכולים להיות זרמים חזקים שנקראים 'זרמי סחף'. הם כמו נהרות נסתרים שמושכים כל דבר פנימה, אל עומק הים. ויכולים להיות גם בורות עמוקים שהגלים חפרו בחול. אתם מבינים? הכלל הוא חד, פשוט וברור, ואין עליו שום פשרות: לא נכנסים למים, אפילו לא לטבול את קצה האצבע, בלי שאני נמצא ממש לידכם, צמוד אליכם, ונותן לכם רשות. זה כלל של 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם'. פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, וזה כולל גם את הרצון הנעלה לגלות תגליות היסטוריות חשובות".

"אבל אבא, התחנן חיים, אנחנו רואים את הקרקעית! המים שם שקופים, זה בטח מגיע לנו רק עד הברכיים! מה כבר יכול לקרות?"

"חיימקה", אמר אבא והניח יד גדולה ומרגיעה על ראשו. "אני יודע שזה מפתה מאוד, במיוחד כשחושבים על הזכות הגדולה שיכולה לצאת מזה. זה בדיקת התפקיד של היצר הרע. הוא לא תמיד מפתה אותנו לעבירות. לפעמים, וזה הפיתוי הכי מסוכן, הוא מפתה אותנו לעשות 'מצווה' בדרך של סכנה. הוא לוחש לנו 'זה לשם שמיים', 'זה יביא כבוד לתורה', 'מה כבר יכול לקרות?', רק כדי לפתות אותנו להיכנס למקום של סכנה. התפקיד שלנו בעולם הוא לעבוד את השם, וזה אומר גם לעשות את ההשתדלות שלנו לשמור על הגוף ועל הנפש שהשם נתן לנו במתנה. וההשתדלות שלנו כאן, בים, היא להישמע לכללי הבטיחות בלי שום חכמות. הבטחתם לי?"

"הבטחנו", מלמלו שני האחים בראשים מושפלים. חלום הגילוי ההיסטורי נסוג אל מול המציאות הזהירה.

הם חזרו לבנות את הארמון בחול, אבל כל ההתלהבות נעלמה. עיניהם נדדו שוב ושוב אל האבן המבריקה, שקרצה להם מהמים והבטיחה להם חיבור להיסטוריה עתיקה. בינתיים, אחד מחבריו של אבא קרא לו בדחיפות. הם היו צריכים לארגן עשרה אנשים לתפילת מנחה, והיו חסרים להם שניים. אבא הלך לארגן את המצווה החשובה, והיה טרוד בה, כשהוא סומך על כך שהבנים שלו, שהבטיחו לו במפורש, הבינו את חומרת האזהרה.

"יוסי", לחש חיים לאחיו, והצית מחדש את הגחלת שכבתה. "תראה, אבא עסוק עכשיו במצווה חשובה של תפילה בציבור. זה ייקח לו זמן. בוא נלך רק לרגע. נרוץ למים, ניקח את האבן ונחזור. נעשה את זה בזריזות ובמהירות. הוא אפילו לא ירגיש שהלכנו. תחשוב איזו שמחה תהיה לו כשנראה לו מה מצאנו. הוא יבין שעשינו את זה למען מטרה טובה".

דבריו של חיים נפלו על אוזניים קשובות. ליבו של יוסי החל לפעום בחוזקה. מלחמה גדולה התחוללה בתוכו. מצד אחד, עמדו דבריו הברורים והחד-משמעיים של אבא, וההבטחה החמורה שהבטיחו לו. מצוות כיבוד אב ואם! 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם!'. הוא ידע מה הוא צריך לעשות. הוא ידע מה נכון. הוא ידע מה התורה מצווה עליו.

אבל אז, החל קול אחר, קול לחשני ומתוק, ללחוש בתוך ראשו. קולו של היצר הרע. 'יוסי, יוסי', לחש הקול, 'אבא שלך הרי צדיק, הוא עסוק במצווה. וגם אתם רוצים לעשות מצווה! הרי לא בשביל עצמכם אתם עושים את זה, אלא לכבוד התורה, לכבוד ההיסטוריה של עם ישראל! זוהי הזדמנות של פעם בחיים לזכות בכזה קידוש השם! אולי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו סידר את זה ככה, שאבא יהיה עסוק בתפילה, כדי שדווקא אתם, הילדים, תזכו במצווה הגדולה הזאת?".

יוסי הביט באחיו, ואז הביט באבן הנוצצת במים. היא נראתה כל כך קרובה, כל כך תמימה. והמים... המים היו שקטים כמו במעיין. 'מה כבר יכול לקרות?' המשיך היצר לפתות. 'זה לא שאתם נכנסים לשחות. זה רק לטבול את הרגליים, לתפוס ולחזור. אתם עושים את זה למען כבוד שמיים! המצווה הזאת אולי אפילו דוחה לרגע את הזהירות, כי היא כל כך גדולה!'. הפיתוי של המצווה המדומה, העטופה בסכנה, החל לערפל את שיקול דעתו. הוא שכח לרגע שהציות לאבא הוא מצווה ודאית וברורה מהתורה, ואילו ה'מצווה' של גילוי האבן היא רק דמיון והשערה.

"בסדר", נכנע יוסי לבסוף ללחש המפתה, וקולו רעד. "אבל ממש מהר, ונזהרים מאוד". הוא הרגיש צביטה קטנה בלב, אך התעלם ממנה.

הם קמו והתגנבו על קצות האצבעות לכיוון המים, מביטים מדי פעם לאחור לראות שאבא עדיין עסוק. הם נכנסו למים הקרירים והנעימים. שלולית קטנה ליטפה את כפות רגליהם. זה הרגיש נפלא. הם התקדמו עוד צעד, ועוד צעד. המים הגיעו לקרסוליים, ואז לשוקיים. האבן הייתה שם, במרחק הושטת יד.

יוסי, כבכור, לקח אחריות. הוא צעד צעד נוסף קדימה, הושיט את ידו, ואצבעותיו כמעט וגגעו במשטח החלק.

ובדיקת באותו הרגע, קרה משהו נורא.

גל קטן, כמעט בלתי מורגש, שטף את רגליהם. אבל כשהגל הזה נסוג בחזרה אל הים, הם הרגישו משיכה אדירה, פתאומית וחזקה. החול הרך שתמך בהם נעלם, כאילו שואב אבק ענק שאב אותו מתחת לרגליהם. ברגע אחד הם איבדו כל שיווי משקל וצנחו אל תוך המים, שהיו עמוקים יותר ממה ששיערו.

לרגע קט הם צחקו, מופתעים. אבל כשהם ניסו לעמוד על רגליהם, הם גילו שהם לא יכולים. המשיכה החזקה של הזרם הסוחף, אותו זרם נסתר שאבא הזהיר מפניו, אחזה בהם כמו צבתות של ברזל. כמו יד ענקית ובלתי נראית, הים משך אותם בעוצמה פנימה, הרחק מהחוף, הרחק מהביטחון, הרחק מאבא. השלווה המדומה של הים הפכה ברגע אחד למלכודת אימתנית.

אימה קרה ומשתקת אחזה בהם. הם כבר לא היו קרובים לחוף כלל. המים הגיעו להם עד המותניים, ומהר מאוד עד הבטן. כל ניסיון נואש לשחות או ללכת נגד הזרם רק התיש אותם וגרם להם להיסחף מהר יותר ועמוק יותר. האבן המסתורית נראתה כעת כמו סתם אבן טיפישית ומכוערת. איזו תגלית היסטורית ואיזה זיכוי הרבים? הם רצו רק דבר אחד בעולם: להרגיש את החול החם תחת רגליהם ולהיאחז בידו החזקה של אבא.

"יוסי!" בכה חיים בכי תמרורים, מים מלוחים ממלאים את פיו. "אני מפחד! אני לא מצליח לעמוד!"

ברגע הזה, בתוך הפאניקה הגדולה, משהו בראשו של יוסי התבהר. הוא נזכר בשיעור שהיה להם ב'חידר' רק בשבוע שעבר, על קריעת ים סוף. המלמד הסביר להם: "הקב"ה נמצא בכל מקום, גם בתהומות הים. כשיהודי נמצא בצרה, אפילו בצרה שהביא על עצמו, הדבר הראשון והכי חזק שהוא יכול לעשות זה לזעוק לאבינו שבשמיים!".

"חיים!" צעק יוסי בקול צרוד מעל רעש המים. "תפילה! חייבים להתפלל! כמו בני ישראל על הים! שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'!"

אַחֲרַי!"

הם צעקו יחד את הפסוק בכל כוחם, קולם נבלע ברחש הגלים, אך בליבם הרגישו פתאום טיפה של רוגע בתוך סערת הפחד. הם לא לבד. השם יתברך נמצא איתם גם כאן, בתוך המים המפחידים.

על החוף, אבא סיים את ארגון המניין והסתובב לחפש את בניו. משהו בלב שלו הרגיש לא טוב. תחושה לא מוסברת של דאגה. הוא סרק במבטו את אזור המשחקים שלהם, ולא ראה אותם. מבטו נדד בבהלה אל קו המים, והלב שלו החסיר פעימה. הוא ראה שתי נקודות קטנות, שני ראשים מפרפרים במים, רחוק מדי, עמוק מדי.

אבל אבא, ששמר על קור רוח ולא איבד את עשתונותו, ידע שצעקות פאניקה רק יחמירו את המצב. "יוסי! חיים!" הוא שאג בקול הכי חזק וסמכותי שיכל להפיק. "תפסיקו להילחם בזרם! תשכבו על הגב! פשוט תצופו על הגב ותנו למים לשאת אתכם! תצופו!"

במקביל, הוא התחיל לרוץ במהירות לאורך החוף לכיוון סוכת המציל, שנמצאה בקצה החוף, כשהוא צועק בכל כוחו: "הצילו! הצילו! שני ילדים נסחפים במים!"

המציל, ששמע את הצעקות, זיהה מיד את הסכנה, ותוך שניות כבר היה בדרכו למים עם סירת הצלה וגלגל הצלה. יוסי וחיים, בתוך המים, שמעו את צעקתו של אבא. הקול שלו, המוכר והבטוח, חדר את מסך הפחד. הם הפסיקו לפרפר בפראות, הפכו את גופם בקושי רב, שכבו על הגב כפי שצעק להם, והניחו למים לשאת אותם. זה עדיין היה מפחיד מאוד, אבל הרבה פחות מתיש. הם המשיכו למלמל פרקי תהילים שלמדו בעל פה: "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים..." "ה' רועי לא אחסר..."

הדקות הארוכות, שהרגישו כמו נצח, חלפו. לפתע, הם ראו את המציל מגיע אליהם במהירות על הסירה. הוא הרגיע אותם בקול שקט, נתן להם להיאחז בגלגל ההצלה, וגרר אותם בבטחה ובמקצועיות מחוץ לזרם הסוחף ובחזרה אל החוף. שם, המתין להם אבא, חיזור כסיד, יחד עם עוד כמה אבות שרצו לעזור.

הם נפלו לתוך זרועותיו הגדולות והחמות של אבא, רועדים בכל גופם, ופרצו בבכי ארוך ומר. לא בכי של פחד, אלא בכי של הקלה עצומה, של שחרור, של הודיה. הם היו בטוחים. הם היו בחיים.

אחרי שנרגעו מעט, עטופים במגבות יבשות, יושבים קרוב קרוב לאבא, הוא חיבק אותם חיבוק אמיץ. "אני לא כועס עליכם," אמר ברכות, וקולו עדיין רעד מעט מהדאגה. "אני רק מודה להשם יתברך אלף אלפי פעמים על החסד העצום שעשה איתנו, שהציל אתכם ושמר עליכם. היום למדתם שיעור חשוב, שיעור לכל החיים. למדתם שהיצר הרע הוא אמן הפיתוי. הוא לוקח משהו מסוכן, כמו זרם סוחף, ועוטף אותו במשהו נוצץ ויפה, ואפילו במעטפת של 'מצווה', כמו הרצון למצוא 'שריד עתיק'. הוא מבטיח לנו הרפתקאות וגבורה, רק כדי למשוך אותנו למקום של סכנה. והסכנה, ילדים, לא תמיד נראית כמו מפלצת עם שיניים. לפעמים היא נראית כמו מים שקטים ורגועים."

הוא עצר לרגע והביט להם בעיניים. "אתם יודעים מי המצילים האמיתיים שלנו בחיים? ההורים שלנו, הרבנים שלנו, והתורה הקדושה. הם 'סוכת המציל' שלנו. הם רואים את התמונה הגדולה, הם יודעים איפה נמצאים ה'זרמים הסוחפים' וה'בורות' של החיים. כשאנחנו מקשיבים להם, גם כשזה לא נראה לנו הגיוני או קשה לנו לוותר על 'ממצא' מדומה, אנחנו בעצם מצילים את עצמנו. הציות להורים ולהלכה הוא גלגל ההצלה הכי בטוח שיש. התורה אומרת 'וחי בהם' - ולא שימות בהם. אפילו אם האבן הזאת באמת הייתה שריד יקר מהעבר, חתיכה מספינה של שלמה המלך או ממצא קדוש אחר, פיקוח נפש קודם להכל."

יוסי וחיים הנהנו בשקט, והפנימו כל מילה. הם הביטו אל הים. הוא שוב נראה שליו ותמים, כאילו שום דבר לא קרה. אי שם במים, האבן המסתורית עדיין הבהבה באור השמש, אבל היא כבר לא עניינה אותם כלל. הם הבינו שהאוצר האמיתי הוא לא שריד עתיק ונדיר. האוצר האמיתי היה הרגע הזה בדיוק: לשבת בטוחים ליד אבא, להרגיש את חום השמש, לנשום, ולהודות להשם על נס ההצלה הפרטי שלהם. והם ידעו בלבם, שהם לעולם, אבל לעולם לא ישכחו, את הסוד המסוכן שלמדו מהגלים השקטים.

ספר יהושע - המשך. (פרק יז פסוק יד)

ילדים יקרים ואהובים!

נמשיך לספר לכם, את סיפורי התנ"ך הקדושים. הגענו לרגע מרגש בספר יהושע, רגע בו בני ישראל ממשיכים להתיישב בארץ ישראל, הארץ הטובה אשר ה' אלוהינו נתן לנו.

אחרי שיהושע, מנהיג ישראל הצדיק, חילק את הארץ בגורל לכל שבטי ישראל, כל שבט ושבט קיבל בשמחה את חלקו. כולם ידעו שהגורל הוא מה, וכל אחד קיבל בדיוק את הנחלה המתאימה לו. הארץ הייתה מלאה בשמחה של מצווה, שמחה על הזכות הגדולה לקיים את רצון ה' ולבנות את ביתם בארץ הקודש.

והנה, באחד הימים, ניגשו אל יהושע ראשי משפחות בני יוסף. אלו היו שני שבטים גדולים וחשובים, שבט אפרים ושבט מנשה, בניו של יוסף הצדיק. הם באו אל יהושע בענווה ובדרך ארץ, ואמרו לו: "יהושע, מנהיגנו היקר, תראה איזו ברכה גדולה ה' נתן לנו! אנחנו עם גדול, ברוך ה', משפחה גדולה מאוד. אבל הנחלה שקיבלנו בגורל, חבל ארץ אחד, מרגישה קצת צפופה לכולנו. מה נוכל לעשות?"

יהושע, שהיה מלא בחוכמת התורה וביראת שמיים שלמד ממשו רבנו, שמע את דבריהם והבין את שאלתם. הוא לא כעס עליהם, חלילה. הוא ראה בזה הזדמנות נפלאה ללמד אותם שיעור חשוב באמונה ובייטחון בה'.

השיב להם יהושע בחיך ובנועם: "אכן, אתם עם רב, וה' בירך אתכם מאוד. ומשום כך, ה' נותן לכם משימה מיוחדת שתראה את הייטחון שלכם בו. הרי בחלק שלכם ישנו יער גדול וסבוכ, 'הר אפרים'. כרגע הוא מלא בעצים, אבל הוא חלק מהנחלה שלכם. לכו אל היער הזה, ובעזרת ה' תכינו לכם שם מקום. כלומר, תכרתו את העצים ותכשירו את האדמה, ותהפכו את היער למקום יישוב יפה, מלא בבתים, שדות וכרמים. זוהי הזדמנות גדולה בשבילכם להראות את אהבתכם לארץ ולבנות אותה לשם שמיים".

בני יוסף שמעו את דבריו של יהושע, אך ליבם עדיין היה קצת חושש. הם ענו לו: "אבל ההר לבדו לא יספיק לנו... ובאדמת העמק שלמרגלות ההר, שם גרים הכנענים. ולהם יש רכב ברזל, מרכבות חזקות ומפחידות. אנחנו חוששים מהם".

חשוב שנבין, ילדים יקרים, שהכנענים הללו לא היו סתם אנשים. הם היו עובדי עבודה זרה, שהיו עושים מעשים רעים מאוד וכופרים בה' יתברך. אם הם היו נשאים בארץ, הם היו עלולים, חס ושלום, ללמד את בני ישראל את דרכיהם הרעות ולקלקל אותם. ולכן, ציווה ה' לטהר את הארץ מהם, כדי שארץ ישראל תהיה מקום קדוש, מקום של תורה ושל עבודה ה', ולא מקום של חטא ועבודה זרה. ה'רכב ברזל' שלהם הראה שהם בטחו בכוחם הגשמי, ולא בה' שבשמיים.

יהושע שמע את חששם, והפעם דיבר אליהם בדברים חזקים של אמונה וחיזוק. הוא רצה למלא את ליבם בביטחון גמור בה' ולא להשאיר שום מקום לפחד. הוא אמר להם בקול אוהב ונחוש: "בני יוסף היקרים! אל תפחדו! אתם עם גדול, וה' נתן לכם כוח רוחני מיוחד. לא יהיה לכם רק גורל אחד! ההר כולו יהיה שלכם! נכון שעכשיו הוא יער, אבל אתם, בכוח אמונתכם ובעזרת ה', תכרתו את העצים ותהפכו אותו למקום פורה. וכל האזור ההוא ולאחריה יהיה שלכם!"

"ומה עם הכנענים ורכב הברזל שלהם?" המשיך יהושע, ועיניו בורקות באור של אמונה. "אל תסתכלו על מרכבות הברזל שלהם. תשארו את עיניכם לשמיים, לאבינו מלכנו! האמונה שלכם חזקה יותר מכל ברזל בעולם! ה' יהיה בעזרכם, הוא ייתן לכם סייעתא דשמיא גדולה, ואתם תצליחו במשימה הקדושה לגרש אותם ולטהר את הארץ. כי באמת, הם אינם חזקים כלל לעומת כוחו האינסופי של ה'. לכו בשמחה לעשות את רצון ה', ותזכו לראות את הישועה הגדולה שהוא יביא לכם!"

דבריו החמים והמלאים בביטחון של יהושע נכנסו עמוק לליבם של בני יוסף. הם הבינו את המסר. הם הבינו שה' לא נותן לנו ניסיונות כדי שניכשל, חלילה, אלא כדי שנצמח, כדי שנתחזק באמונה ונתקרב אליו יותר. הם הרגישו הכרת הטוב גדולה לה' על הזכות הזו להראות את ביטחונם בו.

הפחד יצא מליבם, ובמקומו נכנסה שמחה של מצווה ואמונה איתנה. הם הלכו יחד, באחדות ובשמחה, למלא את שליחותם. הם ידעו שעם עזרה מהשמיים, שום דבר אינו קשה מדי.

וזהו הלימוד הגדול עבורנו, ילדים אוהבים. לפעמים גם אנחנו פוגשים קושי שנראה לנו גדול כמו 'יער סבוך' או מפחיד כמו 'רכב ברזל'. אבל עלינו לזכור תמיד: הכוח האמיתי שלנו הוא לא בידים או בשכל שלנו, אלא באמונה ובתפילה לה' יתברך. כשאנחנו בוטחים בה' והולכים בדרכיו, הוא נותן לנו סייעתא דשמיא ועוזר לנו להצליח בכל דבר.

הלכות והליכות לימי בין הזמנים

חלק א': הלכות ומידות טובות לטיולים ולבין הזמנים

ימי בין הזמנים הם זמן נפלא לטייל, לראות את עולמו היפה של הקב"ה, וגם לקיים מצוות חשובות מחוץ לבית ולתלמוד התורה. בואו נלמד יחד כמה הלכות הנוגעים במיוחד לימי בין הזמנים.

1. תפילת הדרך

כשאנחנו יוצאים לדרך, אנחנו מבקשים מהקב"ה שישמור עלינו ויגן עלינו מכל הסכנות. זוהי תפילה מיוחדת שנקראת תפילת הדרך.

* **מתי אומרים?** אומרים את התפילה כשאנחנו יוצאים מהעיר לנסיעה של כ-4 קילומטרים לפחות (שיעור פרסה). לא הזמן שנוסעים קובע, אלא המרחק שאנחנו מתרחקים מהעיר (משנ"ב; הליכות שלמה פכ"א; שבט הלוי ח"י סי' כא). יש פוסקים הסוברים שבנסיעה ברכב צריך לנסוע גם זמן של שיעור פרסה בפועל, שהוא כשעה ורבע (אור לציון ח"ב פ"ג; יבי"א ח"א סי' יג).

* כמה פעמים אומרים?

* אם נוסעים וחוזרים באותו היום, אומרים את התפילה רק פעם אחת, כשיוצאים מהעיר.

* אם נוסעים למקום רחוק וישנים שם, למחרת בבוקר כשממשיכים בנסיעה, צריך לומר שוב את תפילת הדרך. כל יום שנוסעים הוא כמו נסיעה חדשה.

* **דוגמה מעשית:** משפחת ישראלי נוסעת ביום ראשון בבוקר מירושלים לטבריה ליומיים של נופש. כשהם יוצאים מירושלים ומתחילים את הנסיעה הארוכה, הם אומרים כולם יחד תפילת הדרך. ביום שני, כשהם נוסעים לטייל בסביבות טבריה, הם אומרים שוב תפילת הדרך. ביום שלישי, כשהם חוזרים מטבריה לירושלים, הם אומרים שוב את התפילה בתחילת הנסיעה.

2. קידוש השם

כשאנחנו נמצאים במקום ציבורי, כמו פארק או שמורת טבע, או אפילו חנות פשוטה, אנחנו לא רק "ילדים פרטיים" - אנחנו שגרירים של כלל ישראל שומרי התורה. כל מעשה טוב שלנו, כל מילה יפה, מקדשת את שמו של הקב"ה בעולם. זוהי הזדמנות עצומה!

* דוגמאות מעשיות:

* **ניקיון:** מוטי ומשפחתו סימו לאכול ארוחת צהריים באמצע היער. הם אספו את כל השאריות, המפיות והשקיות לשקית אשפה גדולה. כשהגיעו לפח, ראו שהוא מלא לגמרי. במקום להשאיר את השקית ליד הפח, אבא של מוטי הכניס אותה לתא המטען של הרכב, וכשהגיעו לעיר זרקו אותה לפח ריק. משפחה אחרת שראתה אותם אמרה: "תראו איזה יופי, איזו דוגמה נהדרת!".

* **דיבור נאה:** בתור הארוך למתקן בפארק, ילדים רבים דחפו וצעקו. אבל משה עמד בשקט בסבלנות, וכשילד קטן נפל לידו, הוא עזר לו לקום ושאל אם הוא בסדר. ההורים של הילד הקטן הודו לו מאוד. הם ראו את הכיפה שלו ואמרו: "אשרי ההורים שחינו ילד כזה".

* **ויתור ועזרה:** רבקה חיכתה בתור לקנות ברוט. היא ראתה אישה מבוגרת עומדת מאחוריה ונראית עייפה מאוד מהחום. רבקה פנתה אליה ואמרה: "גברתי, בבקשה, תהיי לפניי בתור". האישה שמחה והודתה. זהו קידוש השם במעשה קטן שהוא גדול.

3. ברכות הראייה וההנאה

הקב"ה ברא עולם מופלא, ובין הזמנים הוא זמן מצוין לשים לב לכך ולהודות לו. הברכות הופכות את הטיול לחוויה רוחנית.

* **ברכת "עושה מעשה בראשית":** כשרואים תופעת טבע גדולה ועוצמתית בפעם הראשונה אחרי 30 יום שלא ראינו אותה, אנחנו מברכים.

* **מה למשל?** הים הגדול, הרים גבוהים ומרשימים מאוד, מדבר גדול ענק ושומם.

* **דוגמה מעשית:** משפחת כהן גרה בירושלים. הם לא ראו את הים התיכון כל הקיץ. בבין הזמנים נסעו אבא והבנים לחוף הים באשדוד. כשהם יצאו מהאוטובוס וראו לראשונה את המרחב העצום של הים הכחול והגלים, אבא עצר את כולם ואמר: "בואו נתפעל ממעשה ידיו של הקב"ה ונודה לו". כולם בירכו בכוונה: "ברוך אתה ה', אלוהינו מלך העולם, עושה מעשה בראשית".

4. שמירה על הבריאות והנפש ("ונשמרתם מאוד לנפשותיכם")

התורה מצווה עלינו לשמור על הגוף שלנו. הגוף הוא מתנה יקרה מהקב"ה, והשמירה עליו היא **מצוות עשה** מהתורה! כללי הבטיחות אינם רק "עצות טובות", הם קיום של ציווי אלוהי.

* איך מקיימים את המצווה בטיול?

* **שותים מים:** כשחם ומטיילים, הגוף מאבד הרבה נוזלים. לשתות הרבה מים - אפילו אם לא צמאים - זה לקיים את מצוות "ונשמרתם", וזה חובה.

* **חובשים כובע:** להגן על הראש מהשמש החזקה זה לקיים את מצוות "ונשמרתם".

* **מקשיבים להורים ולמדריכים:** כשאבא אומר "לא להתקרב לשפת הצוק!" או כשהמציל בברכה שורק לצאת מהמים העמוקים - להקשיב להם זה לקיים את מצוות "ונשמרתם".

* **נזהרים בכבישים:** להסתכל היטב ימינה ושמאלה לפני שחוצים כביש, ולחצות רק במעבר חציה - זה לקיים את מצוות "ונשמרתם".

בהצלחה רבה, ויהי רצון שתזכו לנצל את ימי בין הזמנים כראוי, לשמחה של מצווה, לחיזוק התורה ויראת שמיים, ותחזרו לתלמוד תורה בכוחות מחודשים.

סיפור בארמית

(מעשה אמיתי שהיה, כפי שהובא בגליון 'דרשו')

כוחא דשִׁלְמָא

(כוחו של השלום)

ההוא גִּבְרָא דְהוּה לִיה קִטְטָא רַבָּא בְּהָדִי שְׂכִינִיָּה תַּמְנִי שְׁנִין רְצִיפּוֹת.
(מעשה באדם אחד שהייתה לו מריבה גדולה עם שכנו שמונה שנים רצופות.)

וְעַל מַאי הָוָה הָאִי קִטְטָא? עַל עֲסָקִי מְמוֹנָא, דְּחִיִּיב הָוָה לִיה שְׂכִינִיָּה אֲלֵפִי וְזוּי וְלֹא פִּרְעָ.
(ועל מה הייתה המריבה? על ענייני ממון, שהיה שכנו חייב לו אלפי זוזים ולא פרע.)

בְּלִילִיָּא דְתַשְׁעָה בָּאָב, אָזֹל הָהוּא גִּבְרָא לְבִי כְּנִישְׁתָּא וְשָׁמַע דְּרִשָּׁא מִרְבָּא חַד.
(בליל תשעה באב, הלך אותו אדם לבית הכנסת ושמע דרשה מרב אחד.)

ההוא רַבָּא דְרַשׁ עַל צַעְרָא רַבָּא דְאִית לְעִילָא כַּד בְּנִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אִית בְּהוֹן שְׁנָאת חֲנָם.
(אותו רב דרש על הצער הגדול שיש למעלה כאשר בבניו של הקב"ה יש שנאת חנם.)

כִּיּוֹן דְשָׁמַע הָכִי, אֲתַעֵר לְבִיָּה בְּתִיּוֹבְתָא, וְכָל הָהוּא לִילִיָּא לֹא נָם, מִחֲמַת צַעְרָא דְשְׂכִינְתָּא.
(כיוון ששמע הכי, אתער לבִיָּה בְּתִיּוֹבְתָא, וְכָל הָהוּא לִילִיָּא לֹא נָם, מִחֲמַת צַעְרָא דְשְׂכִינְתָּא.)

בְּצַפְרָא, מְקַמִּי צְלוֹתָא, טְרַף אֲבָבָא דְבִיתִיָּה דְשְׂכִינִיָּה. כַּד פִּתַּח לִיה, תְּהָא שְׂכִינִיָּה טוֹבָא.
(בבוקר, לפני התפילה, דפק על דלת ביתו של שכנו. כאשר פתח לו, תמה שכנו מאוד.)

פִּתַּח הָאִי גִּבְרָא בְּכִבְיָא וְאָמַר לִיה: "אַחִי, שְׁמַעְתִּי אֲתַמּוּל דְּרִשָּׁא וְהִרְהַרְתִּי בְּתִיּוֹבְתָא. אֲתִינָא לְמַבְעֵי מַחִילָה!"
(פתח אותו אדם בכבי ואמר לו: "אחי, שמעתי אתמול דרשה והרהרתי בתשובה. באתי לבקש מחילה!")

"וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אֲנָא מַחִיל לָךְ עַל כָּל חוֹבָא דְמְמוֹנָא דְאִית לָךְ לְגַבְיָא, וּבְלַחֹד דְתַתְּפִיִּים עָמִי!"
(")וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאֵנִי מוֹחֵל לָךְ עַל כָּל חוֹב הַמִּמּוֹן שִׁיש לָךְ כְּלִפִּי, וּבְלִבְד שְׁתַּתְּפִיִּים עָמִי!")

עָנִי שְׂכִינִיָּה וְעִינִיו זוֹלְגוֹת דְּמַעוֹת: "אַתָּה הַקְדַּמְתָּנִי! אִף אֲנָא הוֹינָא בְּהִיא דְרִשָּׁא!"
(ענה שכנו ועיניו זולגות דמעות: "אתה הקדמתני! אף אני הייתי באותה דרשה!")

"וְגַמְרִי בְּלִבָּאִי לְמִיתִי בְּתַרִּי צְלוֹתָא וּלְפִיִּים יְתֵר וּלְפִרְעָ כָּל חוֹבִי! אֲלֵא שְׁאֲתָה זְכִיתָ וּבָאתָ קוּדָם!"
(")וגמרתי בלבי לבוא אחרי התפילה ולפִיִּים אותך ולפרוע את כל חובי! אלא שאתה זכית ובאת קודם!")

בְּהִיא שְׁעָתָא, הָאִי בָּעִי לְמַשְׁבַּק לִיה כָּל חוֹבִיָּה, וְהָאִי בָּעִי לְפִרְעָ לִיה כָּל חוֹבִיָּה.
(באותה שעה, זה רצה למחול לו על כל חובו, וזה רצה לפרוע לו את כל חובו.)

לְכַסּוּף, עָבְדוּ פִּשְׁרָא בִּינִיָּהוּ: פִּרְעָ לִיה חֶלֶק מִחוֹבִיָּה, וְעַל שְׁאָרָא שָׁבַק לִיה בְּלִבָּא שְׁלִימָא. וְאֲתַעֲבִיד בִּינִיָּהוּ שְׁלָמָא רַבָּא.
(לכסוף, עשו פשרה ביניהם: שילם לו חלק מחובו, ועל השאר מחל לו בלב שלם. ונעשה ביניהם שלום גדול.)

הורים יקרים, העניקו זכות מיוחדת לשבת! הקדישו עלון להצלחת הילדים בתורה ויראת שמים, או לרפואה וכו'. תרומתכם תסייע בהפצת תורה ויראת שמים לילדי ישראל. לפרטים, ניתן לפנות אלינו בכתובת 7163036@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור על ידי כולל "רצופות" - לאברכים הלומדים בהתמדה וברציפות, בנשיאות הגאון הגדול ר' דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון. לתרומות האורות ותגובות: 7163036@GMAIL.COM. להשגת העלון: בדוא"ל הנ"ל. ניתן לקבל את העלון בפקס, יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש קוד עלון שמספרו 3036. ניתן להשיג בעמדות קול הלשון, להקיש לפי הסדר הבא: שפה בשפה עברית < לתנ"ך פרשה ומועדים < עלונים-גליונות שבועיים בפרשת השבוע < גליון עונג שבת. תשובות לחידות: א. משה רבינו היה בהר סיני והביא את התורה. ב. 'שמו' בעשרת הדברות שנזכרו פעם שניה בפרשתנו, מלמדת על שמירת שבת.

פרק 19 תקציר:

אלי וסולי כלים את גדי הסובל לנחמה בארצות הברית קטנים צוקבים אחרי הפנתה העולם בנינים לכעבה חזרה. אלי כצטרף לפרופסור. סרולי כנסל את השבב של גדי, וסולח לאלי כסרים סאנים נקלטים. סרולי כבין סולח לנסל גם את השבב של אלי. בבית החולים הרופאים מוצאים מה זכ כראשו של גדי. הם כביצים חטט ככר סהרופא נצלם לסני סיום הנחמה.

בפארק

אמת

בבית החולים

רובי???
כן. היה איתם איזה רובוט, צעצוע...
אוקי. אנתוני לא קוראים עכשו קומיקס. העננו רציני. שני ילדים היו שם?

הורדתי אותם מהרכב שלי בלונה פארק, וכשבאתי לעבר שצמים לאסר אותם, השנים נעלמו, וגם רובי.

מה היה הסקום האחרון שבו נצפו הילדים?

נצא ונסרק את הפארק כולו. כלבי גושש ומתנדבים יסיעו לנו, ואני משער שנחזיר לכאן את הילדים תוך שעות ספורות. מיסטר

ה'יעזר, ה'יעזר. ומה בקשר לפרופסור? תינו של גדי בסכנה!

את הפרופסור לא הצלחנו לאתר ביננים. אדוני, לר מדע אם אין קשר בין שתי הפרשיות הללו. אנתוני חושדים שכן.

להבא. לפני שאתם מאבדים ילד, אל תגזימו בכמות אבקות הקביסה, אדוני.

האמת, כל הספור לא מריח לי בכלל...

חפוישים נרחבים אחרי הנעדרים - ילדים ישראלים כבני אחת עשרה. כל הידוע דבר על מקום המצאם, יודיע לתחנת המשטרה!

סקמוק

הילד/ה הזוכה

מעין שמחה לב מיד בנימין

יודעים את התשובה?

שלחו לנו לכתובת המייל ואולי תזכו בפרס anafeamalon@gmail.com

תשובה מפרשת בהעלתך

בפסוקים פרשת וילך היא הקצרה אבל מבחינת מילים פרשת וואת הברכה קצרה יותר. יש לציין שבגמרא כתוב שפרשת ויהי בנסוע הארון היא פרשה בת 2 פסוקים בלבד נחשבת כפרשה בפני עצמה וא"כ היא הפרשה הקצרה ביותר. רק שבזמננו נוהגים לכתוב בשם פרשה רק את מה שקוראים בתורה.

נראה אותך

על מי נאמר שהיה עבד ה'?

פרשת שבוע אילדים

פרשת ואתחנן

בפרשת "ואתחנן", משה רבנו אומר משהו מדהים: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!" אבל איך אנחנו יודעים שהקב"ה אחד אם אנחנו לא רואים אותו?

הנה הסוד הגדול, אנחנו רואים את הקב"ה בכל מקום! בפרח שצומח, בשמש שזורחת, בגשם שיורד, ובחיוך של חבר טוב.

זה כמו משחק "מצא את האוצר". האוצר הוא הקב"ה, והוא מסתתר בכל הדברים הטובים סביבנו!

כשאמא שלכם עושה לכם כריך טעים - זה הקב"ה שדואג לכם דרך אמא. כשחבר עוזר לכם כשנפלתם - זה הקב"ה שעוזר לכם דרך החבר.

כשאתם מרגישים שמחים בשבת - זה הקב"ה ששולח לכם את השמחה. המילה "שמע" פירושה לא רק לשמוע באזניים, אלא גם לשים לב ולהקשיב בלב. הקב"ה אומר לנו: "שימו לב, תסתכלו סביבכם, אני כאן!"

ילדים יקרים, כשנלמד לראות את הטוב בכל דבר קטן, נבין שהקב"ה תמיד איתנו. בכל מקום ובכל זמן!

בורא עולם מצפה מאיתנו להיות ילדים שמחפשים ומוצאים טוב בעולם, ולהודות על כל הדברים הנפלאים שיש לנו. תפתחו את העיניים - הקב"ה מחכה שתמצאו אותו! שבת שלום ומבורך.

ואמיר מויאל

מישהו סיפר לי ששינו לו את השם כשהיה ילד. אמרתי לו הייתכן? הוא אמר לי לא הייתי שמעון

הכי אני אוהב לשפוך את הזבל כי זו חוויה עוצרת נשימה

סלוגן טוב לנטיעות "בקרב עץ לך"

מצאו 10 הצאים

מהו

הפסוק למסע צפירה

הילד/ה הזוכה
נועה טולדנו
מחזור הגלילית

תשובה בהעלותך:

"עשה לך, שתי חצוצרות
כסף--מקשה, תעשה אתם"

יודעים את התשובה

שלחו לנו לכתובת המייל ואולי תזכו בפרס
anafeamalon@gmail.com

כך ענה הצדיק הקדוש רבי משה אהרן פינטו שהיה צנוע, עניו וטוב לב,
כל חייו הקדיש ללימוד תורה ולעזרה לאחרים.

הוא לימד אותנו שגדולה אמיתית מגיעה ככל שמתקרבים לבורא עולם,
שומרים על המצוות בקפידה, ומבינים שכל מה שיש לנו זה
מתנה נפלאה מהשם יתברך.

סיפורי צדיקים

**רבי משה אהרן
פינטו**

ברובע היהודי של מרוקו העתיקה, חי צדיק
גדול בשם רבי חיים פינטו. לרבי חיים היה בן
צעיר וחכם בשם משה אהרן, שאהב מאוד
ללמוד תורה ולעזור לאחרים

יום אחד, קרא רבי חיים לבנו משה
אהרן וביקש ממנו: "בני היקר, אני
רוצה שתישאר בבית המשפחה
שלנו, תלמד תורה ותתפלל".
משה אהרן, שאהב מאוד
את אביו והאמין בחכמתו,
הסכים.

וכך, במשך ארבעים שנה -

זמן ארוך מאוד! - ישב רבי משה אהרן בביתו. הוא למד תורה בשקידה,
התפלל הרבה וקיים כל מצווה בדקדוק רב, אנשים רבים היו באים אליו
לקבל ברכה, והוא תמיד שמח לברך ולעזור לכולם.

לילה אחד, אחרי שנים רבות, חלם רבי משה אהרן חלום מיוחד: אביו
הופיע בחלום ואמר לו שהגיע הזמן לעבור לעיר אחרת - קובלנקה - כדי
לגדל את ילדיו במקום שיוכלו ללמוד תורה היטב.

לאחר שנים, עלה רבי משה אהרן לארץ ישראל וגר בעיר אשדוד.

יום אחד בא לבקר אותו רב חשוב ושאל אותו: "רבי משה אהרן, לאיזה
השגה הגעת בזכות כל השנים הארוכות בהם לא יצאת מהבית??"

רבי משה אהרן חיך חיוך חכם וענה תשובה מפתיעה: "למדתי דבר אחד
חשוב מאוד - למדתי להבין כמה אני קטן לעומת בורא עולם".

נפלאות הבריאה

שמואל
קורייב

הסנאי

שלום ילדים יקרים,

הקדוש ברוך הוא ברא את העולם בצורה נפלאה ומדויקת.

כל חיה קטנה מספרת לנו סיפור על החכמה הגדולה של ה'.

גם הסנאי הקטן הוא פלא של ממש!

רוצים לדעת עליו עוד? בואו נתחיל!

יש סנאים שיכולים לדלג מעץ לעץ עד מרחק של יותר מתשעים
סנטימטרים בקפיצה אחת!

הסנאי הוא יונק קטן שחי בעיקר ביערות, על עצים.

יש בעולם קרוב ל-300 סוגי סנאים.

חלקם חיים באירופה, חלקם באסיה, ויש גם באמריקה.

כל סוג קצת שונה - בצבע, בגודל, או בזנב.

לסנאי יש אוזניים בולטות וזנב רך וגדול.

הסנאי מאוד זריז. הוא קופץ למרחקים גדולים בקלות,
ומטפס על עצים במהירות. ככה הוא בורח מחיות
שרוצות לצוד אותו.

הסנאי אוכל אגוזים, פירות, גרעינים ולפעמים גם
פטריות וחרקים.

הוא מחביא את האוכל שלו במקומות סודיים, כדי
שיהיה לו מה לאכול בחורף הקר.

יש לו זיכרון חזק במיוחד! הוא זוכר מאות מקומות

שונים שבהם הטמין אגוזים. לפעמים הוא אפילו עוזר ליער, כי חלק
מהאגוזים נשכחים - וצומחים מהם עצים חדשים!

הסנאי בונה לעצמו קן מעשבים ועלים בראש העץ. שם הוא ישן, נח,
ושומר על האגוזים הקטנים שלו.

בלילה קר, הוא מתכרבל בזנב כמו בשמיכה. כשיש רוח חזקה, הזנב
גם משמש עבורו גם כמגן.

הסנאים חיים לבד או בזוגות, אבל לפעמים משחקים ביחד. הם
מתקשרים בעזרת קולות וצקצוקים, וגם מזיזים את הזנב
כמו דגל - כדי להזהיר מחיה מתקרבת.

הם סקרנים מאוד. כל רעש קטן מסקרן אותם, אבל הם
גם זהירים וחכמים.

הם לומדים להימנע מסכנות ולזהות אוכל רעיל.

איזה פלא לראות איך ה' ברא כל חלק בגוף של הסנאי
בדיוק למה שהוא צריך - זריזות, שמירה, אוכל, קן
ומשפחה.

אז ילדים יקרים, כשאתם רואים סנאי בתמונה, בגן החיות
או ביער - תחשבו כמה חכמה יש בעולם, ואיזה בורא גדול
יש לנו!

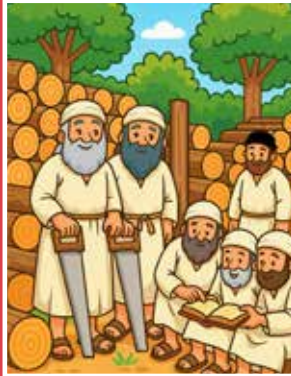
ה' אוהב אותנו, ודרכו אנחנו לומדים להסתכל גם
על הדברים הקטנים - ולומר תודה!

מאירים את הילדים

לכנו
ובנות
12 Ty 5

מָצָאוּ 5 הַהֲדָלִים

טו' בַּבֵּיט הוּא יוֹם חַג שֶׁבוּ מִצִּינִים אֶת סִיּוֹם כְּרִיתַת הַעֲצִים לַמַּעֲרָכָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. יְלָדִים יִקְרִים, הִתְבַּאֲנוּ כְּמֵה הַבְּדִלִים בֵּין הַצִּיּוּרִים. חוֹשְׁבִים שֶׁתּוֹכְלוּ לִמְצֹא אוֹתָם?

חִידָה?

לֵאזִינוּ מִצִּוָּה
שִׁנָּה הַצִּוּוֹת
”וְהָיוּ לַטִּטּוֹפֹת
בֵּין עֵינֶיךָ”?

תְּשׁוּבָה לַחֲדִידָה
מִשְׁבֹּעַ שְׁעֵבֶר:
יֵם הַשְּׁעֵבֶרָה.

פֶּסוּק מֵהַפֶּטָרָה

תָּנוּ פֶּסוּק: יֵשׁ לָכֵס רֵאיוֹן מֵהַ
הַצִּיּוּר מֵהַטָּאָז שֶׁלָּנוּ לִמְנוֹל

פֶּתְרוֹן לַחֲדִידָה מִשְׁבֹּעַ שְׁעֵבֶר:
”וְאִשְׁכָּה שֶׁסִּטְיֹר כְּבִרָאשְׁנָה וַיַּעֲצִיר
כְּבִתְחִלָּה אַחֲרֵי כֵן יִקְרָא לָךְ עִיר
הַצֶּדֶק קְרִיָּה נְאֻמָּה”.

מֵאֲתָגְרִים אֶת הַנֶּשֶׁמָה

לִירוֹן הַמִּסְפָּר

לִירוֹן אָצֵר

14

בְּרִגְעָיו הָאַחֲרוֹנִים: "בֵּן יֶקָר, תִּפְחַד רַק מִבּוֹרָא עוֹלָם!"

מִיָּם חַיִּים בֵּין צִפּוּרִים וּבִעֲלֵי חַיִּים
אַחֲרִים. בְּכָל מָקוֹם אֵלָיו הִגִּיעַ, נִשָּׂא
עֵינָיו לְמָרוֹם וְשִׁבַּח לְמִי שֶׁבָּרָא אֶת כָּל
אֵלֶּה, וְשֶׁם בְּחִיק הִטְבַּע גַּם לְמַד תּוֹרָה
בְּקוֹל רֶם וּבִשְׂמִיחָה וּקְבַל הַשְּׂרָאָה
לְגַלּוּי סוּדוֹת הַתּוֹרָה.

כֹּאשֶׁר גָּדַל הֶפֶךְ לְצִדִּיק גָּדוֹל וְנִקְרָא
שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל: רַבִּי יִשְׂרָאֵל הַבֶּעַל שֶׁם
טוֹב.

יְלָדִים יִקְרִים, מָה אֲנִיחָנוּ לּוֹמְדִים
מִסְפּוֹר זֶה:

הַצֹּאֵה שֶׁנָּתַן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְבָנוּ
הַבֶּעַל שֶׁם טוֹב מִתְאִימָה לְכָל אֶחָד
מֵאֲתָנֵנוּ. כָּלֵנוּ צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁאֵין
לְפַחַד מִשּׁוֹם דִּבְרֵי וּמִשּׁוֹם אֲדָם, כִּי
רַק ה' יִתְבָּרַךְ מְנַהֵל אֶת כָּל הָעֲנִינִים
בְּעוֹלָם, וְהוּא מְשַׁנֵּי עֲלֵינוּ בְּכָל
רִגְעַ וְרִגְעַ, וְכָל דִּבְרֵי שְׁקוּרָה הוּא רַק
בְּהִסָּקְמוֹתָיו וּבְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכִי מָה
יַעֲשֶׂה לִּי אֲדָם? לָכֵן אֲנִי צְרִיכִים לִירָא
רַק מֵה'. לְשִׁמּוֹר תּוֹרָתוֹ וּלְקִיּוֹם מִצְוֹתָיו,
וּלְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו שִׁישְׁמֹר עֲלֵינוּ.

כְּמוֹ כֵּן, עֲלֵינוּ לֵאמֹר בְּיָהוּדִי וּלְקַרֵּב
אוֹתוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה,
כִּי כָל יְהוּדִי הוּא אִחַ שְׁלָנוּ מִמֶּשֶׁ. כָּל
הַיְּהוּדִים הֵם "גּוֹף אֶחָד", "נֶשְׁמָה אֶחָד"
– וְכָלֵם "בְּנִים לְמָקוֹם". לָכֵן מִתּוֹךְ
אַהֲבַת ה' יִתְבָּרַךְ אֲנִי אוֹהֲבִים גַּם אֶת
בְּנֵי – עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

שְׁנֵזֶכֶה כָּלֵנוּ לֵאמֹר כָּל יְהוּדִי, אֲמֹן!
שֶׁבֶת שְׁלוֹם!

יְלָדִים מִתּוֹקִים, נִהְיִיתִם מִהִסְפּוֹר? בּוֹאוּ
לְשִׁמּוֹעַ עוֹד סְפּוּרִים יְפִים בְּכָל יוֹם בְּשַׁעַה
18:50. וּבִימֵי חֲמִישִׁי – בְּשַׁעַה 17:00 – סְפּוּרִים,
בְּדִיחוֹת וּשְׂמִיחָה לְכָבוֹד שֶׁבֶת קֹדֶשׁ שְׁמִשְׁדָּרִים
בְּעֶרְוֹ 2000 וּבְפּוֹרְטָל הַטֵּלֶפּוֹן הָעֵנֶה שְׁלוֹנוּ.
חִינּוּ וְתַקְנוּ: 03-378-2000

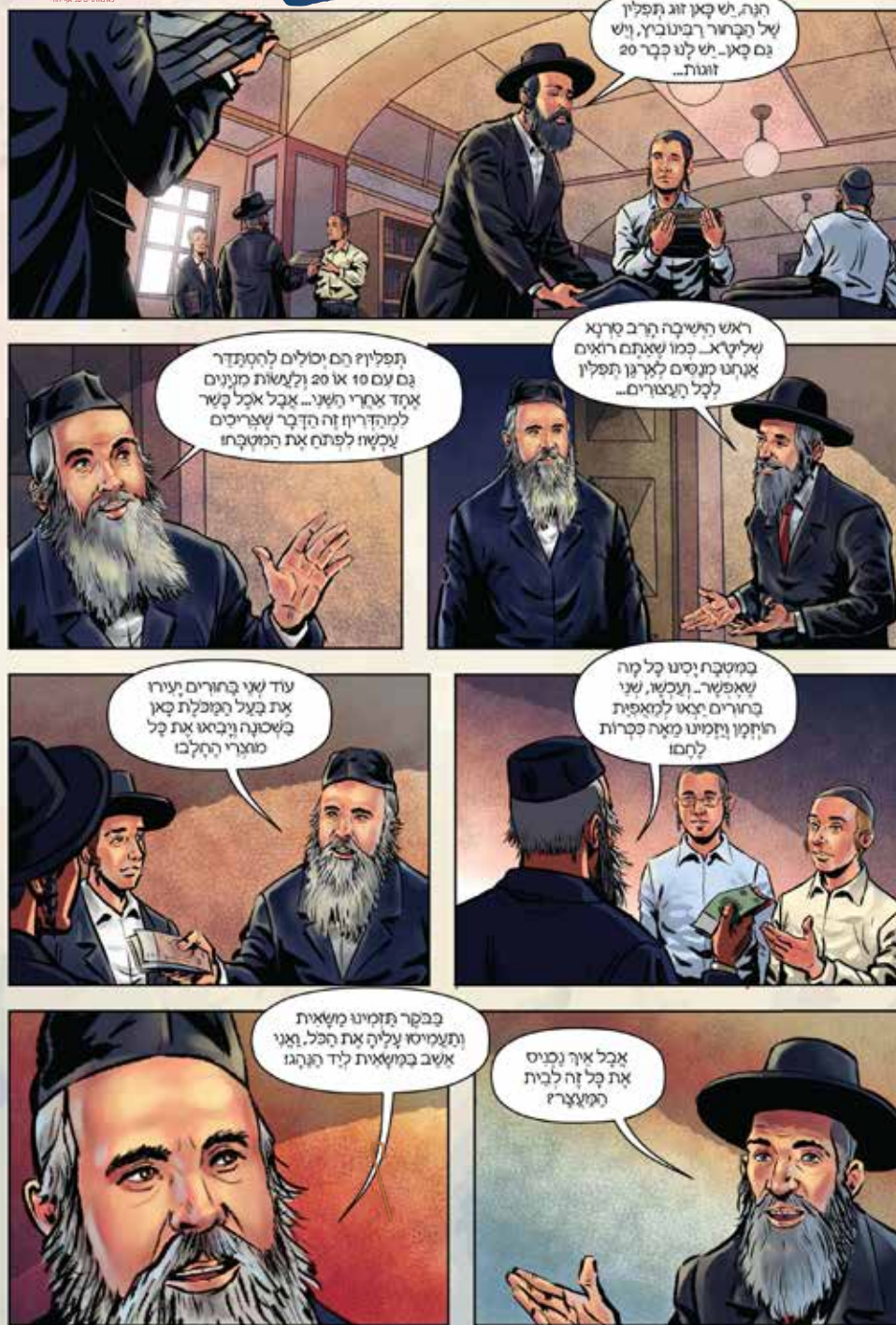
רַק בֵּן חֲמִשׁ שָׁנִים הָיָה יִשְׂרָאֵל,
לְיָמִים הַבֶּעַל שֶׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, כֹּאשֶׁר
אָבִיו אֱלִיעֶזֶר, שֶׁהָיָה צָדִיק נִסְתָּר שֶׁכָּב
בְּמִסְתּוֹ וְהִרְגִּישׁ שֶׁאֵלּוֹ רִגְעָיו הָאַחֲרוֹנִים
עָלִי אֲדָמוֹת. "יִשְׂרָאֵל שְׁלִי, בּוֹא לִידִי",
קָרָא לוֹ אָבִיו. בְּשִׂמְחָה כּוֹחוֹתָיו הִחְזִיק
בְּיָדוֹ, מִתּוֹךְ אַהֲבָה רַבָּה וְדֹאגָה עֲצוּמָה.
עֵינָיו הָיוּ מְלֹאִת בְּחִמְלָה.

גַּם יִשְׂרָאֵל הִקְטִין דָּאָג לְאָבִיו אוֹלָם
לֹא הָיָה בְּכוֹחוֹ לַעֲזֹר לוֹ. אָב וּבֵן
מְבִטִּים זֶה בְּזֶה בְּאַהֲבָה וּבְרַחֲמִים
וְשׁוֹתִקִּים. וְהִנֵּה הַתְּאֻמָּץ אָבִיו לְפַתֵּחַ
אֶת פִּיּוֹ. דִּבֵּר מָה חֲשׁוֹב יֵשׁ לוֹ לּוֹמֵר
לְבָנוּ הַקֵּטָן, אִיזוֹ צֹאֵה, צִידָה לְדֶרֶךְ,
מִסֵּר לַחַיִּים: "בֵּן יֶקָר שְׁלִי... אֵל תִּפְחַד
מִשּׁוֹם אֲדָם וּמִשּׁוֹם דִּבְרֵי בְּעוֹלָם.
תִּפְחַד רַק מִבּוֹרָא עוֹלָם!"

הָאֵב נָח מַעַט וְהַמְשִׁיךְ: "הִשְׁתַּדַּל
לֵאמֹר כָּל יְהוּדִי בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל
נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֻדְךָ בֵּין צָדִיק בֵּין רָשָׁע,
יְהִיָּה מִי שֶׁהָיָה..." רַבִּי אֱלִיעֶזֶר סִיּוֹם אֶת
דִּבְרָיו, עֲצֵם אֶת עֵינָיו, וְנִשְׁמָתוֹ עָלְתָה
לְמַרְוָמִים...

לְאַחֵר זְמַן קָצֵר הִלְכָה לְעוֹלָמָה
גַּם אֲמֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַבֶּעַל שֶׁם טוֹב.
כִּי נִשְׁאָר הִילָד הַקֵּטָן יְתוֹם לֹא אָב
וְאֵם, וְרַק צֹאֵת אָבִיו הַמְשִׁיכָה לְהַדְדִּי
בְּאֲזֵנֵי הִילָד בְּמִשְׁךָ כָּל יְמֵי חַיָּיו. "אֵל
תִּפְחַד מִשּׁוֹם דִּבְרֵי... אָהֵב כָּל יְהוּדִי..."
צֹאֵה שֶׁהָיָה נֵר לְרַגְלָיו וְנִתְּנָה בּוֹ
כֹחוֹת עֲצוּמִים.

וְכִּי לְאַחֵר שָׁסִים הִילָד אֶת לְמוֹדָיו
בְּתִלְמוּד תּוֹרָה, עֲזַב אֶת הַעִירָה שֶׁבָּהּ
גָּדַל וַיָּצֵא לֹא לְפַחַד לְחִיק הַטְּבַע. הוּא
עָבַר בִּיעֲרוֹת עִם הַעֲצִים הַגְּדוֹלִים, טִיל
בְּהָרִים וּבְגִבְעוֹת הַסְּמוּכִים לְמַעֲיָנוֹת

את הסיפור המלא ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ילדים עם הנחשין

את התמונה הזו שלחו לנו האחים הצדיקים, אח ואחות מתוקים מאוד, בנימין ואילה דמארי מאילת. איזה כף שאתם אוהבים את המגזין שלנו, ילדים יקרים, אנחנו מחכים גם לתמונות שלכם!

היכן מסתתרת?

עידן ויהונתן מחפשים את המסמון

ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים היכן מסתתרים 3 לוחות הברית 2 מסות של משה רבנו.

הדיווחות

"לפעמים אני בוכה גם כשאני חותך גזר רק כדי שהבצל לא יהשב שיש לי אתו בעיה אישית"

שני אנשים יושבים בהרצאה ומפספסים בלי הפסקה. "סליחה", התפרץ איש שישב מאחוריהם. "אני לא מצליח לשמע אף מילה." - "טוב מאוד! זו שירה פרטית!"

מאטלמים עם המגזין

בחופש

רעיון למשחק חברה בזמן החפש הגדול: אתם עושים לי העברה בנקאית - ואני צריך לגלות ממיו זה

- 1 אתם מאטלמים עם המגזין בחפש
- 2 שולחים לנו את התמונה למייל MAG@tv2000.co.il
- 3 ונכנסים להגרלה על פרסים יקרי ערך

מתוקים מוכל אומיה ואתחן תלסה

השאלות:

- 1 איזה יום היום?
- 2 האם הילד עם המשקפים זך קרוב לגנה?
- 3 היכן קבלו הילדים טרופית?
- 4 מי התנדב קדם הנדנה?
- 5 מדוע הילד יושב הספסל?

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: ונשמרתם מאד לנפשתיכם

פרשת
ואתחנןמבית
שבת טיש

משבח

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

גופו של האדם נתון לו כפקדון מאת הבורא, והוא מצוה לשמרו מפני כל סכנה והגה. חייב זה ללמוד מהצווי של "ונשמרתם מאד לנפשתיכם", אותו דרשו חז"ל גם על חובת שמירת הגוף, מלבד הצווי המקורי להשמור מעבודה זרה. וכתב הרמב"ם לא יועץ: "הביטה וראה, בשום מצוה לא נאמר 'מאד', כמו במצוה זו, שחייב אדם לשמור נפשו מסכנה ומחשש סכנה", וכן נאמר: "רק השמר לך ושמר נפשך מאד". רבי סעדיה גאון היה מפרש את הפסוק: "ונשמרתם מאד לנפשתיכם", שהנשמה מוצאת את שלמותה ותקונה רק בגוף האדם, ולפיכך עלינו לשמור על בריאות גופנו, כי בזה אנו שומרים על נפשתינו. וידוע הוא פתגם העולם: "בראשית ברא" - בתחלה צריך לשמור ולבקש מהקב"ה על הבריאות, והיא ראש לכל שאר פעולות האדם ודרכי עבודתו. רבים מוזהלים במצוה זו של "ונשמרתם", בטענה שאין כאן אלא פחדנות וחששות מגזמים, או שהם תולים את עצמם באמונה ובטחון, אולם אין זה לא גבורה ולא בטחון, אלא עוון חמור ומעילה בפקדון שקבלנו מהקב"ה. וכבר אמרו חז"ל, שמי שמעמיד את עצמו בסכנה מנכין לו מזיזתיו, ומי שזקק מפני שלא שמר את עצמו כראוי, הרהיב מתחייב בנפשו ועתיד לתן עליו את הדין. אמנם צריך לדעת את הדרך הנכונה בין השמירה על הגוף והנפש שלא יביא את עצמו לידי סכנה, לבין מדת האמונה והבטחון שהאדם בוטח בבורא ומפקיד את עצמו בידיו כאשר ישא האמן את הניק, אולם בנדיא מחייב האדם להשתדל לשמור על גופו ובריאותו לעבודת הבורא יתברך שמו.

הפסוק "ונשמרתם מאד לנפשתיכם" שבפרשה, נדרש בידי חז"ל על החובה שיש לאדם לשמור על גופו ובריאותו. וכפי שכתב הרמב"ם: "שיש במשמעות אלו הלשונות שצריך האדם לשמור את נפשו שלא יביא את עצמו לידי סכנה, אף על גב שפשוטן של אלו הכתובים לא מירי בזה, מכל מקום סמכו חז"ל על מקראות הללו ואסרו כל הדברים המביאים את האדם לידי סכנה". ורגיל היה הרב מבריסק לומר, כי לא לחנם נסמכה ההיראות בשמירת הגוף לעבודה זרה, אלא כדי להורות לנו, כי זהירות האדם על בריאותו, מולמדת על זהירותו בשאר מצות התורה. וכן התבטא אודות אחד ממידעיו שהיה זהיר בשמירת בריאותו, כי מתוך זהירותו על הבריאות, נתן להסיק על מדת יראת השמים שלו. על רבי יואב וולף גינצלר ה"ד, רבה של ירמוט שבנהגריה מספר, כי פעם חש באזניו ונסע לעיר דברצן כדי לדרוש שם פרופאים, והללו צוּוּ עליו לשמור על אָזְנוֹ לבל תבואנה במגע עם מים. נאנח הרב ואמר: "הרי מובא בתשובות הראשונים, כי הפסוק 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם' הוקש לפסוק 'ונשמרתם את המצוות' כדי לומר לה, מה שמירה שבמצוות היא אפילו במשהו, אף בבריאות הגוף צריך לשמור על הגוף אפילו במשהו, ועל אף שהדבר היה קשה בעיניו שלא לטבול במקוה, קבל את דעתם של הרופאים כדי לשמור על גופו. על רבי פינחס מקוריץ מספר, שהיה דורש ואומר: לא לחנם נכתבה תבת 'מאד' בצווי של 'ונשמרתם'. מפני שעל דבר זה מנסה השטן להפריע לאדם לשמור על גופו ובריאותו, והוא מפתה אותו שלא להקפיד על כך באמת לאות שונות, ולכן נצטוונו לשמור 'מאד' על נפשנו ובריאותנו, ולא ללכת אחר תואנות שוא.

גדולי החסידות וצדיקיה, העמידו את שמירת בריאותו של האדם וגופו, בתחלה וראש לעבודת השם. וכן היה הפעל שם טוב אומר: "חור קטן בגופו של האדם, יוצר חור גדול בנשמתו", וכן גם מובא בצוואת הריב"ש (רבי ישראל בעל שם), שכאשר הגוף חולה, גם הנשמה נחלשת. והדבר נקבע במסמרות בידי בעל התניא שכתב, שאין לו לאדם רשות על גופו כלל, כי הוא נכסיו של הקב"ה. וכן מספר על רבי יחיאל מאיר מווגסטיניו, שהסתופף בנעוריו אצל רבי מנדל מקוצק, והרבה בתעניות וסגופים שהשפיעו לרעה על בריאותו. זמנו רבי מנדל והוכיחו: "שמעתי שאתה מקפיד לטבול מדי בקר במקוה, ולדבר זה אני מסכים, שכן טהרת הגוף משפיעה גם על זכות הנפש. אולם עליך לדעת כי תעניתיהם התכופות, הפחילישות את חסן גופה, אינן עולות בקנה אחד עם הצווי של 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם'. ולכאורה תמוה הקשר בין תחלת הכתוב שפננתו נראית כשמירת הגוף, לבין המשך הדברים על אסור עבודה זרה? אלא ללמדך בא הכתוב, שאדם מיישראל המורבה בתעניות שלא לצרה, וגורם נזק לבריאותו משום שהוא מדמה בנפשו שבכה הוא נראה לבריות פאיש קדוש ופרוש. יש בכך שמץ של עבודה זרה, וחסיד אמת ראו לו להתרחק מדרך זו". אף גדולי בעלי המוסר העמידו דגש איתן על שמירת הגוף ובריאות האדם, ואמר הסבא מקלם, שמי שאינו משגיח על גופו, ספן הוא שגם אינו משגיח על נפשו. וכבר קבע הנצי"ב מוולוז'ין את ההגדרה של 'מתמיד', שהוא לומד בזמן, אוכל בזמן וישן בזמן, ומי שמאריך בלמודו על חשבון בריאות גופו, אין זה אלא עצת היצר שמפתהו לעשות כן, כדי לגרום לו אחר כך שלא יוכל ללמוד כלל, ויצא שחרו בהפסדו. ואף אמנם שבדורות הקודמים היו אנשים מסגפים עצמם להתעלות בתורה ויראת שמים, הרי שבדורות האחרונים ירדה חלשה לעולם, ומי שעושה כן מביא לעצמו נזק גדול לעתיד. וכן כתב רבי ישראל סלנטר לתלמידיו: "שמירת הבריאות בלי הפלגה, רק לאכל ולישן כראוי", והוסיף "אין בידינו להעמיס על הגוף סוגר אכילה, והיסוד לפנינו הם סגופי המדות, ועל למוד התורה על פלם".

האדם הוא תפארת היצורים, וכל איבר ופעולה שנבראה באדם היא הכרחית לקיום הגוף. בריאות הגוף הוא עקר הענין, עשיר ראשי תבואת עינים, שנים, ידים, רגלים.

(רבי שלום משאש)

נמשל

למה הדבר דומה

מדי פעם. ואלו מכונה זו מיחדת במינה, סביבה עומדים פועלים ומשגיחים עליה בשבע עינים, משל הייתה זו מיחדת במינה. ובכן, מה תפקידה של מכונה זו? חידה עלה עלפני המדריך, והוא מוהר להשיב: "רואה אני שבעל שכל ובינה אפה, ועל נקלה זהית כי מכונה זו מיחדת מחברותיה. ובכן, מכונה זו מפקדת היא על פעילותן התקינה של שאר המכונות, והיא מחברת אליהן בסבב של צנורות וערוצים, דרכם היא מעבירה אליהם את האנרגיה והכח הדרושים להפעלתן. חשיבותה של מכונה זו היא גדולה לאין ערה, שכן אם מכונה זו לא תפעל כראוי, יגרם נזק עצום לשאר המכונות והמכשירים, והם יצאו מכלל שמוש חלילה. מסבה זו עומדים הפועלים ומשגיחים על פעילותה התקינה של מכונה זו, שכן כל פגיעה בה תגרם להרס גדול לבית החרשת כולו".

מחשבת קנדיס עלתה לפתע בלבו של הכפרי הנבצר, שלא עמד על הסכנה שבדבר, והוא החליט לנסות לחבל במכונה היקרה, כדי לבדוק אילו נזקים יגרמו מכך למפעל כולו. באין רואים, נטל בידי מוספר גרוטאות ברזל שמצא, והשליך אותן בחשאי אל תוך הלע הפעור של המכונה המיחדת. לא ארכו הדקות, ולפתע החלה המכונה להשמיע קולות משנים, ונורות אזהרה אדומות נדלקו בזו אחר זו. בית החרשת כולו הפך בודגה לכותר רוחשת, וכלם אצו רצו אל המכונה הראשית כדי לראות מה ארע. היצור הפסק בבת אחת ושקט מרא השלך במקום. הפועלים הביטו בדאגה על פניהם של הטכנאים שנסו לגלות את התקלה, ומהר מאוד שלפו הללו את גרוטאות הברזל מקרבי המכונה, כשהם מעוכים וכתותים. כלם תלו עינים בכפרי הלא מוכר שהתפרץ לפתע בבכי, ובקול רועד התנדדה על מעשהו הנפשע. "רציתי רק לבדוק אם נכונים דבריו של המדריך, כי מכונה זו היא החשובה מכל המכונות, אבל לא צפיתי לרגע שאסון כה גדול יתרחש כאן". הפועלים הנרגזים כמעט כלו בו את חמתם, והוא בקשי הצליח למלט את נפשו מן המקום, ונתה לו נפשו לשלל.

הנמשל

במשל נפלא זה, השתמש ה"חפץ חיים" כדי להמחיל את פחו הגדול של הפה, שהיא המכונה החשובה המפקדת על מאתים ארבעים ושמונה המכונות האחרות, שהן רמ"ח איבריו של האדם. והוא למד ממנו מוסר השכל על החשיבות שאנו צריכים ליחס לכח הדבור בפה, לשמירה והתרחקות מדבנרים רעים ואסורים, מלשון הרע ורכילות. אולם דורשי רשומות דרשו משל זה פון נוסף, על חשיבותו של הפה שמזין את כל המכונות הרבות שהן איברי האדם, ועד פמה יש לשמור על המאכלים שמכניסים אל הפה שהיו בריאים ומזינים, כשרים וזפים, ובזכותם יצליחו המכונות כולן לפעל ללא תקלה, לארץ זמים ושנים טובות.

בית חרשת רחב ידיים עמד בעבורה של העיר, בה פעלו ללא הרף פסי יצור, והפועלים שבה יום ולילה לא ישבתו. עשן כבד התמור תמיד מהארבות הגבוהות, שהעיד יותר מכל על הפעילות הרציפה שנעשית בין כתלי בית החרשת, והיצור הבולתי פוסק שבו. רעש והמלה היו מקדמים את פני הבאים בשערי, ומי שלא הרגל בכה, כמעט שציללו אוניו. מכונות רבות ומשנות עמדו בבית החרשת, חלקן גדולות וכבדות וחלקן קטנות ושקטות, אולם כולן פעלו ללא הרף, וסביבן התרוצצו כל העת פועלים נמרצים שהפעילו את המכונות ודאגו לתקינותן ושלמותן. יום אחד, הגיע כפרי אחד לבקר בעיר הגדולה. הוא הסתובב כהלום רעם בין רחובותיה הגדולים של העיר, כמותם לא ראה מימיו, שכן את פלימיו בלה בכפר הקטן וממנו לא יצא כמעט מעולם, ועינו לא שבעה לראות את הבנינים הגבוהים שבעיר, את ההמלה הגדולה שברחובותיה, ואת החניות ובתי העסק הרבים שבכל פנה. הוא לא הפסיק לשאל את מליו על החידושים הגדולים שנתגלו לפניו, והתלהב כמו ילד קטן מכל ההתרחשויות שמסביב.

יום אחד, נקלע הכפרי אל קצה העיר, וכשראה מרחוק את הארבות הגבוהות ואת העשן השחור המתמור מהן, התענגן אצל מליו על פשרם של אלו. "כאן עומד בית חרשת גדול, אשר מיצר מוצרים שונים ורבים לכל רחבי המדינה", הסבירו לו מכריו, "והארבות הגבוהות נועדו לפאר בגבה רב את הפיח והעשן שנוצרים מהמכונות שבמפעל, כדי שלא יזיקו לבני העיר". סקרנותו של הכפרי נצתה בו לראות את בית החרשת מבפנים, ולאחר שמכריו בקשו את רשותם של שומרי המפעל והללו נעתרו לבקשה, צעד הלה בגאון אל תוך בית החרשת. בעזרת תשלום לא גבוה, העמידו לו מנהלי המפעל מורה דרו, שהתלה אל הכפרי בכל עת בקורו במפעל, והלה הובילו בין אולמות בית החרשת הענק והסבירו לו בפרוטרוט את תהליך היצור במפעל, הציג בפניו את המכונות הרבות, ותאר לו את ההקף העצום של תפוקת בית החרשת, שהנו אחד הענקים במדינה. הכפרי הנבצר, שממיו לא ראה מכונת יצור, ועל אחת כמה וכמה שלא בקר בימיו בבית חרשת, לא שבע מלהסתובב הלוך ושוב בבית החרשת ובדק מקרוב את כל המכונות הרבות שהיו פזורות בכל פנה באולמות המפעל. הוא התענגן בסקרנות אמתית על מסרתה של כל מכונה ומכשיר, והפועלים כבר נלאו מלהשיב לו על שאלותיו הרבות.

"כמה מכונות יש בכל המפעל?" שאל הכפרי את המדריך שלונה אותו במסירות, כשבבלבו הוא בטוח כי הלה לא יוכל להשיב לו מיד על שאלתו, אולם להפתעתו נענה המדריך ואמר על אהר: "במפעל ישנם מאתים ארבעים ושמונה מכונות ומכשירים שונים, וכל אחד מהם תפקיד מיוחד ביצור הכללי של בית החרשת". לפתע צדה עינו של האקר מכונה אחת שעמדה באולם מיוחד, וסביבה עמדו מוספר שומרים שפקחו עין כל העת על המכונה, ושמרו עליה בפקוח הדוק. פליאה מלאה את לבו של הכפרי, והוא פנה אל המדריך בשאלה: "רואה אני מכונות רבות ברחבי המפעל, ועליהן אין שמירה הדוקה כלל, אלא פועלים באים ושבים אליהן

מִדָּבָר

הַלְכוֹת וְהַלִּיכוֹת

• לא יאכל בשר בעודו מעלה הבל, ולא פת חמה יותר מדי. וכן אסור לאכול מאכלים ומשקאות שנפשו של אדם קצה בהם, או בכלים שאינם נקיים, וכלם בכלל האסור של "אל תשקצו את נפשתיכם". (שם)

• חז"ל אסרו לאכול בשר ודג יחד, מפני שהוא קשה לצרעת, וקשה סכנה מאסור. (שולחן ערוך)

• יש הנוהגים לרחוץ את הידים בין אכילת דגים לבשר, וכן לשתות מים או משקה ביניהם. (בן איש חי)

• יש אומרים שאין לאכול גם דגים עם חלב מפני הסכנה ויש שאין מקפידים על כך. (הבית יוסף)

• צריך להתיר את החגורה לפני האכילה, כדי שלא יבואו חלילה לידי חלי מעים. ורמז לזה בפסוק: "ואקחה פת לחם", ראשי תבות והתר חגורה קדם אכילה, פון תבוא לידי חלי מעים. (הב"ח)

• לא יאכל אכילה גסה, לא יאכל מעמד, ולא יישן מיד לאחר האכילה, אלא לאחר זמן קצר. (הרמב"ם)

• אין לאכול בצל או שום או ביצים שהיו קלופים הלילה, מפני שרוח רעה שורה עליהם, אלא אם כן שיר מעט מהקלפה החיצונית. (מסכת נדה)

• אין להניח מאכלים ומשקאות תחת המטה, מפני שרוח רעה שורה עליהם. (שולחן ערוך)

• הלא אמרו שאינו רשאי לחבל בעצמו, אחד משום ונשמרתם לנפשותיכם, ועוד דין הוא דהלא תבל ומלואה של הקב"ה ולכבודו בראנו ונותנו לכל אחד בחדו כח כפי צרכו לתורתו ולעולמו, ואיך ירשה העבד לעשות לעצמו כפי רצונו, הלא הוא שייך לאדונו, ואם על ידי העשון (סיגריות) נגרעו כחותיו, בודאי יתבע לבסוף לדין על זה, דהלא עשה זה ברצון לבו ולא באנס. (החפץ חיים)

• חובה על האדם להשתדל ברפואת עצמו, כמו שהוא חייב להשתדל ברפואת חברו. ולכן על האדם להתגבר על רצונותיו הטבעיים ולמלא אחר פקדת הרופאים במה שמוצאים לצרכו רפוי, וזו מצוה גדולה הנכללת בכלל מצוות בקור חולים. (אגרות ה'חזון אי"ש')

• כשהיה רבי חנינא בן שמונים שנה, היה עומד על רגל אחת, והיה חולץ את מנעלו ונועלו בקלות. והיה אומר, שהחמין והשמן שאמו סכה לו בימי ילדותו, היתה בעזרתו בימי זקנותו. (מסכת חולין)

• צריך האדם לשמור גופו, "וחי בהם" כתיב. והיא היא עבודת הבוֹרָא שלא יהיה חס ושלום כמאבד עצמו לדעת, שאין לו חלק לעולם הבא. (שבט מוסר)

• אם מת אדם בפשעו, כגון שמתקוטט עד שהורגים אותו, עתיד לתן את הדין שגם לעצמו מיתה. או אם הולך למקום סכנה, כגון על קרח בימות החורף, אם נפל בפנים ונטבע, או בחרפה ישנה הולך ונפלה עליו, וכן המתקוטט אם אדם אלים ורועה ומגזם לו, וזה מחרפו ומכעיסו, כל אלה עתידים לתן את הדין שגרמו מיתה לעצמם. (ספר חסידים)

• כל אדם חייב להתרחק מכל דבר המאבד גופו, וצריך להתנהג בדברים המבריאים והמקימים כדי שלא יחלה. (רבנו שמואל גירונדי תלמיד הרשב"א)

• אם החולה רוצה להחמיר על עצמו, עליו נאמר "ואף את דמכם לנפשותיכם אדרש", "אל תהי צדיק הרבה". ואפלו על השואל אמרו חז"ל ששופך דמו, והרי אפלו ספק נפשות דוחה שבת וכל שכן יום הכפורים. ובאהבת ה' אותנו ונחפץ לזכותנו בתורה ובמצוות לעולם הבא, הזהירנו על בריאותנו להיות לפניו בגוף חזק ובריא ולעבדו בעולם הזה ולזכותנו לעולם הבא, שנאמר "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם". (רבנו יונה גירונדי)

• וכן שומה בפי המון בית ישראל, כשרואים מי שאינו משגיח בשמירת גופו והבראתו, צווחין עליו "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" וקול המון כקול שדי. (יסוד ושרש העבודה)

• כל מכשול שיש בו סכנת נפשות, מצות עשה להסירו ולהשמיר מפניו ולהזהר בדבר פה יפה, שנאמר "השמיר לך ושמור נפשך מאד". (רמב"ם)

• טוב לאדם להרגיל את עצמו לאכול פת שחרית, ואמרו חז"ל, שאחר אדם שאוכל פת שחרית יכולים לרוץ ששים אנשים ולא ישיגו אותו מרב כח ובריאות שיש בו עקב כך. וכן אמרו, שיש פ"ג חלאים התלויים בפרה, וכלם פת שחרית וקיתון של מים מבטלתו. וכן אמרו, ש"ג דברים נאמרו בפת שחרית: מצלת מן החמה, ומן הצנה, ומן הזקין, ומן המזיקין, ומחכימת פתי, וזוכה בדיו, ללמד תורה וללמוד, ודבריו נשמעים, ותלמודו מתקם בידו, ואין בשרו מעלה הבל, ועוד. (הבית היהודי)

מהלל

מספורי חז"ל

לפתע ראה השר את החסיד שהתפלל בצדי הדרך, והתפלא לראות שהלה כלל לא פונה אליו. פנה השר אל האיש ואמר לו: "שלום עליך יהודי!" ולמורבה הפעס, לא פנה האיש אליו ולא השיב לו שלום, כאלו לא שמע מאומה. התמלא השר בכעס וחמה, אולם שלט ברוחו והמתין עד שהלה יסיים את תפלתו. כשפסע החסיד לאחוריו וסיים את תפלתו, הביט בו השר בזעם ואמר: "איש קל דעת שפמוטה! איך מלאך לבך שלא לננות אלי בשעה שעברתי לפניך? והרי כתוב בתורתכם 'רק השמר לך ושמור נפשך מאד', וכן נאמר 'ונשמרתם מאד לנפשתיכם', ואם כן הרי מצוים אתם לשמר על נפשכם וגופכם, ומדוע אפוא לא פנית אלי כשננתי לך שלום ולא התזרת לי שלום? הרי חביב אתה מיתה, ואם הייתי מתני את ראשך בחרב, מי היה תובע את דמך מיד? שהרי התחייבת במיתה ומתת לי להרג אותך". לא נבהל החסיד מדבריו הנוקבים של השר, ואמר לו בלשון רכה מתוך כבוד: "המתן לי אדוני השר מעט, ואסביר לך את הסבה מדוע לא פנית אלי, וכשתשמע את הדברים בודאי תתפייס ותבין אותי פראוי. להו ידוע לך, שבאותה שעה שפנית אלי ודרשתי בשלומי, עמדת בתפלה לפני בורא כל העולמים. ועכשיו אשאל אותך, כיצד היית נוהג אלו היית עומד לפני הפולחן שלך והיית משוחח עמו, ולפתע היה בא אחד מחבריך השרים והיה נותן לך שלום, כלום היית משיב לו באמצע שאתה מדבר עם הפולחן?" השיב ההגמון ואמר: "חס וחלילה! בודאי שלא היית משיב שלום לחברי, בשעה שאני מדבר עם הפולחן. ואם הייתי עושה כן, היו חותכים את ראשי בחרב כדין מורד בפולחן". אמר לו החסיד: "אם כן, הלא דברים קל וחומר. ומה אם אתה שבשעה שהיית עומד לפני מלך בשר ודם, שהיום הוא כאן ומחר בקבר, לא היית עונה לחברך שדורש בשלומך; אני שעמדת לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, שפלא כל הארץ כבודו, והוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים, על אחת פסוק ונקה שהיה אסור לי לענות לך בשעה שדרשתי בשלומי, ואם הייתי עושה כן חלילה, הייתי חלילה מתחייב בנפשי לבורא העולם". נהנה ההגמון מתשובתו החכמה של החסיד, ורוחו נרגעה מיד והוא נפרד ממנו לשלום.

(מסכת ברכות)

ישב פעם רבי חסדא ואמר: "אני לא נהגתי לאכל ירקות כל ימי חיי, לא כשהייתי עני ולא אחר כך. פאשר הפכתי להיות עשיר ובעל נכסים. שפן בתחלה, כשהייתי עני, לא רציתי לאכל ירקות שמביאים את האדם לידי תאבון, וידעתי שלא אוכל להשביע את רעבוני, שכן אין בדי מעות, ואם יגדל תאבוני לא יהיה לי בפה למלאו. ואף לאחר מכן, פאשר הפכתי להיות עשיר, לא אכלתי ירקות, מפני שאמרתי לעצמי, במקום שאפשר להכניס ירקות אפשר להכניס בשר ודגים המזינים את הגוף..." (מסכת שבת)

אמר רבי ינאי, לעולם אל יעמד אדם במקום סכנה ויאמר שעושים לו נס, כי יתכן שלא יעשו לו נס חלילה ונמצא שהוא מסתכן בגופו. ואף אם תאמר שבסוף יעשו לו נס, הרי שהדבר יבוא על חשבון זכותיו ומצותיו, ונמצא שפאשר יבוא לשמים לאחר מלאות ימיו ושנותיו, לא יקבל שכר על אותן זכיות שנפנו לו בשעת הסכנה. ומה יכן למדנו דבר זה? מיעקב אבינו עליו השלום, שבשעה שיצא עשו לקראתו וארבע מאות איש עמו, אמר: "קטנתי מכל החסידים ומכל האמות", מפני שחשש שאם יעשה לו נס וינצל מעשו, ינכו לו מזכותיו ומצותיו. (מסכת שבת)

●●●

ישב רבי אמי ואמר: "רגילים בני אדם לומר, שיש פסוק סכנות שונות ואנשים חוששים להם, ודבריהם נכונים וצריכים באמת להזהר מהם. ומה הם הדברים שמהם צריך להזהר? אין להכניס מטבעות אל תוך הפה, מפני שיתכן שהמטבעות הללו היו קודם לכן אצל אדם שהוא נגוע בחלי קשה חלילה, ועכשיו כשאתה מכניס לפיה את המטבע, נמצאת מסתכן באותו חלי שיכול לעבור אליך חלילה, וגם מפני שעל כל המטבעות יש זערה של בני אדם והיא יכולה להזיק לאנשים אחרים. וכן אסור להניח מזון תחת המטה, כדי שלא תשרה עליהם רוח רעה. וכן אסור להחזיק פת לחם תחת הדורע מפני הזערה שמוזיקה לאדם, ולא לתחב סכין לתוך הצנן או לתוך האתרג ולאכל אותו כשהסכין נעוץ בו. מפני שהוא יכול לבוא לידי סכנה, פאשר הסכין יכולה להנעץ בו בטעות." (ירושלמי תרומות)

●●●

גדולי ישראל היו נזהרים כל ימיהם שלא להכניס את עצמם לסכנה, שכן מי שעושה כן, מפסיד את כל זכותיו והן מתבטלות מפניו. על רב ושמואל מספר, שפאשר היו עוברים ליד קיר ישן של בנין חרב, היו מתרחקים ממנו ומאריכים את דרכם מסביב, כדי שלא יעברו בסמוך לאותו קיר. הסבה למנהגם היה, מפני שחששו שמא יפל הקיר עליהם ויבואו לידי סכנה, ואף שהקיר היה כבר ישן בן שלש עשרה שנה, ועדין החזיק מעמד ולא נפל, חששו שמא דוקא עכשיו פשיעברו יפל עליהם ויסתכנו. גם על רבי זירא מספר, שלא היה עובר בין עצי דקלים ביום שהרוח הייתה נושבת, מפני שחשש שמא יפל עץ אחד על ידי הרוח, ויבוא לידי סכנה מהדקל שעלול לפל עליו. (מסכת תענית)

●●●

מעשה בחסיד אחד, שהלך בדרך ארצה ולפתע ראה כי הגיע זמן התפלה. ידע החסיד, כי אין לו לתור אחר בית כנסת כדי להתפלל בצבור, מפני שהיה במקום שם ולא היה שם אנשים נוספים, ולכן פנה לצדי הדרך ושם החל להתפלל. עמד החסיד לפני קונו ושפך את לבו במתינות כמונה מעות, כשהוא מנתק לחלוטין מהסובב. לפתע עבר שם הגמון אחד, שהיה מחשובי שרי הפולחן, והלה היה איש תקיף מאד שכלם כבדוהו מאד ועמדו לפניו במוקד ופחד.

מתבול

אמרות ופתגמים

שמהנשת רוח, ובאמת זו מפני מעוט עמל הגוף, ואף-על-פי שישגעים הם בתורה, אף רב הזמן הם שוקדים על הספר, ינוחו ולא ינועו, ולהתמיד בריאות הגוף צריך התנועות. (היעב"ז)

• הבהמה מפטמת את-פרסה, ואלו על האדם לפטם את-ראשו בדברי חכמה. (רבי אייזל חריף)

• באשר הגוף חולה, גם הנשמה נחלשת. (צוואת הריב"ש)

• בשום מצוה לא נאמר 'מאד', כמו במצוה זו, שחייב אדם לשמור נפשו מסכנה ומחשש סכנה. וצריך פלס ומאזני משפט לכלכל דבריו, ולא ירבה בשמירה במקום שאמרו לקצר, ולא יקצר במקום שאמרו להאריך. זה הפלל, כל נזק שהוא ראוי לבוא בדרך הטבע, על-ידי אדם ברצון, לא יסמוך על-הגם אפלו במקום מצוה, ולא יעשה שום דבר חוץ מן-הטבע. אבל שאר חששות, לא יחוש כלל רק יבטח בשם ה' וישען באלקיו בהיותו שומר מצוה לשם שמים. (פלא יועץ)

• חסרון קטן בגוף מענה, עלול לגרום לחור גדול בנשמה. (הבעל-שטוב)

• מי שאינו משגיח על-גופו, סמך שאינו משגיח על-נפשו. (הסבא מקלם)

• שמור בריאותך ולא תצמצם הנצרך לבריאותך. (ר"ז מסלנט)
• אם יש לאדם לבקש על רפואת הגוף ועל רפואת הנפש, יבקש תחלה על בריאות הגוף. כי עם הגוף יוכל לעבד את-ה'. (רבי אברהם יעקב מסאדיגורא)

• נביא לבב חכמה להבין תכונות גופנו ומרחקי פרקיו ועריכת אבריו, חייב הבנתו מועילה לידיעת הבורא המציר אלו היצירות כלם, מרפא כל חלי ואיש מכאובות עור ופסח צרוע ונגוע דואג וכואב, נאכל לבד לקיים נפשותינו ולמעט תאוות טבענו. (ראשי תיבות 'נחמן, וחיברו רבי נחמן מברסלב)

• רבי חיים מברסק היה מקל בענייני תענית, ורגיל היה לומר שאין הוא מקל בתעניות צבור, אלא להפך, הוא מחמיר בדין "ונשמרתם מאד לנפשתיכם".

• הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי איראפשו שייבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדים את-הגוף, ולהנהיג עצמו בדברים המברין והמחלימים. (הרמב"ם)

• מצוה ראשונה לאדם שישמור בריאות גופו, ויחזק בכל מיני מסעדים ולא ימט, כדי שיהיו כל איבריו חזקים אף בריאים, יזריחו בגר מצוה ותורה אור. כי אם יחלש ונפל למשכב, בעל-כרחו יתבטל מתורה ומצוה. על-כן מצוה גדולה ורבה היא על האדם שישמור בריאות גופו. (שבילי אמונה)

• שגאו המאכלים המזיקים באשר ישנא איש את-רעהו, השונאו ומבקש המיתו. אכלו כדי שתחיו, והיתר תחרימום. אל תאמינו שרב המאכל יגדיל הגוף וירבה השכל בשק המתמלא מן המושם לתוכו כי הוא ההפך, באכל מעט יש בו כח באצטומא לקבלו, ובחם הטבעי לעפלו, אז יגדל ויבריא ודעתו יתנשב, ואם יאכל יותר מדי וכי גופו ירזה, ושכלו יתבזה וכיסו יתרוקן, והיא סבת רב החלאים. (צוואת הרמב"ם)

• אין סכל באיש ממלא בטנו מכל אשר ימצא. הממלא בכל-יום פרסו, מחריב בגין גופו ומהרסו. כל-מי שעוצר בתאוות, ואסר את קברו, רבו שבחיו, והביא לידי בריאות כל-נתחיו. (רבי יוסף זארה)

• איזה רופא חכם? כל שיודע להזהר שלא יבוא אדם לידי חלי. (רבי אברהם חסדאי)

• השנה בעתה מביאה את-הגוף לידי בריאות. (אוצר הפתגמים)

• טוב מסכן בריא, מאיש עשיר חולה. (ברסידא)

• האדם חייב להבריא את-עצמו, כדי שיוכל לעבד את-בוראו. (רבי יהודה החסיד)

• מי שאינו משתדל ברפואת עצמו, בכלל החוטאים יחשב. (מעבר יב)

• הגורם חלי לעצמו מזוהר ועומד על "ונשמרתם". (ספר חרדים)

• רב חלאים הבאים על-האדם בסבת מעוט ההתעמלות הם, לפי שהתורה נקראת תושיה

לה, שאני שומר על בריאות גופי מאד, וכאשר אני הולך מביתי עד בית המדרש, יש בדרך עשרים וארבעה מקומות שבהם אפשר לפנות את-הגוף מן-הפסלות, ובכל פעם שאני הולך אני בודק את עצמי אם אני צריך להפנות לשם, ובזכות כך אני שומר על בריאות גופי ופני שמיים וצוהלים כראוי". (מסכת נדרים)

...

רבי אברהם ירד פעם אל המרחצאות של טבריה לצורך בריאות גופו, יחד עם כמה מתלמידיו. מפיון שהמרחק במרחץ היתה צוננת, היה רבי אברהם משגיח את-עצמו על שני עבדים שהלכו משני צדיו, אולם מרב כבוד גופו פשהה נשען עליהם, היו המשמשים נוטים לפל, והוא היה מעמידם וזוקפם מחדש. התפלאו התלמידים על-כך, אולם רבי אברהם הסביר להם שהוא עושה כן, מפני שהוא שומר את כחו לימי זקנותו. (ירושלמי ביצה)

פעם הלך רבי יהודה ברחוב, ולפתע פגש בו איש צדוקי אחד, שהם אנשים מזרע ישראל שאינם מאמינים בתורה שבעל-פה ומפרשים את-התורה שבכתב לפי שרירות לבם שלא על-פי מסורת חז"ל. הביט הצדוקי ברבי יהודה, ואמר לו בדרך חצפה: "פניך כל-כך צוהלים וסמוקים, עד שבטוח אני באחד משני הדברים. או שאתה מלוה ברבית, ולכן יש לך כסף רב ללא מאמץ, עד שאין אתה צריך לעמל על פרנסתך ונמצא אתה יושב ומתענג פליחים מתוך מנוחת הדעת, ולכן פניך כה מאירים. או שמא אתה מגדל את החיה הטמאה אותה מכנים בפניו 'דבר אחר', ומהם אתה מתפרנס ללא מאמץ". אמר לו רבי יהודה: "טעית בשתי השערותיך, שכן לא מלוה ברבית אני ולא מגדל דבר אחר, שהרי שני הדברים אסורים ליהודים. ואם אתה תמה מדוע פני כה מאירים, הנה ואגלה לך טעמו של-דבר. דע

מספר

ספורי צדיקים

ה'סבא' מקלם הקפיד מאד על שמירת הגוף, ורגיל היה לומר שמי שאינו משגיח על גופו, ספן הוא שאינו משגיח על נפשו. פאשר היה מגלה כי אחד התלמידים אינו שומר על פריאותו פראוי, היה מקפיד עליו מאד, ופעם אף גרש מלפניו את אחד מתלמידיו מפני שלא נזהר פראוי בפריאות גופו. (בית קלם)

רבי דוד בחר"ו, מגדולי צדיקי ירושלים וגאונים, היה מעורר תמיד את שומעיו לקחו, כי לפני כל מעשה וכל מצוה, יש לכוון לשם קיום המצוה. הוא עצמו היה נזהג, שבשעה שהיה חוצה את הכביש, היה עומד ומתבונן ימיה ושמאלה אם נתן לחצותו ואין רכב שעומד לבוא, והיה אומר בשפתיו: "לשם מצות ונשמרתם מאד לנפשתיכם". (ארח דוד)

רבי יצחק זאב סולוביצ'יק מבריסק, בא פעם לבקר את אחד מוקני ירושלים שנפל למשכב והיה מוטל במצב קשה בבית הרפואה. התאונן החולה לפניו על שאין הוא יכול להתפלל וללמוד, ואולם הרב נחם אותו ואמר: "דע לה, שעכשו אתה פטור מכל המצות שבתורה, חוץ ממצוה אחת, היא מצות ונשמרתם מאד לנפשתיכם". (תורת זאב)

פעם בא איש אחד שלא היה בקו הבריאות, אל ה'דברי חיים' מצני, ושאלו אם מתר לו לטבל במקוה במצבו המסכן. נרתע הרבי מהשאלה ואמר מיד, כי הדבר אסור בפשיטות מפני מצות ונשמרתם מאד לנפשתיכם, וכשהשואל תמה והזכיר את מימרת הצדיקים, כי טבילה אחת בימות החול ופעמים בערב שבת אינה מזיקה, השיבו ה'דברי חיים': "דבר זה מיעד רק למי שלא שואל כלל על הדבר, ומרב האמונה והדבקות שבו, אינו מוותר על הטבילה והטהרה, אבל מי שבא לשאל צריך להשיבו את ההלכה הצרופה והחייב לכל אחד לשמור על גופו שקבל כפקדון מהקב"ה". (שיחתן של עבדי אבות)

בכל נסיעותיו של רבי אהרן רוט בעל "שמר אמונים", היה יושב מאחורי נהג הרכב, ומשמשו היה יושב ליד הנהג. אולם כשהיה רואה שהגבאי מדבר עם הנהג, היה מספן לו לשתק, מפני שהדבר מפריע לרכושו של הנהג ועלול להביא אותם לידי סכנה חלילה, ואנו הרי מצוים על ונשמרתם מאד לנפשתיכם". (שבחי רבנו)

בשנת תרמ"ג, חלה רבי שלמה הלברשטם מבובוב, כתוצאה מטבילותיו במקוה צונן, וסבל יסורים קשים. כדי להתברר מפי צדיק ולהושע בזכותו, שלח מכתב אל רבי שמעון סופר מקרקא, בעל "מכתב סופר" ובנו של ה"חת"ם סופר, וספר לו על חליו ומכאובו. בתשובתו, כתב לו רבי שמעון סופר כי הוא מתפלל על הרב של וישינצא, בה כהן אז רבי שלמה הלברשטם, שהוא חכם גדול, ואף עבר על הצווי של ונשמרתם מאד לנפשתיכם? ואף

רבי פתחיה מנקין בעל "פרם פתחיה", למד בדין בשנת תרס"ג, ובזכרונותיו הוא מספר על רבו ה"חפץ חיים" ועל השפעתו עליהם לשמור על פריאות גופם. "מדי שני וחמישי, היה ה'חפץ חיים' נושא בפנינו שיחת מוסר לפני תפילת ערבית, וכמה השתוממתי לשמע מפיו את דבריו אלו. 'אל תרבו ללמוד יותר מדי, כי האדם צריך לשמור על גופו שלא יחלש ולא יחלה, ולכן צריך לנוח ולהנפש ולשאף רוח צחה. צריך לטיל לפנות ערב או לשבת בחדר ולנוח, וכאשר אפשר יש גם לרחץ בנהר כדי לחזק את הגוף. דעו לכם, כי ההתמדה היתרה היא גצת היצר, והוא מיעץ לאדם ללמוד יותר מדי כדי שהגוף יחלש, ויצטרך במשך הזמן לבטל לגמרי מתלמוד תורה, ואז יצא שחרו בהפסדו'. וה'חפץ חיים' המשיך לספר על עצמו, שבימי נעוריו למד יותר מכוחותיו, עד שנחלשו עיניו, והרופאים צוו עליו שלא לעין בשום ספר במשך שנים, ובכך הפסיד הפסד גדול בגלל התמדתו היתרה. וסים שאם יחלה האדם חלילה עקב אי שמירת פריאותו, הרי יקצר בכך את ימי חייו, ועתיד לתן את הדין על כף". והוא ממשיך לספר, כי ה'חפץ חיים' היה שומר על התלמידים שלא ילמדו לאחר שהגיע זמן השנה, ולא פעם ארע שהגיע בעצמו להיכל הישיבה בשעה מאחרת, ובדברי נחת אף מתוך הקפדה, היה מצוה על בני הישיבה להפסיק מלמודם וללכת לישון. ולא פעם ארע, שעלה בעצמו על הספסל וכבה את מנורות בית המדרש, כדי לזרזם לעלות על יצועם ולנוח מעט. (מאיר עיני ישראל)

רבי ישראל סלנטר ראה במצות ונשמרתם חובה גדולה לאדם כשאר המצות שבתורה, והתייחס לדברי הרופאים כאל פסקי השלחן ערוך, שיש לקיים בכל פרטיהם ודקדוקיהם. פעם ראהו עומד בשעת בין השמשות, ומביט השממה כדי לכוון את זמן צאת הכוכבים. התברר, כי הרופאים צוו עליו לנוח שלשה ימים ולא לעסק בתורה, מפני שהגיע לידי סכנה מרב התאמצות בלמוד, והוא מלא כמובן אחר פקודתם. בערב היום השלישי, עמד לכוון בדיק את שעת יציאת היום, ואמר: "כשם שאסור לאחר לרגע את הלמוד, משום מצות תלמוד תורה, כך גם אסור להקדים אפילו רגע אחד, משום חובת שמירת הנפש". פרופסור גדול היה בעיר באדן שבגרמניה, שהיה מספר תמיד בהתפעלות, כי מכל אלפי החולים שבקרו אצלו בכל ימיו, מצא רק איש אחד, הוא רבי ישראל סלנטר, שהתייחס בראינות גמורה לכל הוראותיו ומלא אחריהן בדיקנות גמורה ומלאה. (ביקור חולים)

ה'דברי חיים' מצני היה מחמיר על עצמו לאכל במסירות נפש מרור בליל פסח, אף בזקנותו כשהרופא הזהירו שלא יעשה כן מפני הסכנה, וטל את המרור כדרכו, וברך עליו בשם ומלכות, אף במקום לומר 'וצנינו על אכילת מרור', אמר 'וצנינו על ונשמרתם מאד לנפשתיכם', והניחו מידו, ואולם צדיקים אמרו שלא ברה ברכה לבטלה, אבל בודאי שמר על גופו כצווי הרופא. (הואיל משה)

הוסיף לספר, כי הוא ואחיו הגדול ה"כתב סופר", היו רגילים לבוא בכל ערב יום הכפורים לקבל את ברכת קדשו של אביהם החדת"ם סופר, ופעם כאשר היה גשם וקר גדול, והלכו יחדיו ללא נעלים מפני היום הקדוש, הוכיח אותם אביהם ואמר להם: "ביום קדוש כזה, בודאי צריכים לקיים את הצווי של 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'". (אוצרות הסופר)

כששהה הרב מברסק בעיר אוטוואק לצרכי בריאות ונפש, היה רגיל אחד מיהודי המקום לבוא אליו ולשוחח עמו ביחידות כמעט מדי יום ביומו. שנה אחת, לאחר חג הפסח, התפלא הרב לראות שהלה לא מגיע לבקרו כמנהגו משנים קדמוניות. לאחר תקופה מסוימת, פגש את האיש ושאלו על-כך, והלה ספר, כי בליל הסדר אכל מרור בכמות גדושה, וכפיין שהדבר הזיק לבריאותו נאלץ להתאשפז בבית הרפואה למשך מספר ימים, ובמצות הרופאים גזר על עצמו תקופת מנוחה ממשכת. כתגובה, נזף בו הרב על שהוא מזלזל בבריאותו, וטען בפניו, שאם ידע מראש כי המרור עלול להזיק לו, לא היה לו לאכול אלא מעט, וצץ באוזניו כי אף הוא בעצמו ממעט משום כך באכילת המרור. לשמע דבריו אלו, נענה היהודי והצטידק באזני הרב: "רבנו הגדול, אשר בנינו פשטי"ל, זיתים סביב לשלחנו והולכים הם בדרך, יכול לנהג כן ולמעט באכילת המרור. אולם אני, אם לא אדקדק לאכול את המרור במדה גדושה, חוששני שבני ביתי אף פזית מצה לא יאכלו..." (הרב מברסק)

בערב ימיו, סבל רבי משה אריה פרינד, רבה של ירושלים, מהתיבשות קשה כתוצאה מחסר נזילים בגופו, שנבעה משתייה מעטת. ביום ששי אחד, לפני כניסת השבת, הפצירו בו המשמשים לשנות מים כדי להרבות את הנזילים בגופו, אולם הרב התקשה לעשות כן מרב חלשותו, על-אף שהרופא חזה את-דעתו כי עליו לשנות במקמה הקרובה לפחות שמונה כוסות מים. בליל שבת, לאחר שקדש על-הני, מונו לו המשמשים כוס משקה, והתחננו לפניו לשנות את הכוס לטובת בריאותו, אולם רבי משה אריה לא שת לבו לכך. אז אחד המשמשים אמר ואמר: "ירשה לי רבנו לספר בפניו עבדה אחת", הביע הרב את הסכמתו, והלה פתח וספר: "פעם, הגיע רבי יהושע בוקסבוים מגלנטה לבקר אדם אחד שנפל למשכב, ואשתו התאוננה לפניו על שאינו מקפיד על צווי הרופא ולא ממלא אחר הוראותיו. פנה אליו רבי יהושע ואמר, 'דע לה, כי בחליך אתה פסור מכל המצות שבתורה, מלבד מצוה אחת, מצות 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', ולכן היצר הרע מתגבר עליך בכל כחו למנוע אותך מלקיים מצוה זו'". כששמע רבי משה אריה את הדברים, נטל לאלתר את כוס המשקה ושתה אותה עד-תמיה, לאחר מכן בקש למוג לו כוס נוספת ואחריה שוב ושוב, עד שהמשמשים כבר חששו מהשתיה המרובה, והם היו אלו שבבקשו ממנו להפסיק..." (משה רבינו מוה"מ)

רבי יחיאל מרדכי גורדון, ראש ישיבת לומז'ה, התמסר לתלמידיו והיה להם פאב רחום, והם היו לו פבנים אהובים. פעם חלה ונפל למשכב, והתלמידים הרעישו עולמות לרפואתו, וסעדו אותו בחליו. אולם על-אף יסוריו ומאבדיו, לא הסיח דעתו מתלמידיו, וכשראה את אחד התלמידים שבא לבקרו,

כי פניו חרות ובריאותו לקויה, קרא לו ולחש באזניו כך: "האדם מצוה להיות בריא, שנאמר 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'. אבל אין זו רק מצוה שבין אדם למקום, אלא גם בין אדם לחברו, שכן הבריא אינו נוכל פמעמסה על הבריות, ולכן חייבים להיות בריאים ונחזקים". (מורשת אבות)

מדי שנה, היה רבי חיים מברסק שולח שליחים לכל חולי העיר לפני יום הכפורים, והיה מצוה עליהם לאכול פמחות הרופאים, כדי שלא יביאו את עצמם לידי סכנה חלילה. היה פעם חולה אחד שסרב לאכול ביום הקדוש, ורבי חיים בא אליו בעצמו ושאלו: "אמר נא לי, מדוע צריך לצום ביום הכפורים?" והלה השיב: "מה הפרוש למה? בגלל ש' צוה!" אמר לו חיים: "נכון, וה' צוה לה שתאכל ביום כפורים זה". (תורת חיים)

נוהג היה רבי ברוך בר ליבונין ראש ישיבת קמניץ, שכאשר היה מקבל הוראה מהרופא כיצד להתנהג במזונו לצורך בריאותו, היה מקים את דבריו בדייק רב. למקרביו היה אומר: "אין לי שום נסיון ורצון שלא למלא אחר דברי הרופא, שכן כל-דבר שהרופא אוסר עלי לאכול, הרי הוא דומה עלי כמאכל אסור ומשקץ שאיני נמשך אליו כלל". (הרב הדומה למלאך)

רבי לייב ליישינסקי, חש פעם שלא בטוב וגופו נחלש מאד. נכנס אפוא אל החזן אי"ש, ושאלתו בפיו, אם מתר לו לאכול בשר בתשעת הימים, כדי לחזק את גופו, ונענה: "אם יש צורך בכך לבריאות הגוף, מתר". וכששאל רבי לייב: "מי יכול להכריע בדבר זה?" השיב החזן אי"ש: "הספק של בריאות הגוף, עדיף מספק אכילת בשר בתשעת הימים". (מעשה איש)

שנה אחת, בתפלת יום הדין בראש השנה, לאחר שסימו את קריאת התורה בבית מדרשו של החזן אי"ש, צוה לתקע מיד ולא לערוך הפסקה לפני התקיעות פנהג. הוא גם הורה הפעם שלא לומר את המזמור "למנצח לבני קרח" שבע פעמים, אלא להתחיל לתקע מיד. הדבר היה לפלא, והצבור השתומם לפשר שנוי המנהגים, אולם רק לאחר התפלה נודע הדבר. התברר, כי החזן אי"ש שמע בסיום תפלת שחרית, כיצד אחד המתפללים הצעירים פונה לאביו ומבקש ממנו: "אבא, הרי אתה חש בחלשה גדולה, לך ועשה קדוש ואכל מעט מזונות כדי לחזק את לבך", אולם האב הזקן גער בו ואמר: "כיצד אתה מבקש זאת ממני? והרי מימי לא אכלתי לפני התקיעות, וגם עתה לא אעשה כן". הדברים הגיעו לאזניו של החזן אי"ש, ומפני שחס על כחו ובריאותו של אותו זקן, צוה מיד להתחיל בתקיעות ובתפלת המוסף, כדי שהלה יוכל לאכול מעט ולהתחזק מחלשתו. (עולם חסד יבנה)

אחד מתלמידי רבי אליהו לופין נפל למשכב, אולם סרב לטל תרופה מסוימת שהרופא יעץ לו לטל. לא הועילו כל השדולים, והנער דבק בסרובו. כששמע זאת רבי אליהו, נכנס לבקרו, נטל את התרופה לידו, פנה אל החולה ואמר: "אמר יחד עמי מלה במלה, 'הי רצון מלפני ה' אלקי ואלקי אבותי, שיהא עסק זה לי לרפואה שלימה, כי רופא חנם אתה'". עשה התלמיד כדבריו, וכשסים, תחב רבי אליהו את התרופה לפיו והצילו. (לב אליהו)

רבי שלמה זלמן אוירבך היה רגיל לומר בדרך צחות, על הנסח שאומרים בשבת קדש ב'מי שברך' לכל מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה: "הקב"ה ישלם שכרם ויסיר מהם כל מחלה וירפא לכל גופם ויסלח לכל עונם", ולכאורה הדבר תמוה. שהרי 'יסלח לכל עונם' גדול מ'ירפא לכל גופם', ולמה מקדימים אפוא רפואת הגוף לרפואת הנפש? ואמר במליצה, כי על אישי צבור העוסקים בצרכי רבים, יש להתפלל קדם על בריאות גופם, שיהא בידם די הכח למלא את תפקידם כראוי, ורק אחריו יבין מברכים אותם לסליחת עונות... (המאמר הגדול)

רבי אברהם גרשון מקיטוב, היה מרבה בצומות ותעניות כדי לסגף את גופו. התקנא בו אברהם אחד מבני עירו, והחל לצום כמותו, ואולם הלה נחלש ונא לידי סכנה. כששמע זאת רבי אברהם גרשון, בא לבקר את האברהם ואמר לו: "רשע! מדוע אתה הורג את עצמך, והורס את גופך שזבלת כפקדון מהקב"ה? אם היית לומד כמוני, היה הדבר נאה לך לחקות את מעשי ותורת, כי התורה נתנה לכל אחד מישראל. אולם הצומות נתנו לכל אחד כפי יכולתו, ומפני שאין אתה יכול ואתה מתענה והורס את גופך, אינך אלא חוטא". (חסידים מספרים)

רבי דוד משה מטשורטקוב, היה מרבה בתעניות כדי לסגף את גופו, ואולם לא היה מגלה את הדבר לבני ביתו, כדי שלא לצערם. פעם הביאה לו הרבנית כוס חמין לחדרו, וכדי לבדק אם שתה את המשקה שבכוס, עשתה סמן לעצמה. אם הכוס ריקה, סמן הוא ששפך את תכנה ולא שתה מאומה, ואולם אם חסר ממנה מעט - כנראה לגם מעט מהשתיה. נכנסה לאחר זמן מה וראתה כי הכוס ריקה, וידעה כי לא שתה מאומה. פנתה אליו ואמרה: "אישי הגדול, אשאלך שאלה. מה חשוב יותר בשמים? תעניתך וסגופך, או דווקא אכילתך בקדשה וטהרה?" שמע הרבי את השאלה והתעטף בשתיקה, ולאחר מכן בקש ממנה להביא לו מזון, וסעד את לבו כראוי. (שם)

רבי גרשון משקלוב, אשר הגר"א מוילנא היה הסנדק שלו בשעה שנכנס לבית, היה מגאונים דורו ושקדן מפלג, אלא שחלש היה מאד בגופו. ביום הכפורים, אסרו עליו הרופאים לצום, והיה מכין לעצמו מזון פחות מפשעור בחדר סמוך לבית הכנסת. בין התפללות, נכנס

רבי גרשון אל החדר לחזק את לבו, ואליו התלנה הדין בעיר, שהיה תלמיד חכם מפלג וצדיק תמים. בשעת האכילה, אמר רבי גרשון לדין, כי כשם שכל אחד מישראל מקים את מצות 'ועניתם את נפשותיכם' מתוך קבלת על מצות, כך הוא מקים את המצות של 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם' מתוך ידיעה כי זה הוא רצון השם, ובפרט שבמצוה זו נאמר 'מאד', מה שלא נאמר במצות 'ועניתם'. (גדולי ישראל)

בצעירותו, למד רבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של ירושלים, בשיבתו של ה"כתב סופר" בפרשבורג, וחברו הטוב היה רבי משה גרינולד בעל "ערוגות הבשם". בדרך השני ללמודם המשתף בפרשבורג, למדו השנים קרוב לשמונה עשרה שעות ביממה, ומעטו בשנה ואכילה. מאמץ זה שנמשך כמעט כל אותו חורף, התיש את כוחם, עד שהגיעו למצב של התמוטטות, ורבי חיים החל לירק דם. כשנודע הדבר לרבה, שלח לקרא להם וצוה עליהם לבקר מייד אצל הרופא. הלה בדק אותם וקבע, כי הם סובלים מתשישות כתוצאה ממאמץ יתר, ופסק עליהם להפסיק מייד מלמודם למשך תקופה של חדשים. מפיון שהתקופה חלה בימי הספירה, דחו את היציאה למנוחה עד לאחר חג השבעות, וכשחזרו לישיבה אחרי חג הפסח, שוב השקיעו את עצמם בתורה בהתמדה גדולה. כששמע ה"כתב סופר" כי אינם מולאים אחר פקדתו של הרופא והם מסכנים את נפשם, קרא להם והוכיח אותם על שהם מזלזלים בצווי התורה של 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', וטען בפניהם כי ההתמדה בתורה נגד פקדת הרופא, היא חמרה שמביאה לבסוף לידי קלא, כי עלולים הם להגיע למצב שלא יוכלו ללמוד כלל, ואמר להם שאם עצת היצר. לשמע תוכחתו של רבה הגדול, התנצלו שני המתמידים כי החליטו לדחות את יציאתם לנפש עד אחר חג השבעות, ודעתו של רבה נחה. ואמנם, מייד לאחר העצרת, נסע רבי חיים לאחיו חורגו, שהיה בעל אחזה באחד הכפרים, ושם שהה כמה שבועות באוירה הכפרית המרגיעה, עד ששב לבריאנותו התקינה. תקופת הנפש נצלה על-ידו לא רק להחלפת כח, אלא גם להתרענונות רוחנית. במשך היום שכב על הדשא הירק תחת אילנות מצלים עם גמרא בידי, וחרז על תלמודו בלי מאמץ יתר, ובשעות אחר הצהרים היה נוטל ספרי מחשבה ומוסר, ומתבודד עם קונו, כשפלאי הבריאה משמשים לו יסוד להתחזקות באמונה. (האיש על החומה)

ממלכה

אל רבי מאיר מפרימישלו, הגיע פעם אדם אחד, וספר לו בהתפארות כי הוא יושב כבר שלשה ימים בתענית, ואינו חש בחלשה כלל. חיד רבי מאיר ואמר לו: "אל תספר דבר זה ברבים, שמא יגידו עליך שכלב אתה, שהרי אמרו חז"ל על הכלב, שאכילתו שוהה במעייו שלשה ימים..."

רבי זלמן מפוזנא, היה עשיר מפלג ומקרב למלכות. אך לא התנאה ברוחו ושמר על מסרת אבותיו, בלי לשנות אפלו מעט ממלבושי ישראל. לגופו לבש בגדים פשוטים באחד היהודים, ועל ראשו לבש בשבת קדש שטרימל שדמיו מרבים. שאלו פעם פריץ אחד: "מדוע לובש אתה בגדים פשוטים, ואילו על הכובע שראשך אתה מבזבז הון רב?" חיד רבי זלמן ואמר: "אצלכם הנכריים, הגוף עקר והראש טפל, ולכן לובשים אתם בגדים יקרים ואילו הראש נותר בגלוי. אולם אצלנו בני ישראל, הראש עקר והגוף טפל, ולפיכך אנו מכבדים את הראש יותר מהגוף..."

בעת שהסב פעם רבי חיים מצנז לשלחנו, פנה לאחד מחסידיו ושאלו אם קבל את חלקו בסעודה. מזה הלה וטען, כי לא בא לכאן על עסקי אכילה ושתייה, אולם הרבי חיד ואמר: "אף הנשמה לא באה לעולם לשם כך, ומכל מקום אם מונעים ממנה מזון ומשקה הריהי בורחת..."

אדם אחד הלך באישון לילה ברחובה של עיר, וכאשר הגיע לרחוב אחד, עצר והמתין עד שאור הרמזור יתחלף מצבע אדם לירק, המסמן כי אין סכנה לחצות את הכביש. פנה אחד ממלווי ואמר לו: "הרי שעת לילה מאחרת היא, ואין הרכבים נוסעים עתה בעיר, ומה יש אפוא להמתין שיחלף הצבע האדם?" השיב האיש ואמר לו: "ומה אעשה? והרי מקרא מלא הוא, ויאמר אליו אדום לא תעבר ב..."

מתוקים מוסף אומ'יה ואתחנן תלפה

בזשלי מגידים

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך
כל היום היא שיתתי.
אתה בחרתנו מכל העמים
ואהבת אותנו ורצית בנו
ורוממתנו מכל הלשונות
וקדשתנו במצוותיך וקרבנתנו
מלכנו לעבודתך ושמך הגדול
ותקדוש עלינו קראת.
אתה תקום ותרם ציון
כי עת להננה
כי בא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה
תקן וכלה. גילת רחמי ריצה
ותקדש אהבה ואמת ושלוש
ורעות.
אשרי העם ששקב לו, אשרי
העם שה' אלקיו.
אשרי מי שגדל בתורה
ועמלו בתורה, ועושה נחת
רות ליוצרו.
אשריכם תלמידי חכמים
שדברי תורה חביבים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם
ישראל, לפני מי אתם
מסתירין ומי משהר אתכם,
אביכם שבשמים, ואומר
"מקנה ישראל ה'", מה מקנה
משהר את השמאים, אף
הקדוש ברוך הוא משהר את
ישראל.
אנא עבדא דקדשא בריך
הוא.
ארץ אשר תמיד עיני ה'
א-ל תהיה בה, מראשית השנה
ועד אחרית שנה.

אין באלקינו אין באדוננו,
אין במלכנו, אין כמושיענו.
אין שום ואוש.
איש את רעהו יעזרו וילאחיו
יאמר חוק, חוק חזק ונתחזק.
אף תהיה ישראל.
אלה תמנה לבי,
הוסה נא ואל תתעלם.
א-לי אתה ואורך אלקי
ארוםקד.
אם אין אני לי, מי לי. וכשאני
לעצמי, מה אני. ואם לא
עבשיו, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי
שמים לתפלתנו.
אהללה אלקי ואשמחה בו,
ואשימה תקותי בו. אהודנו
בסוד עם קרובו, אלקי צורי
אתהסח בו.
אור דע צדיק ולישרי לב
שמחה.
אחת שאלתי מאת ה'
אותה אבקש, שבת בבית ה'
כל ימי תני, לחיות בגנים ה'
ולבקר בחיכלו.
איה מוב ה'.

לעילוי נשמת
אסתר טטמקור
בת כרמלה ז"ל
ששון טטמקור
בן אליזבת ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
צפריה מגיד ז"ל
בן עליה ז"ל
נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח
תנצב"ה

משכן
עידן

תקציר: חבורת המבריחים רוצים לחזר לבית הקברות לראות מה עלה בגורל הסחורה המבשרת מבלי לדעת כי השוטר העירוני עוקב אחריהם. בינתיים, בני האב השתתף מגיעים לבית הקברות ותוהים איך אביהם השיג לעצמו חבית זין, גם שם.

המשורר יצחק נבון

שירים חסידים

ב
ביום ההוא יושר השיר הזה
בארץ יהודה, עיר עז לנו
ישועה ישית חומות וכל.
כן בג אומר, הפך בה והפך
בה, דבלא בה. ובה תחיו, וסיב
ובבלא בה, ומנה לא תנוע, שאין
לך מנה מוכה הימנה.
ברוך (הוא) אליקנו שבראנו
לכבודו, ותברכנו מן התועים,
ונתן לנו תורת אמת, ותיי עולם

ג
נטע בתוכנו. הוא יפתח לבנו
בתורתו, וישם בלבנו אהבתו
ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו
בדבב שלם. למען לא ניגע
לריו, ולא נלך לבהלה.
ברוך הגבר אשר יבטח בה'
ותהי ה' מבטחו.
גם כי אלך בגיא צלמות לא
אירא רע כי אתה עמרי שבטך
ומשענתך תהא ותחמני

ד
דוד מלך ישראל חי וקם.
דע לפני מי אתה עומד לפני
מלך מלכי המלכים. אחד
יחיד ומיוחד היה הוזה ויחיד.
דעת קניית לא חסרת, דעת
לא קניית מה קניית, זה מה
שנאמר במערכא. דאא ביה
בולא ביה ולא דה מה ביה
זה מה שנאמר במערכא.

ה
ה' מלך ה' מלך ה' ימלך
לעולם ועד.
הנה אנכי שלח לכם את אליה
הנביא לפני בוא יום ה' הגדול
והנורא. והשיב לב אבות על
בנים ולב בנים על אבותם.

ו
הנה מה טוב ומה נעים שבת
אחים גם יחד.
תקדוש ברוך הוא אנחנו
אוחבים אותך.
תרחמן הוא וקם לנו את
סבת דוד הנפלת.
תרחמן הוא וישלח לנו את
אליהו הנביא ויבשר לנו
בשורות טובות ישועות
ונחמות.
השיבונו ה' אליך ונשובה
חדש ימיו בקרם.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

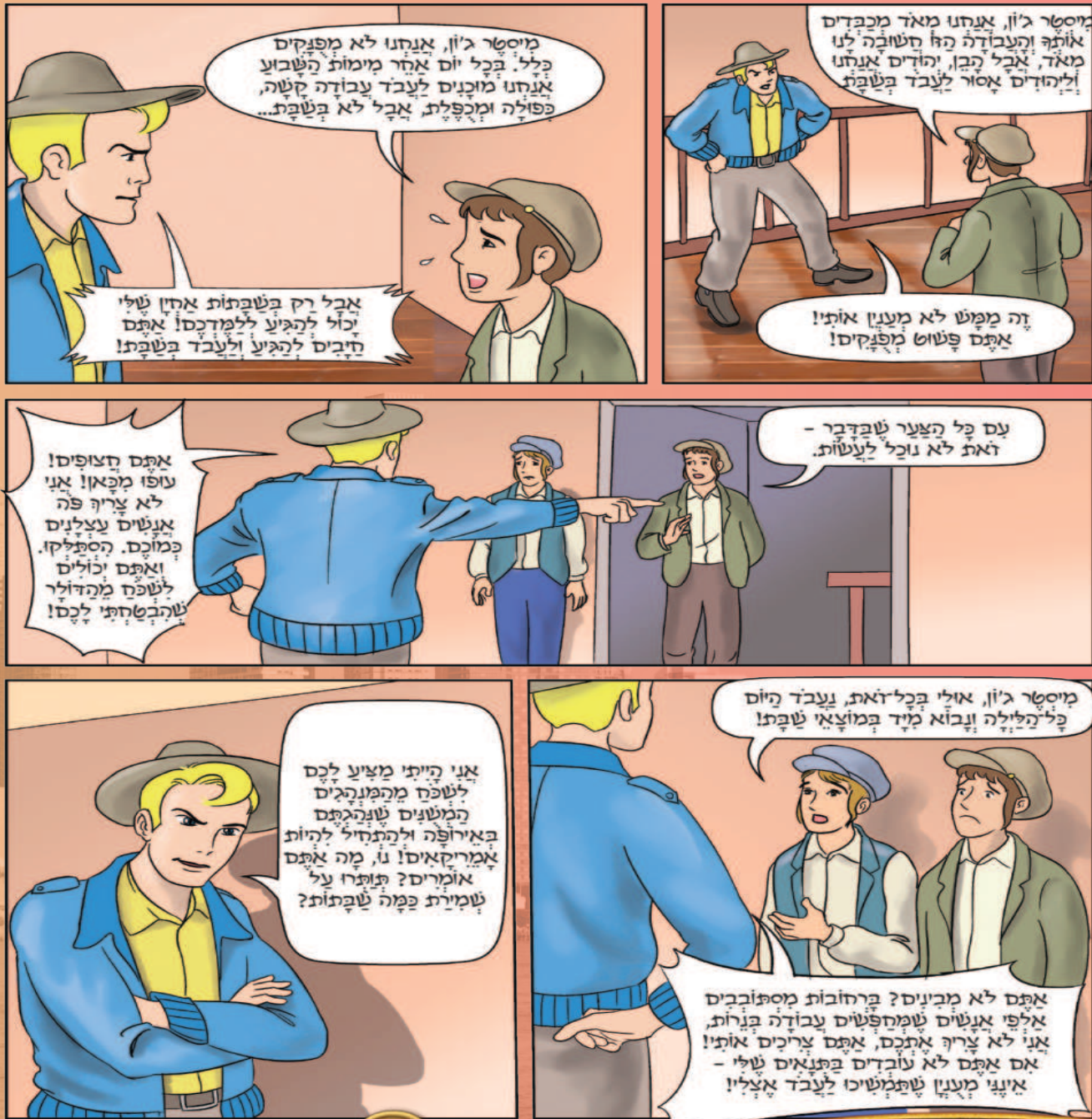
לעילוי נשמת
טוביאס טוביה ברמן
בן לייקה ז"ל
סופיה בכלמן ברמן
בת ריקלה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מרקוס קיטו ברמן
בן סופיה ז"ל
אלברטו אברהם ברמן
בן סופיה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אשר אנג'ל קרופינסקי
בן חנה ז"ל
לואיזה פולאקוב
קרופינסקי בת חוה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הקטור ג'ורג' ברמן
בן טוביאס וסופיה ז"ל
ריקלה דרייקוב
ציטריק בת חוה ז"ל
תנצב"ה

גבורה בארץ הזהב

שירים חסידים

בי ארץ זמנים ושנות חיים
ושלום יוסיפו לך.
בי את כל הארץ אשר אתה
ראה לך אחננה ולירשך עד
עולם. לך אתה את הארץ הזאת.
וכך כל מיני תבואות ושובה
ותן ברכה על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי
המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו
שיחו, ספרו עזו, פארתו נבאיה,
קדשו, רוממותו, רון שיר
ושבת, תוקף תהלות תפארתו.

כאתל הנמחת בדרך
מעלה: מראה כח.
בברקים היוצאים מיו
החיות: מראה כח.
בגד גדילים בארבע
קצוות: מראה כח.
בדמות הקשת בתוך
הענן: מראה כח.
אמת מה נהדר תיה כחן
גדול, בצאתו מבית קדשי
הקדשים בשלום בלי פגע.

ירושלים אורו של עולם ...
ומי הוא אורה של ירושלים?
הקדוש ברוך הוא.
ישש ענין א-להיך,
כמוש חתן על בלה.
ישמחו השמים ותגל הארץ,
ירעם תים ומלאו.
ישראל בשם ברוך, עזרם
ומגנם הוא.
אנחנו מאמינים בני מאמינים,
ואין לנו על מי להשען,
אלא על אבינו שבשמים.

וחיים עלינו ועל כל ישראל,
ואמרו אמן.
יהי חתם חות. כנבואת אבי
חזון. וישמע בבית זה.
קול ששון וקול שמחה.
וידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני
אדם. כי השביע נפש שקקה,
ונפש רעבה מלא מוב.
יחד יחד, בולם קדושה
לך ישלשו.
מים על ימי מלך תוסף
שנותיו כמו דר ודר.
יערב נא שיהי עליך,
כי נפשי תערג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון
תמלא, ושם נשיר שיר חדש,
וכרננה נעלה.
וכך ה' מציון, וראה כמוב
ירושלים כל ימי חיד. וראה
בנים לבניך, שלום על ישראל.
והא רשע קדמך דתפתח לבאי
באוריתך ותיחב לי בנין
דברין דעברין רעותך.
ותשלם משאלין דלכאי,
ולבא דכל עמך ישראל
לשם ולחיו ולשלם אמן.
והא שלמא רבא מן שמיא,

משכן עזרה

לרפואת והצלחת
יהודה בן חנינה הי"ו
לורט בת חביבה הי"ו
למשפחת מלול הי"ו

להצלחת
נדב
בן אסתר הי"ו

לרפואת והצלחת
סימי (שמחה) בן שטרית
בת חסיבה הי"ו

להצלחת
שירה
בת אסתר הי"ו

לרפואת והצלחת
פולט אביטל
בת חביבה הי"ו

תקציר: נפתלי מתפתה לשמר על קשר עם חברו מהעבר, שמר'ל, שהתנתק מיהדותו. הנערים שוב מוצאים את עצמם לגים בלילה ברחוב. וכשחוזרים הם לעבודתם בבקר ומודיעים למעסיק שלהם שאין בכונתם לעבד בשבת, הוא רותח מזעם.

המשורר נתן שניידר

שירים חסידיים

מי יתן לי אבר כיונה
אעופה ואשכנה.
מי יתן מציון רשעות
ישראל בשוב ה' שבות
עמו וגל יעקב ישמח
ישראל.
ממקומך מלכנו תופיע.
מצוה גדולה להיות
בשמחת תמיד.
מקומי מעפר דף
מאשפת ירים אביון.
משה אמת ותורתו
אמת.

לא תבוש ולא תכלמי,
מה תשתווחי ומה תחמי,
כך יחסו עמי עמי, ונגנתה
עיר על תלתי.
לב מחור ברא לי אלקים
ורוח נכון דרש בקרבי.
לבנימין אמר ידיר ה'
ישכן לבטח עליי.

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ה' הכל למוכח.
כל מי שעוסקים בקרבי צבור
באמונה. הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.
כלם אהובים, כלם ברוכים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
כלם שאני רוקד כנגד ואני
יכול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל
אויבי לנגוע בי לרעה.

כי מראש צרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לכוד ישכן ובגוים לא
יתחשב.
כי נחם ה' ציון, נחם כל
הרבותיה, וישם מדרגה כבוד,
וערכה כגן ה'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול ומנה.
ביצד מרקרין לפני הכלה,
כלה נאה וחסודה.

כי הרבית טובות אלי,
כי הגדלת חסדך עלי.
ומה אשיב לך וחפץ שלך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
ותפצים לעשות רצונך.
כי לא ישש ה' עמו
ונחלתו לא יעזב.
כי מציון תצא תורה
ורבר ה' מירושלים.

לרפואת והצלחת
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת זאנאה הי"ו

לרפואת והצלחת
מזל אביטן
בת עליה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת סוליקה
למשפחת אלול הי"ו

להצלחת
יעקב בן יפה הי"ו
שולמית בת יפה הי"ו

השחר מקווצי

רבי שמשון ואחיו נכנסים בבגדי צבדים אסירים לתוך בית הכנסת של קהלת מוגדור ומתפללים עם הקהל.

מורי ורבותי! רוצה אני להשמיץ באזניכם קשייה עצומה בה אני מתקשה מזה שנים ואין פותר לי אותה. הצעתי אותה באזני תלמידי רבים שחלקם אף ישבוק בדמק רב אולם פתוריהם לא התלשבו על לבי ועד רצוני לשמץ פתור קגון.

הרב משמיץ את קשייתו וכל בני הקהל מנסים לתרצה - ללא הועיל...

במחילת כבוד תורתו וכל הקהל הקדוש - אעשה גם אני לישב את הקשייה באופן אשר יאיר את הסגיה בלאו דהיר וקשייה תפגם מצליה.

רבי שמשון תרצה את הדברים בהסברה נעימה וברורה וכאשר אמר כן היה וקשייה תרצה באופן נהיר ובהיר.

אסת אמרתל מי אקנה אורח? בנדאי הני גדול בישראל!

שמי שמשון ומוציא פקעיר קוצי בצפרת

שבי אני, צבד.

שירי תימן

עמודי מחרי יונה,
והתקני כלי.
ונכנס לתוך גנת, בתמר תעלי.
ונאחזת בסנסניו,
ופריו תאכלי:
ומתרי עדי עדך,
שני תורים עלי לחך.
וונאה כם כליל ופרך,
תני נומך עלי אפר.
ועגיל תתני:

סעי יונה ושמועני,
בכנור נגני.
ופצחי זמרי רני,
בשיר התבונני.
ומתרי ואל תפני,
לדרך שומני:
קחי צידה ונסעה,
ונתעדן וגשבעה.
ונשתה מעינות דעה,
ונשירה עלי נבל. וזמר תתני:

שמע הא - ל ענני בתפלה,
בשת אקרא בשיר דוד
תתלה:
לפניך אני נחשב כאין,
ותוש קמן קרמני תתלה:
מאר חרר לבבי גם ותלה,
בגלותי אני אמה שפלה:
הלא בכ"ן אשר שירו
משלים, ילוד חומ"ק אני קל
מנמלה:

אדון הכל מתיה כל נשמה,
יצו חסדו לבת גרים חקמה:
לבושה מענן תאר יקרו,
ומשפעת עלי כל הארמה:
שאון גלי גבול ימים תעורר,
ועם דודה בצלו נעלמה:
בחן בעלה שבמינו תנהל,
ומעלתה מהדרת ורקמה:

לעילוי נשמת
טל מובשוביץ ז"ל
בן עשהאל וחווה הי"ו
נלב"ע כ"א סיון תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מישל מרים
בת רינה סולטנה ז"ל
נלב"ע
י"ד באייר ה'תשפ"ה

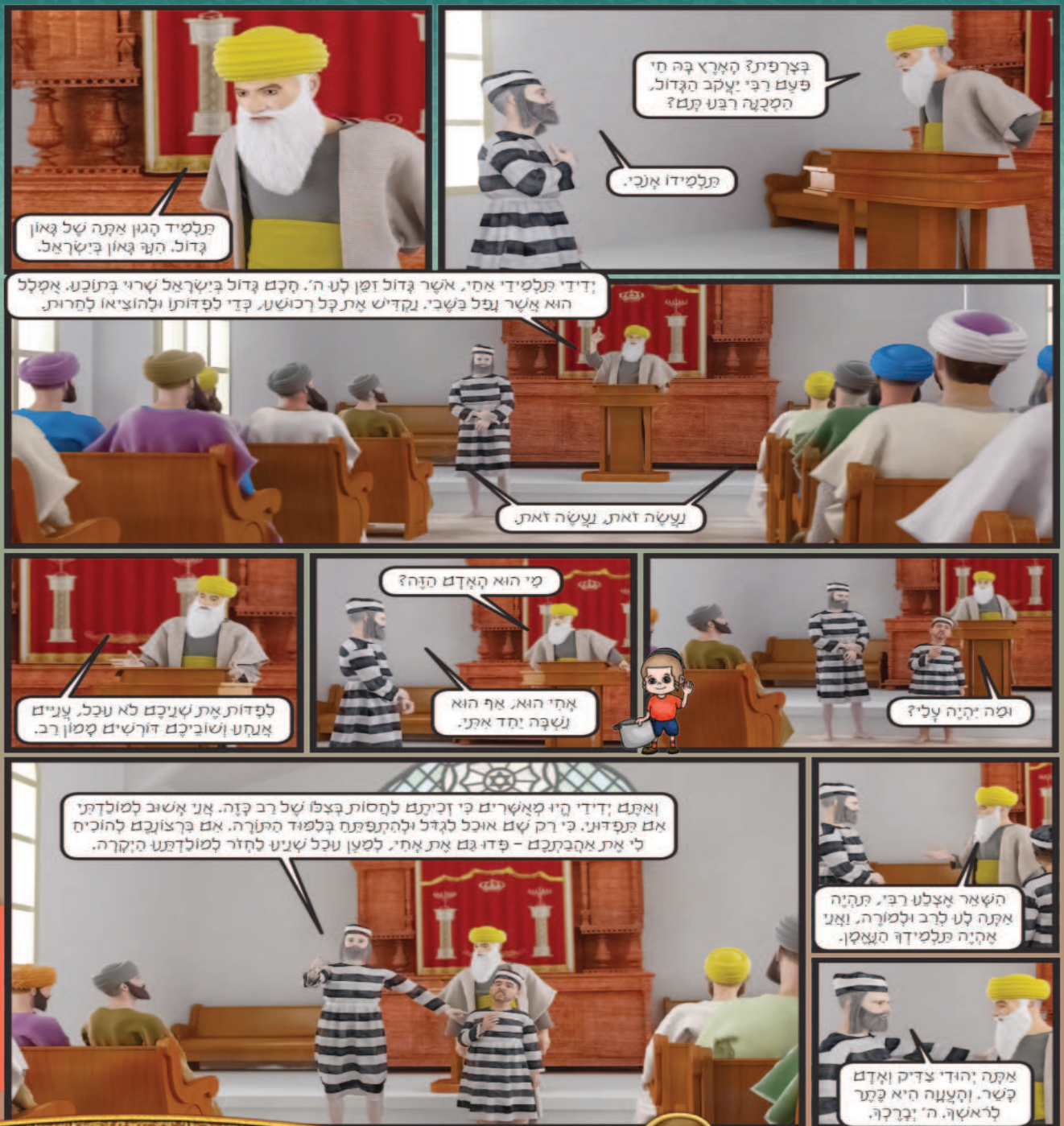
לעילוי נשמת
פנחס גלברג
בן חיה שרה ז"ל
נלב"ע
כ"ז סיון ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
יוסף כבתי
בן חיים ז"ל
נלב"ע - כ"ח כסליו
ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
ניחאי עמאר ז"ל הי"ד
בן רויטל ומיכאל שלום
שיבלחט"א
נפל בקרב בשמחת תורה
התשפ"ד

משכן עזיזה

תקציר: לאחר שגלגלים כל יושבי הספינה, כולל רבי שמשון ואחיו חיים בשבי על ידי שודדי הים, הם מהרהרים מה יעלה בגורלם. רבי שמשון מגלה אמונה איתנה ובטחון ב-ה' ובהנהגתו, והמלחים האלימים שרצו להשליכו אל הים, מתחילים לגלות רגשות אשמה. הם עונגים במוגדור ושודדי הים מתירים לרבי שמשון לעשות את השבת בקהלה היהודית, פאסי.

המשורר יואל בערליה

שירי חיים

ישקף אלקים מועד קדשו ונה, כל שונאי עמו בתרף עין: חנה ון קם ונצב על אנה, ושקם לבוס רעל, אכל לא וין: וימהרו כם מלאכי משהית לתך, אותם בחצי י-ה, ובכלי וין: סורי ראוי ציון בנחמת קנה, עת כאשר יתה לבשר קון: פלטי קרא יום אשלה חרבי ואה, כם כל יפה מראה וחמדת עין:

אם ננעלו דלתי נדירים, דלתי מרום לא ננעלו: א-ל חי מרום על קרובים, כלם ברוחו יעלו: כי הם אלי בסאו קרובים, ודוד שמו ויהללו: חיות שהם רצוא ושבים, מיום בריאה נכללו: גלגל ואופן רועשים, מורים שמו ומקדשים, מזיו כבודו לובשים:

ובשש כנפים סבירים, עפים בעת ותגללו: וענו בקול שירים ערבים, יחד באותות נדלו: שמרי יחידתי דלתו, וזי לגופי ושמחת: קשרי בלבי אהבתו, בשמו לבדו ובמחת: מחן נבדת רעותו, אור לשרירים ודלתו: וימלאה בורות נגבים, גשמי ברכת וילו:

אשאל אלקי ונאלה שבויים, ואספ ורננים: בזכות מנחת אב המון לעוים, וזכו לחיים: עת יקראו בשמו והו ענוים, כי הם רצונים: בזכות אשר גלה לנחירים, חוליד נקים: ארבע דגלים הלכו נאילים, חנו באלים: אל תמסרה אותם ביד כוזבים, ודיו כנונים: אותה אשר תביש אלי עניים, שומר פתאים: נעלה לארצנו בשיר וסירה, וברון והדרה: בזכות אשר נקרא שמה נבירה, וסכה ושרה: ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר כפרה: ובכל בני יעקב שהם דוים, כלם דחויים:

לעילוי נשמת
משה יחננוב
בן מרים ז"ל
נלב"ע ו' אדר התשפ"ג
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רחמים כדורי ז"ל בן מרים הי"ו
נלב"ע כ"ב בסיון התשפ"ד
הוקדש ע"י
משפחת כדורי הי"ו

לעילוי נשמת
הנה"צ ר' **שלמה**
אסולני זצ"ל
בן שמואל סימחה וסארי הי"ו
נלב"ע ז' חשוון התשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
יוסף חיים בן בתיה ז"ל
למשפחת זרדאב הי"ו
נלב"ע י"א אייר

לעילוי נשמת
ר' **מרדכי נאמן**
בן חנה נורו ז"ל
נלב"ע ט"ו כסליו
ה'תשפ"ה

משכן
עצמית

ספורי צדיקים ואגדות חז"ל לפני השנה

שומר מצוה - לא ידע דבר דע

למוצאי
שבת

הרב בשלח. הקצין חתם על הדרכונים, ואמר בהתפעלות לקצין השני שהיה לידו: "הרב הזה מוכן לאבד את כל חפציו ובלבד שיגיע העירה עם כניסת השבת שלהם".

רבי יעקב ורעייתו הספיקו להגיע לבית שבו התאכסנו, בדיוק בזמן ההדלקת נרות. במשך כל השבת הייתה רוחו של רבי יעקב מרוקמת, והוא עודד את רעייתו: "ה'בוס' עושה כל דבר למעני. מה אוכל אני אי פעם לעשות עבורו? סוף סוף נפלה לידי הזכות לקיים את מצות 'ובכל מאודך', בכל ממונה, ולקדש את שמו".

במוצאי השבת, לאחר שעשו הבדלה, החליטו ללכת לנמל. במחשבה שאולי מעט מחפציהם עדין נמצאים שם. כשהתקרבו למקום, נשמע קול במבטא אנגלי: "מי הולך שם?" רבי יעקב קרא: "מישהו מהנוסעים מהאניה שעגנה אתמול בשעת אחר הצהריים המאוחרות". השומר האנגלי קרב אליהם. "מה שמך?" שאל קצרות. "יעקב 'ה' הרמן", ענה הרב.

"הגיע הזמן! הבטח לי שתבוא ברגע שתשקע השמש, אחרת בכמה שעות. הייתי אחראי על מטענך יותר מעשרים וארבע שעות.

מפקדי הקצין אינם להעניש אותי קשות אם יחסר משהו מחפצך. הואל נא לבדק אם הכל בסדר וחתם על נירות אלה. ובבקשה קח מכאן את הכל במהירות האפשרית, אני תשוש לגמרי", אמר השומר. כל מזודותיו וחפציו של הרב ורעייתו היו שם, עד לפריט האחרון!

יהודי ששומר על המצוות - לעולם לא יפסיד מכה! גם כשנראה שהוא עלול להפסיד, צריך לזכר שה' יתברך משגיח על הכל, וכל מה שהוא עושה - בודאי לטובה!

ועכשיו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים יקרים! לפעמים קשה לנו להקפיד על המצוות, ואף נראה חלילה שאנו עלולים להפסיד מכה. מה כדאי לעשות? בואו ונשמע ספור:

לאחר שנים בנכר החלו רבי יעקב הרמן וצ'ל ורעייתו את מסעם לארץ ישראל. ימים רבים הפליגו באניה שהיתה אמורה לעגן בנמל חיפה. הדרך התארכה, ובמקום להגיע פמתכנן ביום רביעי, עגנה האניה בנמל רק ביום ששי, כשעה לפני השקיעה. מהומה גדולה שררה בנמל. שעות אחדות קדם לכן, פרצה מלחמת העולם השנייה. המלחים האיצו בנוסעים לעזב את האניה, ולפנות את המטענים שלהם במהירות האפשרית. רבי יעקב ורעייתו היו מדאגים ביותר: איך יוכלו לטפל במטענם, כשעליהם לעזב מיד את הנמל, כדי להגיע לפני כניסת השבת לבית שהכינו עבורם?

רבי יעקב תפס במאזנה שהכילה את ספר התורה ואת הטלית והתפליין שלו, והם פלסו את דרכם ברחבי ובקשו לראות את הקצין האחראי. "חתם בבקשה על דרכונינו והרשה לנו ללכת. נקח את מטעננו עם צאת השבת", בקש הרב. "זה בלתי אפשרי, רבי", אמר הקצין, "כשעוזבת האניה את הנמל, חייב גם הציף להיות מוכן".

"לא אכפת לנו מחפצינו", אמר הרב, "רק החתם את דרכונינו כדי שנוכל לעזוב". "האם אתה מבין שברגע שאתה עוזב ישאר מטענך על הציף מבלי שמישהו יהיה אחראי עליו? עד מחר בערב לא ישאר זכר לחפצך. הערבים ישדדו את הכל", אמר הקצין בהדגשה. אולם

מה יעשה נחת רוח לה'?

ליום
ראשון

להשקיע במצוה שהיא רק שלנו, או להשקיע גם בזכוי ילדים אחרים? בואו ונשמע ספור:

הרב עובדיה יוסף זצ"ל היה משקיע שעות רבות בתיבת חבוריו וספריו. אולם, על אף אהבתו העצומה של מן לתורה הקדושה, הוא היה מוכן

לילה טוב ילדים מתוקים! לפעמים יש לנו התלבטות איך הכי נכון לעבד את ה', ומה ה' הכי רוצה שנעשה כעת, ואיננו יודעים מה לעשות. האם

ואהבת את יי א-להיה בכל-לבבך ובכל-נפשך ובכל-מאריך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על-לבבך: ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובכל-ביתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על-ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך:

והיה אם-שמע תשמעו אל-מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי א-להיכם ויעבדו בכל-לבבכם ובכל-נפשכם: ונתתי מטר-אריצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותרשך ויצהרה: ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועברתם אלהים אחרים

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם, המפיל חללי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. ויהי רצון מלפניך יי א-להי וא-להי אבותי, שתשכיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ולא תרגילני לדבר עברה. ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון. וישלש בי יצר הטוב ולא ישלש בי יצר הרע. ותצילני מיצר הרע ומחולאים רעים ואל יבהילוני חלמות רעים וחרהורים רעים ויתהא מוטי שלמה לפניך והאר עיני פן אישן חמות.

ברוך אתה יי המאיר לעולם בלא כבודו.

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בדף) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

קריאת שמע שעל המיטה

שם יחיד קדוש ברוך הוא ושכינותיה, ברחילו ורחימו, ורחימו ורחילו, ויחידא שם אות י' ואות ה' בשם אות ה' ואות ה' ביחודא שלים בשם כל ישראל. הרני מקבל על א-להותו יתברך ואהבתו ויראתו, והרני ירא ממנו בגין דאיתו רב ושלום על כלא. וכלא קמיה כלא. והרני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ"ח אברים ושם"ח גידים של גופי ונפשי, רוחי ונשמותי מלכות גמורה ושלמה, והרני עבר דר' יתברך. והוא ברחמי וינני לעבדו בלבב שלם ונפש חפצה, אמן פו רחי רצון:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבונו של עולם הרני מוחל וסולח לכל מי שהכניס והקניט אותי או שחטא כנגדי. בין בגופי בין בממוני בין בבבדוי בין בכל אשר לי. בין באנסי בין ברוצח בין בשונג בין במזיד בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר לכל בר ישראל ולא יענש שום אדם בסכתי. ויהי רצון מלפניך יי א-להי וא-להי אבותי שלא אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוץ ברחמי הרבים אכל לא על ידי יסורין וחולאים רעים: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי ונאלי:

ובה להעזר בתלישת הקלפה". הבין התלמיד את הרמז והתביש. אחר כך הניחו לפניהם תבשיל טעים, מבשל כראוי, והם אכלו ושבעו. לבסוף אמר להם רבי עקיבא: "בני, לא התפוננתי לגרם לכם צער, חלילה, אבל רציתי לבדק אתכם, במי יש דרך ארץ כראוי ובמי אין. מי שלא ידע הפעם להתנהג בנימוס, בודאי למד זאת עכשו ולתמיד".

כשרואים הבריות תלמיד חכם שאין לו דרך ארץ, הם חלילה עלולים להתרחק מהתורה ולומר "ראינו את לומדי התורה, ולפי מה שראינו לא כדאי ללמוד תורה, כי ההתנהגות של לומדי התורה היא לא מכבדת וראויה כל כך". אך כשרואים הבריות תלמיד חכם שיש לו דרך ארץ, הם נהנים מחכמתו ומהנהגותיו ומבנינים שהתורה משפיעה על האדם בצורה חיובית. כל אחד מאתנו שואף להיות גדול בתורה. עלינו לדעת שתלמיד חכם אמתי הוא זה שיש לו גם דרך ארץ. עלינו מוטלת האחריות לקרב את עם ישראל ללמוד התורה ולעשות נחת לאבינו שבשמים.

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים נפלאים! אתמול למדנו מרבי עקיבא כמה חשובה היא התורה, שאין לעולם קיום בלעדיה. היום נלמד מרבי עקיבא ענין אחר, גם הוא חשוב ביותר. בואו ונשמע:

לרבי עקיבא היו הרבה תלמידים. לא הסתפק רבי עקיבא בהוראה כיצד צריך יהודי להתנהג בחיים, אלא השתדל ללמד דרך ארץ גם במעשים. פעם הזמין את תלמידיו לסעודה וצוה לשלם לפניהם לחם ושני תבשילים. לפי הוראתו, הגישו להם בראשונה תבשיל של ירקות שלא היו מבשלים די צרכם והיו עוד קצת קשים.

התלמידים הפקחים, שנהגו בנימוס, נסו להפריד בין החלק המבשל והחלק הקשה, וכשלא הצליחו לעשות זאת בנקל, הניחו את התבשיל בלי לומר דבר ואכלו רק לחם. אבל התלמיד שלא היה כל כך חכם, ולא ידע איך להתנהג, אחז בירק ונסה לנגס ממנו בשניו, דבר שהיה נראה מכוער.

אמר לו רבי עקיבא בחיוך: "לא כך, בני! כדאי יותר להכניס את כף הרגל לתוך הקערה,

מה ששליך - יגיע עד אליך

ליום רביעי

הוא הלך לשוק, שם ראה תרנגולת גדולה ונפה במיחד. אולם מחירה היה גבוה מאוד, ולצערו לא היה לו הסכום הזה אלא רק מחצית ממנו. נסה התלמיד-חכם לבקש מהסוחר שייעשה לו הנחה, והם התחילו לשאת ולתת במחיר.

תוף כדי שהם מדברים, הגיע בחצפה יהודי עשיר, לקח את התרנגולת מידיו של הסוחר, שלם את הסכום

לילה טוב ילדים צדיקים! לפעמים קורה שחברים רבים ביניהם למי שיה חפץ מסים, ולפעמים גם שרונים בלחץ ודאגה שלא יקחו להם את מה ששיף להם. אך האם יש סבה לדאג? בואו ונראה:

מעשה בתלמיד חכם שחי במרוקו והיה עני מאוד. פעם אחת רצה החכם לקנות תרנגולת כדי לשחט אותה לכבוד שבת קדש.

שם משמח רעים אוהבים כשמחך יצירך כגן עדו מקדש. ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רנה ויצת וחדוה, אהבה ואחוה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בקרי וחדוה ובהוצאת ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כללה, קול מצהלות חתנים מהפסח, ונערים ממשחה נגינתם, ברוך אתה יי, משמח החתן עם הכלה:

המזמור שבידו כוס ברכת המזון, אומר: סברי מרנן (ועינים) לחיים. ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הנפח:

שבע ברכות

בסעודת חתן וכלה מברכים שבע ברכות לפני ברכת 'בורא פרי הנפח'. וסוגר ארץ ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת חתנים, ואחר שתיים המברך ברכת המזון, אינו מברך 'בורא פרי הנפח' אלא מברך 'חשני לברך על חתנים ששניו' (שתיים ברא לברוך) 'עני סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך הראשון 'בורא פרי הנפח' ומסביר להוציא את השמשים, וסוגרים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהפיל ברא לכבודו: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את-האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בגין עדי-עדי. ברוך אתה יי, יוצר האדם: שוש תמיש ותגל עקרה בקבוץ נביה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון כנניה:

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אָנָּה בָּרַךְ, גְּדֹלָת יְמִינָךְ, תִּתִּיר צְרוּרָה. (אב"ד י"ד)
יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קִבֵּל רֵחַת, עֲמִף, שְׂבִנְנוּ, טְהַרְנוּ נוֹרָא. (ק"ע ש"ו)
יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נָא גְבוּר, דּוֹרְשֵׁי יְהוּדָה, קִבַּבְתָּ שְׁמָרִים. (גמ"ד יב"ש)
יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) בָּרַכְתָּ טְהַרְתָּ, רִחְמִי צְדָקָתְךָ, תְּמִיד נְמַלְכָּם. (בט"ו ז"ת)
יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חֲסִין קְדוֹשׁ, בָּרַב טוֹבָה, נִחַל עֲדָתְךָ. (חק"ב ט"ו)
יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יְחִיד בָּאוֹה, דְּעִמָּךְ פִּנְה, זֹכְרִי קִדְשְׁךָ. (זי"ב פ"ק)
יום שבת (לקרוא בששי בלילה) שְׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל, וְשִׁמְעֵנוּ צַעֲקֹתֵנוּ, יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת. (שק"ו צ"ת)
(בלחש) בְּרוּךְ, שֶׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד.
אֲתָה תְּקוּם תְּרַחֵם צִיוֹן, בִּי עֵת לְחֻנָּה בִּי מִמוֹעֵד: בְּיָדְךָ אֶפְקֵיד רוּחִי, פְּדִיתָה אוֹתִי יי א-ל אֲמֵת:

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה מלח בעמוד 2) - אָמֵרִים וִידוּי.

אָנָּה יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואֵל תַּעֲלֵם מַלְכֵנוּ מִתַּחֲתֵנוּ. שאין אֲנַחְנוּ עוֹי פְּנִים וְקִשָּׁה עֵרָף לֹאֵמֵר לְפָנֶיךָ יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ. אֲבָל חַטָּאנוּ. עֲוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ וְאֲנָשֵׁי בֵיתֵנוּ: אֲשַׁמְנוּ. בָּגְדָנוּ. גִּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ רִפִּי וְלִשׁוֹן הָרַע. הִעֲוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדָנוּ. חֲמַסְנוּ. טַפְלָנוּ שָׁקֵר וּמְרֻמָּה. יַעֲזִנוּ עֲצוֹת רַעוּת. בִּזְכֵּנוּ. בְּעַסְנוּ. לָצֵנוּ. מְרֻדָּנוּ. מְרִינוּ דְּבָרֶיךָ. נֶאֱנָנוּ. נֶאֱפָנוּ. סָרְנוּ. עֲוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. פְּגַמְנוּ. צָרְנוּ. צִיעֲנוּ אֶב וְאֵם. קִשְׁנוּ עֵרָף. רִשַׁעְנוּ. שַׁחֲתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲזִנוּ וְתַעֲזֵנוּ. וְסָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שׁוּחַ לָנוּ. וְאֲתָה צִדִּיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ. בִּי אֲמֵת עֲשִׂיתָ. וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

יש לקרוא את הנוסח המלא ש"אנא בכח" כולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

לו! שִׁמְח הַתְּלִמִּיד-חֶכֶם, שָׁחַט אֶת הַתְּרַנְגָּלֶת וְאָכַל אוֹתָהּ בְּשֶׁבֶת בְּשִׂמְחָה.
אִף אָדָם לֹא יָכוֹל לִקְחַת לָנוּ דָּבָר, אִם ה' לֹא מְסַכֵּים לָכֶּה.
כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת שָׁלֵף - יָגִיעַ עַד אֵלֶיךָ! אֵינָנו צָרִיכִים לְדָאג, לָרִיב אוֹ לַחֲטֹף, אֶת הַכֹּל נוֹתֵן רַק ה' הַטוֹב.
וְעַכְשָׁו כָּלֶם בִּיחָד: יָד יָמִין עַל הָעֵינַיִם וְנִקְבֵּל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אֵיל מֶלֶךְ נֶאֱמָן, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

הַמֶּלֶא וְהַלֵּךְ עִם הַתְּרַנְגָּלֶת! מִיָּד לְאַחַר מָכֵן הִגִּיעוּ אֲנָשִׁים רַבִּים לְשׁוּק וְקָנוּ אֶת כָּל הַתְּרַנְגָּלוֹת שֶׁהָיוּ בְּשׁוּק, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַרָה אֶפְלוֹ אַחַת. בְּלִית בְּרָרָה, הָלַךְ הָעָנִי בַצֵּעַר הַבִּיתָה. בִּינְתִים קָשֶׁר הָעֵשִׂיר אֶת הַתְּרַנְגָּלֶת לְשִׁלְחוֹן בַּחֲצָרוֹ וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ. גּוֹי אֶחָד שֶׁעָבַר שָׁם גָּנַב אוֹתָהּ וּמָהָר לְמַכּוֹר אוֹתָהּ בְּשׁוּק. רָאָה אוֹתוֹ הַתְּלִמִּיד-חֶכֶם וְקָנָה מִמֶּנּוּ אֶת הַתְּרַנְגָּלֶת בְּמַחִיר מְצִיאָהּ: מַחְצִית מֵהַסֵּכּוֹם הַקּוֹדֵם - בְּדִיוֹק מָה שֶׁהָיָה

בְּקִבּוּק הַמַּיִם הַפְּלִאִי

לִיּוֹם הַמִּישִׁי

הַיֵּלֶד בְּרָכָה אֲרָכָה. לְבַסּוֹף הִנִּיחַ בְּיָדוֹ בְּקִבּוּק מַיִם, הוֹרָה לוֹ לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ, וּבִפְנֹתוֹ לְהוֹרִים אָמַר: "סֵעוּ לְשִׁלּוּם! הַיֵּלֶד בְּרִיא!"

הַהוֹרִים הָיוּ הַמוֹמִיִּם. הֵם שָׁבוּ עִם הַבֵּן לְבֵית הַחוּלִים, וְהַרוֹפְאִים קִבְּלוּ אֶת פְּנֵיהֶם בְּזַעַם: "סִפְנָתָם אֶת חֲיָיו שֶׁל הַיֵּלֶד בְּמוֹ יָדִיכֶם!" "אֲנָא, בְּדָקוּ אֶת הַיֵּלֶד", בִּקְשׁוּ הַהוֹרִים, "אֲנַחְנוּ סְבוּרִים שֶׁהוּא בְּרִיא". "בְּרִיא?!" לָעָגוּ הַרוֹפְאִים, "מָה פִּתְאוֹם!"

אוּלָם לְאַחַר הַפְּצוּרֹתֵיהֶם הַחוּזָרוֹת וְנִשְׁנוֹת שֶׁל הַהוֹרִים, נִאוּתוֹ לְבַסּוֹף לְבַדֵּק שׁוֹב אֶת הַיֵּלֶד. וְאָכֵן, הַתּוֹצְאוֹת הוֹתִירוּ אוֹתָם בְּפֶה פָּעוּר: "מָה קָרָה כָּאן? לְהִיכֵן נַעֲלָמָה הַמַּחֲלָה?" "זֹה הִיא בְּרִכְתּוֹ שֶׁל הַבָּבָא סָאֵלִיו" הִכְרִיזוּ הַהוֹרִים בְּאִשָּׁר, וְנוֹפְפוּ בְּבִקְבוּק הַמַּיִם. בְּקִבּוּק הַמַּיִם נִלְקַח לְבִדִּיקַת מַעֲבָדָה, וְרַק לְאַחַר שֶׁהוֹכַח כִּי הַמַּיִם שֶׁבְּבִקְבוּק רָגִילִים לְגִמְרִי, נֶאֱלָצוּ הַרוֹפְאִים לְהוֹדוֹת כִּי בְּרִכַּת הַצַּדִּיק הִיא שֶׁפָּעֵלָה אֶת פְּעֻלָּתָהּ. נִתְחַזַּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים וְנִשְׁמַע תְּמִיד בְּקוֹלָם, כִּי הַזְכוּיוֹת שֶׁלֵּהֶם פּוֹעֲלוֹת עֲבוּרָנוּ שָׁם בְּמִרוֹמֵם!

וְעַכְשָׁו כָּלֶם בִּיחָד: יָד יָמִין עַל הָעֵינַיִם וְנִקְבֵּל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אֵיל מֶלֶךְ נֶאֱמָן, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

לִילָה טוֹב יְלָדִים אַהוּבִים! בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יִשְׁנֵם הַצַּדִּיקִים שֶׁמִּגְנִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי בְּרִכּוֹתֵיהֶם הֵם מוֹשְׁכִים שֹׁפַע שֶׁל בְּרָכָה מִשָּׁמַיִם. בּוֹאוּ וְנִשְׁמַע סְפוּר:

הוֹרִיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִקְטֵן הָיוּ מְדַאגִּים בְּיוֹתֵר. זֶה עָתָה שָׁבוּ מִבֵּית הַחוּלִים. "לְיָדְכֶם לֹקָה בְּמַחֲלַת דָּם נִדְיָרָה!" אָמְרוּ לָהֶם הַרוֹפְאִים, "כָּל פְּצִיעָה עֲלוּלָה לָגֵרֶם לוֹ סִפְנָת חַיִּים! גַּם הַמַּעֲרֶכֶת הַחֲסוֹנִית שֶׁלוֹ חֲלָשָׁה מְאֹד, וְהוּא יִצְטָרֵף לְשָׁהוֹת בְּבִידוֹד תְּקוּפָה אֲרָכָה."

יִשְׂרָאֵל הִקְטֵן אֲשֶׁפֶז בְּבֵית הַחוּלִים, כְּשֶׁרַק אֲנָשִׁי הַצֹּת יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. בָּצַר לָהֶם, נִסְעוּ הַהוֹרִים לְנִתְיָבוֹת וְעָלוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל הַבָּבָא סָאֵלִי. "רַבְנוּ!" כֵּן, "מָה יְהִיָּה עַל בְּנֵנוּ? כָּל שְׂרִיטָה קֵלָה עֲלוּלָה לָגֵרֶם לְמוֹתוֹ". הַבָּבָא סָאֵלִי שָׁקַע לְרַגַע בְּמַחְשְׁבוֹת, וּלְפֶתַע נִעוֹר מִמַּחְשְׁבוֹתָיו: "הִבִּיאוּ אֶת בְּנֶכֶם אֵלִי!" "מָה?!" נִדְּהָמוּ הַהוֹרִים, "אֲסוּר לָנוּ לְהִתְקַרֵּב לְמִטָּתוֹ, וּבּוֹדָאִי שֶׁלֹּא לְהוֹצִיאֻ אוֹ מִבֵּית הַחוּלִים." "הִבִּיאוּהוּ לְכָאן!" חָזַר הַבָּבָא סָאֵלִי עַל דְּרִישָׁתוֹ, "וּבַעֲזָרַת ה', הַכֹּל יְהִי בְּסֻדָּר". חֲדוּרִים אֲמוּנַת חֲכָמִים פָּנוּ הַהוֹרִים לַעֲשׂוֹת כְּדַבְּרִיו. בְּמַבְצֵעַ מְרָקָב וּבִלְב הוֹמָה הִגְנִיבוּ אֶת בְּנֵם הַקְטָן מִחֲדָרוֹ שֶׁבְּבֵית הַחוּלִים, וּמָהָרוּ לְנִסֵּעַ עִמּוֹ לְנִתְיָבוֹת.

הַבָּבָא סָאֵלִי קִבֵּל אֶת הַיֵּלֶד הַחוּלָה בְּמֵאוֹר פָּנִים. הוּא בִקְשׁ מֵהַנּוֹכָחִים לְצֹאת מֵהַחֲדָר, וְאַחַר כֵּךְ הָעֵתִיר עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל

יְשׁוּמָתָנוּ בְּבִנְיָנָה, וְנִבְרָךְ עֲלֵיהָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ.

בְּשִׁמְחָה וְרִצְוָה וְנִקְלָעֵנוּ בְּיוֹם הַשִּׁשְׁתִּי הַזֶּה. בְּיָמֵינוּ יִהְיֶה לְמוֹתָהּ בְּיוֹם רִאשׁוֹ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה. בְּרִאשׁוֹת הַשָּׁנָה: וְנִקְרָא לְמוֹתָהּ בְּיוֹם הַחֹדֶשׁ הַזֶּה.

בְּיוֹם טוֹב וּבְיוֹלָד הַמּוֹעֵד - בְּשִׁמְחָה מְיוֹם: בְּסוֹסוֹת: תֵּן חֲסִידוֹתָהּ. בְּשִׁמְחָה: תֵּן חֲסִידוֹתָהּ. בְּשִׁמְחָה: תֵּן חֲסִידוֹתָהּ. בְּשִׁמְחָה: תֵּן חֲסִידוֹתָהּ.

כִּי אִתָּה טוֹב מוֹטִיבִים לְכָל, וְנִזְדָּה לָךְ [וְאֵל-אֱלֹהֵינוּ] עַל הָאָרֶץ וְעַל אֵם אֲבֹל מוֹטִיבִים: הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה.

בְּרִוּךְ אַתָּה יְיָ, עַל הָאָרֶץ וְעַל

אֵם אֲבֹל מוֹטִיבִים: הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה.

בְּרִכַּת בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת

לְאַחַר הַבִּילָה - עַל פְּרוֹת הָאֵלֶּן (חֹץ מִן מַיִם), עַל פְּרוֹת הָאֵרֶס, וְעַל רֶגֶל שֶׁאֵין נִידוּל מִן הָאָרֶץ. אֵם אֲבֹל מוֹטִיבִים: אֲבִילָת פִּימִם (4 דְּרוֹת, וְ"א" 8 דְּרוֹת), אוֹ שְׁתֵּי רִבְעִית בֵּית אֶחָד (חֹץ מִן חֹץ), מְכֻרָה.

בְּרִוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת וְחֲסִידוֹ, עַל כָּל מָה שֶׁבְּרָאתָ, לְהַחְיִיתָ כֻּלָּם נִפְשׁ כָּל חַי, בְּרִוּךְ חַי הָעוֹלָמִים.

בְּרִכָּה מַעֲיִין שְׁלוֹשׁ

בְּרִוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

אֵם אֲבֹל מוֹטִיבִים: הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה.

אֵם שְׁתֵּי וְיָ יָאֵמֹר: עַל הַנֶּפֶשׁ וְעַל פְּרִי הַנֶּפֶשׁ. אֵם אֲבֹל מוֹטִיבִים: הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה. הַמּוֹתִיבָה וְעַל הַפְּלִקָּה.

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה, וְעַל אֲרֵץ חֲמֵדָה, טוֹבָה וְרַחֲבָה, שְׂרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ, לְאַבּוֹל מִפְּרִיָּהּ, וְלִשְׁבַע מִטוֹבָהּ. רַחֵם יְיָ אֱ-לֹהֵינוּ:

(א) עֲלֵינוּ,

(ב) וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ,

(ג) וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ,

(ד) וְעַל כָּל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ,

(ה) וְעַל מוֹצָאָהּ,

(ו) וְעַל הַיִּקְלָהּ,

וּבְנֵה וְיְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְהַשְׁלֵנוּ לְתוֹכָהּ,

תְּפִלַּת הַדָּרֵךְ

הַיּוֹצֵא לִדְרֹךְ, וְשׁוֹחֵה בְּנִסְעֵיתוֹ מִחוּץ לְעִיר שְׁעָה וְחִמְשִׁית (72 דְּקוֹת) אוֹמֵר תְּפִלָּה זוֹ בְּשֶׁם וּמַלְכוּת, אִךְ אִם שָׁהָה בְּנִסְעֵיתוֹ מִחוּץ לְעִיר פָּחוֹת מִכֵּן לֹא יִכְרַךְ בְּשֶׁם וּמַלְכוּת. בְּרִכָּה זוֹ מְכֻרָה לְאַחַר שִׁיעָא מִהַעֲרִיר.

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ אֱ-לֹהֵינוּ וְאֱ-לֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשִׁלּוּם, וְתַצְעִידֵנוּ לְשִׁלּוּם, וְתִדְרִיכֵנוּ לְשִׁלּוּם, וְתַגִּיעֵנוּ לְמַחֲזוֹ חֲפָצֵנוּ לְשִׁלּוּם, (אִם חוּזֵר בּוֹ בְּיוֹם מוֹסִיף: וְתַתִּירֵנוּ לְשִׁלּוּם), וְתַצְלִיכֵנוּ מִכָּף כָּל-אוֹיֵב וְאוֹרֵב בְּדֶרֶךְ, וְתַשְׁלַח בְּרָכָה כְּמַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְתַתְּנֵנוּ לָחַ וְלַחֲסֵד וּלְרַחֲמִים כְּעִנְיָנוּ וּכְעִנְיֵי כָל-רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ. כִּי אֵל-שׁוֹמֵעַ תִּפְלַח וְתַחֲנוּן אַתָּה. בְּרִוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה:

מִתּוֹקִים מִסֵּוֶּה לְאַחֵיהֶם וְלִתְחִילָת תַּלְמִיד

לא נכסיק את השמחה

0534-135-183

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בדיחות: a05832349@gmail.com

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסני הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ח. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת עקב

כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם וכו' כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִּי ה' יוֹזֶיֶה הָאָדָם (חז, ג')

מעשה שהיה בזמנו של הגאון מוילנא באדם ירא שמים שבא לגאון ואמר לו שביתו הגיעה לפרקה וצריכה להתחתן, אם יש לרב איזו הצעה טובה, כיון שהגמרא אומרת (פסחים מט.) לעולם ימכור אדם את כל מה שיש לו וישיא בתו לתלמיד חכם. אמר לו הגאון יש תלמיד חכם, אבל יש לו מום לא קל בכלל, שהרי הוא עיוור, ואם בתך רוצה לזכות כדאי לה להתחתן איתו. כשמוע האב את דברי הרב אמר אני אשאל את פי הנערה והיא תכריע, ואכן הנערה הצדיקה שמעה את הדברים ואמרה אם הגאון מוילנא ממליץ דעתי מבוטלת כלפי דעתו ואני מוכנה בחפץ לב להתחתן איתו, ואחרי כמה פגישות כבר עמדו מתחת לחופה והגאון שלא כהרגלו אמר כיון שהנערה הסכימה להתחתן איתו אני יבוא לערוך את החופה והקדושין אלא שקרה דבר מפתיע מאוד ולפני החופה אמר הרב לחתן העיוור איך אתה מתכוין להתחתן עמה והרי הגמרא (קדושין מא.) אומרת אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראה אותה קודם שמא תתגנה עליו ויעבור על "ואהבת לרעך כמוך", לכן אמר הגאון אני גוזר שיפתחו עיניך ותוכל לראות אותה ובאותו רגע התרחש הנס לעיני כולם והשמחה היתה כפולה ומכופלת.

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגיטו, אורה בת יוכבד, סימה שמחה בת יפה

בין הזמנים:

גם בבין הזמנים:

המכירה לא יוצאת לחופש...

ניתן לקנות

כל הזמן את סט הבדיחות:

ספר + 5 חוברות

במחיר מצחיק: 85 ₪

במקום 104 ₪

במוקד:

רחובות הבוכרים (דוד) 9 ירושלים

5 דקות מכיכר השבת

ו-2 דקות מבית הכנסת מוסאיוף

יש לתאם מראש: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

גיליון בין הזמנים 18 בדיחות!

1. אבא אשכנזי: אם תתנהג יפה אקנה לך רכב חשמלי
אבא תימני: אם תתנהג יפה, אקנה לך מפטיר.....

2. העבודה הכי טובה זה להיות חזאי מזג אוויר, אתה רק צריך להגיד: "יתכן", "צפוי", "אמור". אבל המשכורת נכנסת בטוח.....

3. בעל: שמעת על הזוג הזה שנסעו לטיול מיד אחרי החתונה וכריש הרג את הבעל? אשה: לא שמעתי, זה נשמע נורא! בעל: לפחות הוא לא סבל הרבה. אשה: מאיפה אתה יודעת? בעל: הוא היה נשוי רק שבועיים.....

במקום לחפש את העלון בעמדה של גל פז, תחפש במייל: a05832349@gmail.com

4. אמרתי לבוס שלי שעם המשכורת שלי לעולם לא אוכל להתחתן, הוא ענה שיום אחד אני עוד אודה לו על זה.....
5. קמצן אחד פתח שקית במבה בסופר והתחיל לאכול. אחרי כמה דקות החזיר את השקית למדף ושוב פתח שקית במבה, שוב אכל קצת והחזיר למדף. הקופאית שאלה אותו: "סליחה אדוני מה אתה עושה?" ענה לה: "מה הבעיה? אכלתי מה- 25% חינם....."
6. אדם נפל לבור וצעק: עזרה! עזרה!. עבר שם אדם נוסף, הציץ לבור ואמר: מצטער, לי קוראים עובדיה.....
7. המשגיח נכנס לפנימיה ב- 10 בבוקר. משגיח: למה אתה ישן? יוסי: הראש ישיבה אמר לנתח את ה'קצות'. משגיח: מה הקשר? יוסי: ניתוח עושים בהרדמה.....
8. שני ציידים התקדמו בזהירות בג'ונגל ולפתע שמעו רחש מאחוריהם. ברדלס (צ'יטה) בעל עיניים יוקדות הגיח מבין העצים וזינק לעברם. גורלם נחרץ, הברדלס הוא בעל החיים המהיר בין הטורפים ולא היה להם סיכוי. אחד שלף נעלי ספורט והתכוון לרוץ. "אתה באמת חושב להשיג את הברדלס שמגיע למהירות ריצה של מאה קמ"ש?" שאל החבר. "אני לא צריך להשיג אותו - מספיק לי להשיג אותך....."
9. מתקשר אלי איזה חבר ב- 12 בלילה, מספר שהוא לא מצליח להירדם. אמרתי לו שיספור כבשים, אמר לי שהוא לא מתחבר לספירת כבשים. אמרתי לו שיספור בכמה טסטים הוא נכשל. למחרת בעשר וחצי בבוקר אני מתקשר אליו שואל אם הוא נרדם, הוא אומר לי: "חכה, עוד לא סיימתי לספור....."
10. יש לי דוד שמתלונן שלא מתקשרים אליו מספיק. שמת לי מדבקה על הפגוש האחורי – "איך אני נוהג?" עם המספר שלו, נגמרו התלונות.....
11. בהושענא רבה. אחרי תפילת שחרית וחבטת ערבה נצפה יהודי מזוקן מדליק מדורה קטנה. שאלו אותו על מה המדורה היום? השיב היהודי המזוקן שהוא שורף היום את הלולב עם החמץ שהוא שמר מפסח.....
12. עורכי דין רוצים שיתבעו אותך, רופאים רוצים שתהיה חולה, מוסכניקים רוצים שיתקלקל לך הרכב, ורק הגנבים רוצים שיהיה לך שפע.....

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים.

ספר הבדיחות - 50 ש"ח | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 ש"ח | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 2 - 5 ש"ח
 חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - 5 ש"ח | חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ש"ח | חוברת הבדיחות חלק 6 - 10 ש"ח חוברת
 הרגע הזה - 5 ש"ח | **חדש! - חוברת הבדיחות 'חתן וכלה חלק 4 - 5 ש"ח**

5 דקות מכיכר השבת | רצוי להגיע עם כסף מדויק | בבניין עולים 15 מדרגות למכירה של החוברות | 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

13. גוי קמצן בא לחנות של ארונות קבורה כדי לבחור ארון לאחיו שנפטר. "איזה סוגים של ארונות יש לך?", שואל הקמצן. "יש לי כאן ארון מעץ אגוז משובח שעולה 2000 ש"ח!" "זה יקר לי...", אומר הקמצן, "יש לך משהו יותר זול?" "כן, ארון עץ אורן ב- 1000 ש"ח." "זה גם יקר." "אז יש לי ארון פורמייקה ב- 200 ש"ח." "גם זה יקר." "אז יש לי ארון מדיקט ב- 30 ש"ח." "גם זה יקר." "אתה יודע מה", אמר המוכר "תביא את אחיך לכאן ואני אחבר לו ידיות....."

14. שאלות מיותרות שמלצרים שואלים את הסועדים: אתם שניים? - לא אנחנו שלושים, יש עוד עשרים ושמונה סועדים בלתי נראים מאחורינו. רוצים לשבת? - לא תודה! ישבנו בבית, נאכל בעמידה בחצר. תרצו להזמין? - לא! נשב כאן שעתיים, נסתכל על אנשים אוכלים ואז נחזור הביתה. תרצו משהו אחר במקום? - לא! אני רוצה שוב את אותו המרק החמוץ, אין לי שום ספק שבפעם השנייה הוא יהיה יותר טעים. לפנות לך את זה? - לא! אני מעדיף להישאר עד סוף הארוחה עם צלחת שיש עליה שני עלים, קצת שאריות של תפוח אדמה ועצמות שיש עליהם רוטב. חשבון? - לא! הסימן הזה שעשיתי הרגע עם היד אומר שאני רוצה מחברת ועט, חשבתי להתחיל לכתוב יומן.....

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com ובמוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 14 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1 - 10 ש	8. חג פורים. - 7 ש
2. לא נפסיק את השמחה חלק 2 - 10 ש	9. חג פסח. - 7 ש
3. לא נפסיק את השמחה חלק 3 - 10 ש	10. משמח חתן וכלה חלק 1 - 5 ש
4. לא נפסיק את השמחה חלק 4 - 10 ש	11. משמח חתן וכלה חלק 2 - 5 ש
5. לא נפסיק את השמחה חלק 5 - 10 ש	12. משמח חתן וכלה חלק 3 - 5 ש
6. לא נפסיק את השמחה חלק 6 - 10 ש	13. משמח חתן וכלה חלק 4 - 5 ש
7. חגי תשרי. - 5 ש	14. הרגע הזה - 5 ש ועוד הרבה הוספות...

[ספר הבדיחות + לא נפסיק את השמחה חלק 6 + חלק 5 + הרגע הזה + חתן וכלה חלק 3 + חתן וכלה חלק 4]

340 עמודים - 2,200 בדיחות במחיר מצחיק: 85 ש במקום 104 ש

המכירה נמצאת ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים - ורק בתיאום מראש! 0534-135-183

עוד פרטים ולהזמנות: 0534-135-183

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה'
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 1.

(שהודפס לאחרונה בעלות של 5 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המדור החידות בחסות:

חוברות הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

חלקים 1 - 2 - 3 - 4

ב- 4 חלקים שונים 20 ₪.

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת ואתחנן!

1. שבע מילים רצופות המתחילות באות ו'?
2. שניים משבעת המינים?
3. מילה בת ארבע אותיות ששלוש מתוכן זהות.

חידות לפרשת עקב!

4. רצף של עשר מילים המופיע פעמיים בפרשה?
5. שמות של שש פרשות בתורה?
6. שני שבטים ששמותיהם מופיעים בפרשה?
7. אות המופיעה פעמיים ברצף? (8 תשובות)

שימו לב: אחד מכל חמש ששולחים זוכה!

מילתא דבדיחותא

15. איזה משגיח באיזה ישיבה העיר בחור בשבת אחרי קריאת התורה לפני מוסף. ושואל אותו מויישה.
מה קרה לך? למה עדיין לא קמת? כבר מוסף... ענה לו הבחור: האמת עד עכשיו אני מתלבט אם לקום או
לא כי מתחתי יש מזרון ומעלי יש שמיכה ואני ביניהם וחוששני שזה בורר ... ענה לו המשגיח: כן אבל
בורר אוכל מתוך פסולת מותר. אמר לו הבחור: דין זה שייד רק אם זה סמוך לסעודה.....

16. הלכתי ברחוב והרגשתי כל הדרך כאילו שמישהו רודף אחרי. לאן שאני פונה הוא רודף אחרי. מאוד
פחדתי להסתובב ולראות מי זה. בסוף תפסתי אומץ והסתובבתי ככה כאילו להסתכל אם מתקרב אוטובוס
ותוך כדי ראיתי שאף בן אדם לא הולך אחרי ונרגעתי. גם בימים שאחרי זה היה אותו דבר, בהתחלה
הרגשתי ממש בטוח שמישהו רודף אחרי ובסוף התברר שאף אחד לא הלך אחרי. מאוד מוזר. כנראה שזה
היה הכבוד.....

17. לפי היהדות היום מתחיל מהלילה, א"כ מדוע בישיבות הסדר של הבוקר נחשב סדר א' ולא הסדר של
הלילה? ואפשר לומר, כיוון שסדר הלימוד בישיבות זה קודש הקודשים וקדשים דינם שנאכלים יום ולילה
ואזלינן בתר היום ודו"ק.....

18. לכל אחד יש את החבר הזה שבחר את התוספות הכי מוזרות בפיצה. מתחיל בעגבניות ממשיך לאננס
ומסיים בביצה קשה וסבון כלים.....

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

אקמול זה משהו שרופאים ממלצים בחום

כל כך חם שהמזגן ביקש ממני להדליק לו מזגן.

קבלת קהל

ימים א-ה 8:00-13:00

איך כניסה אחרי 13:00 גם אם:

- באת מרחוק
- באמת מיוחד
- איחרת בדקה
- רשום אחרת
- אתה לא רוצה לפספס עוד יום עבודה

הילדה רצה בכל החנות, אז הלבשתי לה חולצה עם זמזם. כל עוד אין צפצוף אפשר להמשיך לעשות קניות בשקט!

לדעתי עוד כמה מעלות ומתחילים להסתובב פה גמלים.

בעקבות השרב הכבד waze שינה את הודעת סוף המסלול ל: "הזעת ליעד"

"אתה בבית?" קודם תגיד מה אתה רוצה אחר כך נראה איפה אני

המתפלל על חברו

לדיווג הגון

משה בן שמוחה, דניאל בת ציונה שמואל בן ציונה, גולן בן סוגי שולמית

זרע קודש

מאיר בן עדנה, ניר בן יונה, שרית בת ציונה פיירי בת סגית, ראומה בת רחל חיה

ברכה הצלחה רפואה פרנסה

תמר איטה בת אילה רבקה אבנר בן מוזל, יונה בת דניאל שמעון פרידמן, נהוראי בן מרגלית

תפילה לאחר מוסור תהלים

יהי רצון מלפניך יי אלקינו ואלקי אבותינו שתתמלא ברחמים עלינו ובזכות מידת טובך וחסדך, ובזכות מרץ התהלים והפסוקים אשר קראנו ובכח שמות הקודש היוצאים מהם וכחם שעיית לאבותינו שהתפללו לפניך בלב שלום, כך תקשיב לבקשתנו (לפרט הבקשה) ותשמע קול תחנונו. אמן כן יהי רצון.

נענה תחילה

הצטרפו עוד היום!!

תרומות להקדשת שמות:

נדרים פלוס "השיבני" קוד 1001085
או בפלאש: 052-7656075

דברי הגאון הרב

ראובן אלבז שליט"א

שלוש ורליות... "ולכן ויחצרת ודי זהב..." (דברים א, א).

חצרות- זה מעשה קרח. ודי זהב- זה מעשה העגל (רש"י שם).

לכאורה קשה, מעשה העגל היה קודם בשנים למעשה קרח, ואם כן מדוע הקדימה התורה את מעשה קורח ("חצרות") לפני מעשה העגל ("די זהב"). לכאורה היה צריך לכתוב "ודי זהב וחצרות"- לפי הסדר.

אלא הביאור הוא שלאחר שחטאו ישראל בעגל רצה הקב"ה לכולתם ח"ו, הרף ממני ואשמידם ואמחה את שמם מתחת השמים (דברים ט, יד). אך משה רבינו הפציר בתפילה וטען לפני הקב"ה שבני ישראל טעו, תעו במדבר בשימון דרך (תהילים קז, ד), בעקבות שאמר בעשרת הדברות "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ, ג), ולא אמר לא יהיה "לכם", לי אמרת ולא להם, ולכן אין לך להענישם (ילקוט רמז שצ"ב ובשמות רבה מג, ה). ובביאור טענת משה יעוי' בספר קול ברמ"א נשמע עמ' שע"א).

וה' יתברך ברוב רחמיו קיבל טענתו של משה ואמר "סלחתי כדברך" (במדבר יד, כ), כדברך- דייקא, כפי דיבורך. אך טענה זו החזיקה מעמד עד שבא קורח וטען נגד משה ואהרן: "כל העדה כולם קדושים"- כולנו שמענו דברים בסיני אנוכי ה' אלוקיך ולא יהיה, וממילא נדחתה טענת משה וחזר הקטרוג של חטא העגל, לכן וישמע משה ויפל על פניו (במדבר טז, ד) שנסתם טענתו.

ועל פי זה מובן מדוע בתחילת הפרשה מקדימה התורה את "חצרת" (מחלוקת קרח) ל-"די זהב" (חטא העגל), על אף שבסדר הזמן חטא העגל קדם למחלוקת קרח, לפי שמשו רבינו בטענתו לפני ה' דחה את חרון האף של חטא העגל, אך כשבא קורח וטען שכולם שמעו דברים בסיני עורר שוב את עוון חטא העגל, ונמצא שמחלוקת קורח היא זו שגרמה לקטרוג חטא העגל (וע"ע במכתב לדוד לרבי דוד יהודה קריסטל שמבאר על פי זה דברי המדרש דברים רבה, ג אלה עשית והחרשתי וכו').

יהי רצון שנזכה להתרחק מהמחלוקת ונרבה בעם ישראל אהבה ואחוה שלום ורעות. ובזכות כך נראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ואמור!

אישה מבוגרת הגיעה לבנק כדי למשוך 10 דולר. הקופאית אמרה לה, "למשיכות של פחות מ-100 דולר, השתמשי בכספומט. אנא, תמשיכי ללכת אם אין שאלות נוספות, מאחוריך תור של לקוחות..."
הקשישה שתקה לכמה שניות, ואז החזירה את הכרטיס לקופאית ואמרה: "אז אני אמשוך את כל הכסף שיש לי".
הקופאית הופתעה כשבדקה את היתרה בכרטיס. "יש לך 500,000 דולר בחשבון שלך, ואין סכום כזה בבנק כרגע. תוכל לקבוע פגישה ולחזור מחר?"
ואז שאלה הזקנה כמה היא יכולה למשוך בבת אחת. כל סכום עד 3,000 דולר, השיבה הקופאית. "אז בבקשה תני לי 2,915 דולר עכשיו."
הקופאית הלכה בכעס לכספת, הביאה ערימות של 20, 10, 5 \$ ובילתה את הדקות הבאות בספירת 2,915 דולר.
"האם יש עוד משהו שאני יכולה לעזור לך היום?" שאלה הקופאית בחומרה.
הקשישה הכניסה 10 דולר בארנקה ואמרה, "כן, אני רוצה להפקיד 2,905 דולר בחשבון שלי".

מוסר השכל של הסיפור: אל תעשו חיים קשים לזקנים.

ספר תורה הבא - יהיה שלך!

למכירה ספר תורה ספרדי הנכתב בהידור ובקדושה

מכון הסת"ם המפואר

מומחים בכתיבת ספרי תורה

תפילין | מחזות | ספרי תורה

בהשגחת ובהמלצת רבנים חשובים

לפרטים: 054-8460355

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

